



Anders Samuelson

Det Danmark jeg drømmer om

Danmark i et større perspektiv



Danmark i et større perspektiv

Det Danmark jeg drømmer om
© Anders Samuelson

1. udgave, 1. oplag, 2015
Layout Jette Tosti
Trykt hos Skive Offset ApS
www.liberalalliance.dk

INDLEDNING

- 4 Det Danmark jeg drømmer om
– og lidt om Liberal Alliances plan for fremtiden

DEL I: VÆRDIERNE

- 10 Kapitel 1: Frihed på dansk
13 Kapitel 2: Hvad ville Grundtvig sige?
17 Kapitel 3: Kulturen som salt og sammenhængskraft
21 Kapitel 4: En holdbar udlændingepolitik
25 Kapitel 5: Retspolitikken

**DEL II: HVOR KOMMER PENGENE FRA?
IDÉRIGDOMMEN OG ERHVERVSLIVET**

- 29 Kapitel 6: Humlebien i globaliseringen
32 Kapitel 7: Iværksættere
36 Kapitel 8: Familieejede virksomheder
39 Kapitel 9: Gør landbruget til en vækstmotor
42 Kapitel 10: Turisme

DEL III: RAMMERNE

- 46 Kapitel 11: Skatten i bunden
49 Kapitel 12: Tag toppen af skatten
51 Kapitel 13: Selskabsskatten
54 Kapitel 14: En ny energipolitik
57 Kapitel 15: Registreringsafgiften
60 Kapitel 16: Det digitale Danmark
64 Kapitel 17: Bedre forhold for erhvervslivet

DEL IV: NY OG BEDRE VELFÆRD

- 68 Kapitel 18: Den offentlige sektor skal være mindre
71 Kapitel 19: Giv skolen tilbage til folket
74 Kapitel 20: Sundhed for pengene
77 Kapitel 21: Det bedste til de mindste
79 Kapitel 22: Respekt for de ældste
82 Kapitel 23: Danmark har brug for en ny socialpolitik
88 Kapitel 24: Udviklingsbistand

KONKLUSION

- 91 Kapitel 25: Her er det Danmark jeg drømmer om
94 Mere om Liberal Alliances 2025-plan
-

Danmark i et større perspektiv

Snart er der valg i Danmark. Meget snart. Men hvad er det, vi drømmer om? Hvad kæmper vi for? Skal valget handle om “Det Danmark du kender”, som socialdemokraterne har lanceret som slogan? Eller er det håndværkerfradraget, som vi skal gå til afstemning om? Denne lille bog er mit bud på, hvad Liberal Alliance går til valg på: Danmark i et større perspektiv.

Jeg vil gerne foretage et – i hvert fald metaforisk – spring ind i fremtiden. Valg skal ikke, som jeg ser det, handle om alt det, vi har gjort. Det skal handle om det, vi vil. Det, vi vil ændre for at sikre, at Danmark er et stærkt, velfungerende land i fremtiden.

Vil man springe, kræver det imidlertid, at man har noget at tage afsæt fra. Der skal være et fundament at stå på, noget fast grund under fødderne. Jeg er liberal, og Liberal Alliance er et liberalt parti, så for mig er det afsæt friheden. Nogle gange friheden, som den opleves af helt almindelige danskere, jeg møder i mange forskellige sammenhænge, og nogle gange frihedselskende tænkere, der både inspirerer mig, og som, når det kommer til den helt konkrete politik, kan virke som en form for kompas, så de konkrete beslutninger ikke ender med at bringe os alle sammen ud af kurs.

Inspirationen til bogen kom pr. telefon: For noget tid siden blev jeg ringet op af en journalist fra Danmarks Radio, der havde et enkelt og tankevækkende spørgsmål: “Hvorfor er der ingen siddende partiledere, der skriver politiske bøger?” Grunden til, at hun ringede til mig, var, at jeg tidligere har udgivet bøger, men heller ikke jeg har sat pen til papir i min tid som partileder. Godt nok udgav jeg i samarbejde med Hanne Sindbæk i 2013 min foreløbige biografi, “Comeback Kid”, men den var jo netop mest et personligt tilbageblik og en status, mere end det var en bog med konkrete bud på fremtidens politik. Heller ikke bogen “Den lange vej tilbage”, redigeret af Kasper Elbjørn, med mine taler og kronikker, kan betegnes som en politisk bog i traditionel forstand.

Mit svar var kort og godt, at politiske bøger altid indebærer en risiko for, at de bliver scannet af politiske journalister for “gode” historier, som kan give hurtige overskrifter af den type, som enhver politiker på vej drømmer om, men som partiledere frygter: Kort sagt overskrifter, som, revet ud af en sammenhæng, skaber behov for et stort oprydnings- og genopretningsarbejde. Så hvorfor dog slide med det og løbe en unødigt risiko? Nej, så hellere lurepasse og selv dosere et enkelt velkontrolleret udspil ad

gangen: noget om et håndværkerfradrag her, noget om, hvorfor de andre er idioter dér, og lidt om Det Danmark, Vi Kender.

Ikke desto mindre var en gammel idé igen blevet tændt i mig – og her er så resultatet af anstrengelserne. Tilbage er så blot at holde vejret og håbe, at det ikke blot ender i en enkelt hurtig overskrift, men derimod bliver startskuddet til, at vi sideløbende med den daglige konkrete politik og kamp også får en egentlig debat om, hvilke ideer vi bygger på, hvad vi drømmer om, og hvordan visionerne skal blive til virkelighed.

Her er mit bud. Handsken er kastet, og jeg håber, at både vælgere og politikere fra alle fløje vil være med til at diskutere vores drømme og ambitioner. Danmark fortjener en seriøs og livlig debat. Ikke bare blokke.

En meget varm tak til alle, der har bidraget til bogen her i form af samtaler, feedback, indspark og inspiration - ikke mindst til folketingsgruppen og vores sekretariat.

God læselyst.



Anders Samuelson

Optakt til valget:

Liberal Alliances 2025-plan

Jeg vil gerne begynde med et par sider om, hvilken politik Liberal Alliance helt konkret går til valg på. Som mange heldigvis har hørt i de sidste uger og måneder, går Liberal Alliance nemlig, som det eneste parti, til valg på en samlet økonomisk plan for Danmark. Vi kalder den 2025-planen. Ud over at vi er de eneste, der faktisk har en plan, som tager hånd om de udfordringer, Danmark står over for, er der det særlige ved planen, at vi har fået regnet den igennem i Finansministeriet. Det er ukonventionelt for et oppositionsparti, faktisk er det aldrig sket tidligere, men ved valget i 2011 fik vi regnet vores politik igennem af DREAM-institutionen, og det var værdifuldt for os i valgkampen, at vi kunne henvise til beregningerne, så Liberal Alliance ikke fremstod som fantasier.

Derfor var tanken os ikke så fjern, og i foråret 2015, da vi vidste, valget nærmede sig, besluttede vi derfor at samle den lange række af forslag, som tilsammen udgør vores økonomiske politik, og få Finansministeriet til at beregne, hvordan det ville forandre Danmark, hvis forslagene blev til virkelighed. Det forekom os mest fair over for vælgerne – i virkeligheden er det vel det mindste, man kan forlange af politikerne, at man kan få at vide, hvad deres planer er for Danmark.

Vi vidste og ved godt, at det ikke er givet, at det vil gå helt sådan, som regnestykkerne viser. Selvfølgelig er der en vis usikkerhed – det er jo betydelige forandringer, vi taler om – men pointen er, at det jo gælder for al politik. Man kan aldrig lave en plan for fremtiden og være sikker på, at tingene går præcis sådan. Nu har vi imidlertid brugt den bedste regnemaskine, der findes, og svaret fra Finansministeriet, der fylder 30 sider, har Bjarne Corydons underskrift på den sidste side, så vi kan se, at han står inde for beregningerne. Og samtidig er det vigtigt at minde om, at tingene kan udvikle sig anderledes i begge retninger. Velstanden kan øges med lidt mindre, end beregningerne viser. Men også lidt mere.

Hvad er det så for et Danmark, der kommer ud af at gennemføre Liberal Alliances politik?

Først og fremmest er det et Danmark, der ikke adskiller sig så meget fra det, du kender, som man kunne få indtryk af, når man hører politikere fra andre partier tale om planen. Fra at have verdens suverænt højeste skattetryk går vi nu til at have verdens fjerdehøjeste. Lige nu er den offentlige sektor i Danmark verdens næststørste. Hvis politikken bliver til virkelighed, får vi i stedet verdens tredjestør-

ste målt på antal ansatte per indbygger. Danmark vil ikke længere være nummer fire på listen over lande rangeret efter økonomisk lighed, men i stedet nummer otte. Det er i øvrigt stadig mere lige end Sverige, der jo ikke er kendt som et tosset fribytterland, hvor de fattige dør af sult, og Fanden tager de sidste. Vi skal trække os tilbage fra arbejdsmarkedet ét år senere, og vi skal effektivisere i den offentlige sektor med 10 procent over en periode på 10 år. Det sidste er ikke noget, vi egenhændigt påstår kan lade sig gøre. Vi er ikke eksperter i effektivisering, men det er der til gengæld – heldigvis – andre, der er. Regeringen har nedsat en Produktivitetskommission fuld af indsigtsfulde folk, som grundigt har undersøgt netop det spørgsmål, og konklusionen er entydig: Ja, det kan man godt, uden at det forringer den offentlige service.

De forandringer, vi taler om her, vil føre til, at Danmarks velstand øges med 108 milliarder kroner om året. Samtidig vil beskæftigelsen øges med 124.000 fuldtids-beskæftigede. Det er lidt teknisk, men i store træk betyder det, at langt flere mennesker vil arbejde, og at flere mennesker vil gå fra være på passiv forsørgelse og til at have et arbejde – med alle de positive effekter, det fører med sig. I Liberal Alliance tror vi på, at den bedste socialpolitik er at sørge for, at folk kan få et arbejde. Tallet dækker i øvrigt over, at der kommer 92.000 færre i den offentlige sektor, som du kan læse om i kapitel 18. Til gengæld vil beskæftigelsen i den private sektor vokse med 247.000.

Der er ingen andre partier, der har en plan, som tilnærmelsesvis kan det, som Liberal Alliances plan kan. Det paradoksale er imidlertid, at forandringerne ikke er så dramatiske endda, men at det bliver fremstillet, som om vi afskaffer velfærdsstaten, hvis vi gør alvor af planen. Sverige har gennemført omfattende forandringer og har fået flere mennesker i beskæftigelse over en kortere periode, uden at det fundamentalt har forandret det svenske samfund.

Hvis jeg skulle ønske mig én ting af de danske vælgere, som jeg ellers er virkelig godt tilfreds med, og som det altid er en fornøjelse at møde og tale med, så er det, at man var en lille smule mindre bange for at lave noget om. Hvis vi ser historisk på det, er Danmark blevet en succes ved netop at formå at agere smidigt i forhold til forandringerne omkring os, og det er en evne, som vi skal holde fast i. Nogle gange tænker jeg, at politikerne har en betragtelig del af ansvaret for, at danskerne tøver

med at sige ja til forandringer. Selv om Danmark er et meget trygt samfund, lader det til, at politikerne ofte forsøger at fremstille det, som om vi er i fare, hvor vi går. At Danmark er et farligt sted, at en social katastrofe altid lurder rundt om hjørnet, og at vi slet ikke er kommet langt nok med at sikre os mod alverdens ulykker. Liberal Alliance har ikke noget ønske om at sætte nogens tryghed over styr. Tværtimod, for sagen er, at vi faktisk er nødt til at gennemføre nogle forandringer for at sikre trygheden også for fremtidige generationer. Hvis vi vil være sikre på, at Danmark som nation kan tilbyde dets indbyggere gode og trygge liv i fremtiden, er Liberal Alliances 2025-plan det bedste bud på hylderne lige nu. Blandt andet fordi der er afsat 26 milliarder kroner til at sikre, at vi kan fastholde og forbedre velfærden, også selv om der kommer flere ældre i de kommende år.

Det fører for vidt her i detaljer at gennemgå elementerne i planen, men bagerst i bogen har vi indsat lidt mere information, og du kan finde meget mere på **www.liberalalliance.dk**. Jeg vil bare nævne, at da svaret endelig landede fra Finansministeriet, blev vi meget, meget glade. Vi havde nok en idé om retningen, men det er meget tilfredsstillende at vide, at den politik, man går til valg på, faktisk vil løse de problemer, der optager danskerne. Det gør det både lettere og sjovere at føre valgkamp.

Her er, hvad danskerne får ud af LA's plan:

Flere penge	20.000 kr. mere i hånden til læreren, lagerarbejderen og sygeplejersken. 40.000 kr. mere til LO-familien. Hvert år!
Billigere biler	Mange biler kommer til at koste under det halve. Benzin og diesel bliver også billigere.
Tryghed om boligen	Grundskylden fastfryses. For høje opkrævninger af ejendomsskatter tilbagebetales.
Frit valg i sundhedsvæsenet	Frit valg mellem private og offentlige udbydere — også uden for Danmark.
Flere job og et rigere Danmark	Plads til 124.000 nye fuldtidsbeskæftigede og 108 milliarder kroner i øget velstand.

DEL I

— *Værdierne*

Kapitel 1

Frihed på dansk

Det at være liberal handler om frihed og frisind. Det er det fundament, Liberal Alliance bygger på, og som jeg genbesøger og minder mig selv om, når jeg er i tvivl om, hvad jeg og vi konkret skal mene i en sag. Frihed er noget, som mennesker i alle lande sætter pris på. Muligheden for at forme sit liv selv. Muligheden for at gå vores egne veje, alene eller sammen med andre. Muligheden for at søge viden. Muligheden for nogle gange at være i fred. Det er alt sammen alment menneskeligt.

Frisindet er for os danskere mindst lige så vigtigt. 'Frisind er andet og mere end frisind blandt ligestillede,' skrev daværende chefredaktør Jørgen Schleimann under kolofonen i sin avis, Jyllands-Posten. Jeg er helt enig. Frisindet er respekten for, at du er anderledes end jeg, men at vi begge har samme ret til at leve vores liv, som vi måtte ønske det – selvfølgelig i respekt for andre.

Men frihedens vilkår er forskellige. Vi er vokset op med forskellige nationale traditioner og forskellige erfaringer. Danmark er en del af den vestlige verden – og frihedstraditionerne i den vestlige verden har meget til fælles. De bygger i høj grad på en historie præget af en udforskning af moralske spørgsmål, af europæiske bystater med driftige handelsfolk, der udforskede verden, og af håndfæstninger, der forpligtede konger til at regere i respekt for borgerne. I Danmark er forordet til Jyske Lov et godt eksempel på den frihedstænkning, der har præget vores samfund gennem århundreder:

"Med lov skal land bygges, men ville enhver nøjes med sit eget og lade andre nyde samme ret, da behøvede man ikke nogen lov. (...) Var der ikke lov i landet, da havde den mest, som kunne tilegne sig mest. Derfor skal loven gøres efter alles tarv, at retsindige og fredsommelige og sagesløse kan nyde deres fred, og uretfærdige og onde kan ræddes for det, der er skrevet i loven, og derfor ikke tør fuldbyrde den ondskab, som de har i sinde. (...) Loven skal tilgodese æren og retfærdigheden, den skal være tålelig, efter landets sædvane, passende og nyttig og tydelig, så at alle kan vide og forstå, hvad loven siger. Loven skal ikke gøres eller skrives til nogen mands særlige fordel, men efter alle deres tarv, som bor i landet."

Læg lige mærke til de to sidste linjer: Man bør ikke lave en lov, der er til nogens særlige fordel. Og prøv så at kigge på bolig-job-ordningen, som er tænkt som

en løftestang til én bestemt branche (håndværkere), til én udvalgt type opgaver (politikernes favoritbeskæftigelse) og for én bestemt type borgere (boligejere) – og til ugunst for én særlig gruppe borgere (dem, der ikke har mulighed for at udnytte ordningen). Anskuets i det perspektiv bliver det hurtigt synligt, at bolig-job-ordningen mildest talt er problematisk i forhold til de smukke og fornuftige intentioner bag forordet til Jyske Lov.

Tanken med eksemplet er selvfølgelig bare at illustrere den pointe, at de grundlæggende idéer i politik kan være nyttige, når man fornemmer, at man har mistet retningsansen og har brug for et kompas for at finde tilbage til kursen.

Frihedstænkningen er ikke en enkelt persons påfund. Det er en del af en tradition. Grundtvig var en af de store fornyere af den danske frihedstradition. Han lagde vægt på folkenes selvbestemmelsesret, men også på, at flertalsdiktatur ("talmajestæten") var farligt. Han lagde vægt på menneskers ligeværd og på en dannelse, der kom alle borgere til gode.

Den lighed, som Grundtvig tilstræbte for folket, var en ligeværdighed først og fremmest i kraft af oplysning på modersmålet, ikke i kraft af økonomisk udjævning. Og Grundtvig advarede tidligt mod statens høje skatter: *"Dermed stiler man efter al erfaring på at gøre hele folket til fattiglemmer, der hverken kan føde eller klæde sig selv eller hinanden,"* skrev Grundtvig. Vel at mærke om skatter, der ligger meget langt under vore dages skattetryk.

Det er altså et eksempel på, at også tænkere, der skrev for længe siden, i en anden historisk virkelighed, stadig kan være relevante. I dette konkrete tilfælde er linjen tydelig frem til Liberal Alliances forslag om en skattefri bundgrænse på 7.000 kroner om måneden. For vi skal undgå netop det, Grundtvig advarede mod, nemlig en befolkning, der ikke kan brødføde sig selv.

Helt konkret betyder det i min forståelse, at vi ikke kan tillade os at opkræve skat, før den enkelte har nok til at kunne forsørge sig selv. I dag betaler alle skat, også af den allerførste krone, vi tjener. Det skaber helt logisk en afhængighed af staten, som ikke er sund: For kan vi ikke forsørge os selv, fordi vi beskattes af selv helt små indtægter, så bliver vi afhængige af statens velvilje: Vejen er banet for "tilbagebetalingskrav" af skattekrone i form af børnechecks, kørselsfradrag, boligtilskud, rentefradrag og nul brugerbetaling på lægebesøg. En slags omvendt udgave af noget for noget.

Tilbage til tænkere: Masser af dem har bidraget til den vestlige verdens frihed. Ingen har haft patent på liberalisme, og mange har bidraget med indsigter og originale refleksioner. Også uden for filosofernes rækker kan vi hente inspiration. Når en filmskaber som Clint Eastwood sætter gang i debatten om betændte racerelationer og om aktiv dødshjælp. Eller når en børnebogsforfatter som Astrid Lindgren hylder eneren.

Hvordan man når frem til sin liberalisme, er en individuel sag. I det liberale hus er der mange boliger, rum og møbler. Vi er ikke kopier, men enere. Derfor vil alle sammenslutninger af liberale mennesker pr. definition være alliancer. Således også Liberal Alliance.

Vi har mange forskellige måder at udtrykke os på. Men kernen i vores liberalisme er enkel. Vi tror på, at mennesket har ret til liv, frihed og stræben efter lykke. Vi mener, at privat ejendomsret og uafhængige domstole er afgørende for et frit samfund. Vi mener, at demokratiets kerne består i frie valg, hvor man kan udskifte politiske ledere på fredelig vis. Og vi mener, at statsmagten bør være begrænset – også når den er demokratisk.

Vi mener, at alle kan tage fejl, hvorfor det er særdeles uklogt at koncentrere politisk magt på få hænder. Og vi mener, at ytringsfrihed nødvendigvis må give mulighed for at sige og skrive ting, vi ikke kan lide. Hvis den kun kunne bruges til at sige os det, vi mente i forvejen, ville den have begrænset værdi.

Som den britiske filosof John Stuart Mill påpegede, kan vi ikke være sikre på, at vi har fundet sandheden. Det kan ikke udelukkes, at andre kan få en lys idé, der kan gøre os klogere og bringe os videre. Men har han eller hun ikke ytringsfrihed, afskærer vi os fra at blive klogere.

Liberal Alliance er et forholdsvis nyt skud på en gammel stamme, nemlig den danske og den vestlige frihedstradition. Det er traditionen for begrænset konge- og statsmagt. Det er den nysgerrigt-skeptiske tilgang til menneskets viden. Det er stoltheden over de nationale frihedstraditioner. Det er glæden over dem, der kom før os, og udfordrede vanetænkningen. Frisindet og ansvaret.

Alt dette er fælles for en liberal tradition, som har formet Danmark, og som har gjort Danmark til et af de frieste lande i verden. Men vi skal passe på, vi ikke bliver selvfede, og vi skal være opmærksomme på de strukturer, vi – næsten altid med gode intentioner – får bygget op, og som ender med helt unødigt at hæmme og begrænse vores frihed. Det gælder for eksempel de alt for høje skatter, som helt konkret betyder, at danskernes frihed begrænses, uden at vi kompenseres i bare nogenlunde rimeligt omfang.

Liberal Alliance har ikke opfundet den dybe tallerken, men derfor kan vi jo godt glæde os over den. Vi har ikke opfundet den liberale tradition. Men derfor kan vi godt spise af den liberale tallerken, og vi kan mene, at vi – for tiden – er de mest samvittighedsfulde fortalere for frihed i dansk politik. Men vi har ikke monopol på friheden. Vi vil kun glæde os, hvis andre politiske kræfter tager den danske frihedstradition mere alvorligt. Frihed har nemlig den gode egenskab, at der bliver mere af den, jo mere den bliver delt. Så har friheden mulighed for at vokse.

Kapitel 2: Hvad ville Grundtvig mene i dag?

Kapitel 2

Hvad ville Grundtvig sige?

Nogle gange er det mærkeligt, hvordan tingene vendes på hovedet og kan leve mange år som en myte eller løgn. Det gælder også nationalklenodiet Grundtvig: *“Og da har i rigdom vi drevet det vidt, når få har for meget, og færre for lidt.”* Sådan synger vi med Grundtvig i hans klassiske *“Langt højere bjerge”*, som udgør kernegodset i den danske højskolesangbog og synges vidt og bredt i det danske samfund.

Sætningen bliver i dag betragtet som synonym med velfærdsstaten og den socialdemokratiske velfærdsmodel. Stort set alle ledende socialdemokrater har citeret Grundtvig for udsagnet. Og derefter skyndt sig at glemme alt andet!

Det er derfor vigtigt at gøre sig klart, at Grundtvig med vers-linjen ikke tilsigtede en tvungen omfordeling i samfundet, men det stik modsatte, nemlig så stor næringsfrihed, at alle kunne tjene deres brød selv.

Grundtvig var medlem af Den grundlovgivende Rigsforsamling i 1848-49, altså en af vore forfatningsfædre, en dansk Thomas Jefferson. Her kritiserede han voldsomt selv den beskedne ret til forsørgelse, som kom til at stå i Grundloven. Grundtvig ønskede, som han sagde, at

“afskaffe al anden Forsørgelsesret end den indbyrdes mellem Forældre og Børn, og at indføre saa stor en Næringsfrihed, at det kan gaa, som der staar i Visen: Faa har for meget og færre for lidt”.

Grundtvig mente altså, at den frie næring eller markedsfrihed ville udjævne forskelle og gøre samfundet mere lige. Hans baggrund var blandt andet lavenes begrænsning af konkurrencen, som minder meget om forholdene i dag. Over for de uligheder, som hidrørte fra vilkårlige privilegier og stivnede ordninger, ville mere næringsfrihed gøre det mere ligeligt for alle til alles fordel.

Grundtvig var ikke dum eller gammeldags. Også i dag ved vi, at lande med markedsfrihed skaber en større og bredere fordelt velstand end lande med statsdirigerede systemer. Generelt set virker frie markeder udlignende. Og når Grundtvig ville afskaffe forsørgelsesretten i Grundloven, var det heller ikke uden hverken fornuft eller medfølelse. For Grundtvig mente, at hvis der blot stod i generelle vendinger i Grundloven, at

”den, der ikke kan ernære sig eller sine ... er berettiget til hjælp af det offentlige”,

så ville det betyde, at staten kom til at forsørge hele befolkningen. Eller med hans egne ord:

“man forpligtede den danske Regering at føde hele det danske Folk”.

Grundtvig ville derfor have specificeret i Grundloven, at der kun kunne gives offentlig hjælp til

“de Gamle, de Syge og de forladte Børn”.

Altså dem, vi i dag ville kalde reelt svage. Man kan sige, at Grundtvig her prøvede at definere det, vi i dag også slås med at definere, nemlig kernevelfærden. Alle øvrige måtte overlades til forsørgelsespligten i familien, mellem børn og forældre, og så i øvrigt klare sig med deres hænders arbejde. Vi kender det også i dag fra diskussionen om den gensidige forsørgerpligt for folk på kontanthjælp.

Var det hjerteløshed fra Grundtvigs side? Var han en væmmelig ultraliberalist? Ville han ikke hjælpe andre mennesker i nød? Grundtvig var med sin kristendom overbevist om, at mennesker var syndere, og derfor ville alle systemer før eller siden blive misbrugt. Staten, og især velfærdsstaten, har en nærmest indbygget tendens til at se mennesker som uskyldige ofre, som skal hjælpes. Dermed ”glemmer” systemet hele det problemkompleks, der knytter sig til incitament, og at mennesker er så utroligt tilpasningsdygtige til de muligheder for hjælp, som gives dem.

Grundtvig havde blik for den menneskelige plasticitet – eller syndighed, ville han sikkert sige – og at velmenende hjælp derfor let udarter til en sovepude, som til sidst bliver passiviserende og reelt en tragisk undertrykkelse af mennesker.

Tænk på den meget omtalte udsendelsesrække i Danmarks Radio fra slutningen af 2013 om de marginaliserede danskere. I Horsens, hvor jeg bor, taler man stadig om et kvarter, hvor folk, der boede der under 1930’ernes krise, blev arbejdsløse, og hvor den ene generation efter den anden siden ikke har formået at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Det ville, mente Grundtvig, være risikabelt at fastlåse sociale rettigheder i Grundloven, fordi mennesket er et skrøbeligt, afhængigt væsen, der alt for let vænner sig til de nemme løsninger. Omvendt mente Grundtvig godt, at stat og kommune kunne hjælpe akut og praktisk i konkrete situationer, men det måtte ikke formuleres som rettigheder.

Grundtvig ville næppe have haft noget imod, at statslige tiltag skubbende de sociale fremskridt i gang og sikrede hele befolkningen et nødvendigt minimum, altså det, vi kender fra Kanslergadeforliget i 1933, og også Hans Hedtofts og H.C. Hansens udbygning af et offentligt forsorgssystem var i sin orden, fordi den var en praktisk

og konkret afhjælpning af onder. Men han ville have tordnet imod den ideologisering af velfærdsstaten med rettigheder og ambitionen om at forme mennesker i et bestemt billede, som der kom fuld tryk på fra 1970'erne.

Grundtvig havde en stærk tro på frihed og på, at danskernes frihed ikke ville resultere i et splittet, sønderlemmet samfund, men at friheden ville bidrage til at skabe et stærkt og sammenhængskraftigt civilsamfund. Det, vi kalder folkelighed.

Grundtvig gik i øvrigt også imod tvungen værnepligt, som blev indført med Grundloven. Han mente, at fædrelandet skulle forsvares i frivillighed, og hvis der ikke meldte sig nok, var der ikke noget at forsvare. Det kan man da kalde konsekvens. Så selv statens minimale kernefunktion, forsvaret mod ydre fjender, ville Grundtvig overlade til det frie, folkelige initiativ. Og han var stolt over, at hans to sønner havde meldt sig frivilligt til krigen 1848-50, men ville kæmpe imod af al magt, hvis de med tvang skulle føres til slagmarken. For som Grundtvig skrev, hvis man:

“nægter Friheden, Frivilligheden, Modet og Lykken Leilighed til at vise og virke med Kraft, da forhindrer man det eneste, der kan frelse Danmark”.

Det folkelige fællesskab udviklede sig stærkt efter Grundloven, og det danske samfund blev beriget af en lang række institutioner som fri-, høj- og efterskoler, fri- og valgmenigheder og andelsbevægelsen. De har i høj grad været med til at forme og give det danske samfund den karakter, som har præget det til i dag. Men som også er stærkt på retur.

Tragedien skete i efterkrigstiden, da grundtvigianerne ikke ville nøjes med at oprette egne institutioner og civilsamfund, men også via politik ville udbrede det til alle med lovgivning og dermed tvang. Hvor Grundtvig byggede på frihed og virkestrang i det lokale og nære, blev grundtvigianerne til demokrater og ville gøre Danmark til én stor brugsforening.

Det er her, at de udfordringer, vi i dag står over for, for alvor begynder at gro frem, fordi fristelsen lå lige for og var så nærliggende: På grund af den stærke homogenitet og konsensus i befolkningen kunne der fra statens side reguleres dybt ind borgernes oprindelige private eller folkelige sfære, for det blev ikke følt som indgreb. Socialdemokratismen og den nye definition af grundtvigianismen kunne vokse sammen og fra Folketinget nu styre folkeligheden og med lovgivningsmagten og skattebilletten som midler forme det danske samfund.

Grundtvig ønskede derimod mest af alt frihed, enkeltmandsfrihed, og den var for ham dyrebar og vigtigst af alt. Skrivefrihed, religionsfrihed og næringsfrihed.

Grundtvig foretrak klart den direkte suverænitet, der ligger i, at den enkelte i fællesskab med sig og sine har mest mulig frihed til at skabe sine egne institutioner. Og han var skeptisk over for den indirekte suverænitet, som borgeren har med valgetten ved at have en milliontedel af magten, og let risikerer at indskrænke den direkte suverænitet (friheden) ved, at politikerne via finanslov og bevillinger detailstyrer civilsamfundet.

Der, hvor vi konstant har været udfordret de sidste 50 år, er i balancen mellem den indirekte suverænitet og afgørelse (*"Intet over og ved siden af Folketinget"*) over for den enkeltes suverænitet (*"Pengene ligger bedst i borgernes lommer"*).

Med ideologien i efterkrigstidens velfærdsstat blev det et formål i sig selv at vedtage og beslutte fælles afgørelser for alle fra Folketingets side, også selv om man kunne have ladet borgernes suverænitet selv bestemme. Grundtvigianerne glemte deres Grundtvig og befordrede gladelig denne udvikling.

Henning Fonsmark beskrev meget præcis i bogen *"Den suveræne dansker"*, hvor grænsen i runde tal burde gå:

"Det giver kun mening at foretrække den indirekte afgørelse på områder, hvor den direkte principielt er udelukket. Og det giver kun mening at foretrække den tvangsbestemte afgørelse dér, hvor det principielt er udelukket at gennemføre den frivillige ... Der er nogen, der foretrækker den kollektive afgørelse – ikke fordi den er nødvendig, men fordi den er kollektiv."

Hvis Grundtvig var præst og politiker i dag, ville han, efter at have kigget sig omkring, sikkert sige:

"Det gode bliver altid ondt, når det skal fastholdes med tvang. Det frivillige størkner, når det skal finansieres af skatten. Kreativiteten forsvinder, når den kommer på støtte."

Alt det gode som vaner og traditioner, innovationer og påfund, kreativitet og kunst, foreninger og bedrifter vokser ud af borgernes omgang med hinanden og kan ikke dikteres eller tvinges frem af staten. Allerhøjest kan det holdes i live eller koma ved statslige tilskud. Det er det, der i stigende omfang desværre er blevet tilfældet."

Stat og statisk rimer, sagde Grundtvig, for når staten indoptager de folkelige netværk og foreninger, ikke af ond vilje, men i iver efter at støtte, så stivner samfundet, og det gøres sværere for nye initiativer at pible frem, fordi de skal kæmpe med de etablerede, der får offentlig støtte. Livet kræver kamp, både kamp for det daglige brød og åndskamp for ideer og værdier. Det vidste Grundtvig.

Kapitel 3

Kulturen som salt og sammenhængskraft

Bredden i dansk kulturliv er i mine øjne vigtig. Det er værdifuldt for det, vi kunne kalde den følelsesmæssige sammenhængskraft, at mange danskere flere gange om ugen stifter bekendtskab med et eller flere kulturtilbud. Det foregår bestemt ikke på samme måde i hele landet.

Selv er jeg blandt andet vokset op på Samsø, og dér bestod kulturtilbuddet primært i en fælles idrætshal, Samsøhallen, muligheden for at gå til dans og spejder og så en masse fodbold. Faktisk uendeligt mange timers fodbold. Suppleret af et tv, der i perioden gik fra sort-hvid til farve, fra monopol til duopol. Jeg er sikker på, at *“udbuddet”* var en hel del større på samme tid på Frederiksberg. Sådan vil der også fremover være forskel. Ingen grund til at nære illusioner om det modsatte.

Men under forskellene havde en dreng på Samsø og en pige på Frederiksberg alligevel en fælles arv, som vi fik givet videre: Vi havde og har vores sange, vores skuespil, vores bygninger (en del af dem så vi børn fra Samsø på vores store 9. classes-udflugt til hovedstaden), som alle giver en klangbund af samhørighed og er den fælles reference for identifikationen som dansker.

Alt dette funderes i forældres opdragelse af børnene, af uddannelsesinstitutioner og foreninger og medierne, som i dag er langt mere mangfoldige end tidligere. Det udfordrer og giver nye muligheder på samme tid.

Kulturen kan bruges i lyst og i nød. I svære tider for landet kan den medvirke til at give håb og tænde et lys forude. Men for at løfte landet og for at markere vores værdier er det på toppen af bredden absolut nødvendigt at tænke elitært – og meget gerne mere elitært.

Elite er et fyord i vores socialdemokratiske tankegang – og det er underligt, for det er ikke sådan, vores utallige læremestre her til lands har formet os til at tænke. Hvad enten vi hylder H.C. Andersen, Lumbye, Carl Nielsen, Kierkegaard, Grundtvig eller fodboldlandsholdet, ja, så er det jo netop eliten og det sublime, vi hylder – og måske endda lader os inspirere af.

Så vi skal ikke være bange for eliten – for hvor er lysten henne, hvis ikke også den er parret med lysten til at være den bedste? Når vi taler om fordeling af kunst- og kulturstøtte, skal vi prioritere eliten. Hvis vi accepterer elitens trang til at være elitære, vil bredden være den nødvendige skoling af den bredde, af hvilken eliten skal opstå. Og eliten vil virke som inspirator for bredden.

Vi har eliten til at inspirere hinanden. Jeg tror, at hvis én kunstart har nået det højeste internationale niveau, vil andre kunstarter hige efter samme status og ambitiøst dygtiggøre sig for at opnå samme niveau. Så vi skal selvfølgelig turde tænke, at det at fremme de få ikke nødvendigvis sker på bekostning af den store masse. Et blomstrende og mangfoldigt kulturliv er i mine øjne vigtigt for ethvert samfund. De tørre tal fortæller, at vi i Danmark bruger 0,75 procent af de samlede offentlige udgifter til kulturstøtte. Det er ikke meget. Men det er heller ikke lidt. Faktisk udgør det 8,2 milliarder kroner om året.

Desværre er det stort set umuligt at diskutere substans, når vi taler kulturpolitik. Det hele ender i, om der skal gives mere eller mindre støtte. De konservatives seneste bud er, at der skal anvendes yderligere 150 millioner om året til kulturstøtte. Ingen tør tage noget fra nogen eller drøfte omprioriteringer. Resultatet er, at alt smøres ud i et fortsat tyndere lag.

Men det er vigtigt at diskutere substans. Vi kan gennemføre reformer, der sikrer bedre vilkår for kulturlivet – uden at det koster mere. Med den aktuelle berørings- og prioriteringsangst fastholder vi systemer og strukturer, der binder alt for mange ressourcer i bureaukrati og virker som en bremse på nytænkningen. Men har vi overhovedet modet til at tale om substantielle reformer, der kan skabe bedre muligheder?

En kulturdebat behøver altså ikke at ende i en debat om, hvor meget, men kan i stedet starte med at stille spørgsmålet: Hvordan og hvem? Vi skal bruge kræfter på at reformere systemet. Noget skal opprioriteres, andet skal til gengæld nedprioriteres.

Med udgangspunkt i mine indledende ord om eliten vil det hjælpe meget, hvis vi prøver at se kulturstøtten i tre hovedområder: elite, mainstream og vækstlag. Der er to former for elite: De bærende kulturinstitutioner, der har svært ved at klare sig på markedsvilkår – og så den elitære kunst, der faktisk i høj grad kan klare sig på markedsvilkår og endda ser ud til netop at trives, fordi det i høj grad er på markedet, at dommen falder.

Først de bærende kulturinstitutioner, som i et lille land som Danmark ikke kan klare sig på markedsvilkår. De skal støttes. Det vil sige, at vi fortsat skal støtte et nationalteater, en opera, en ballet, et nationalmuseum og kunstmuseer på internationalt

niveau, ligesom vi skal have kunstneriske uddannelser, det kan konkurrere med verdens bedste.

Men støtten skal ikke gives mere eller mindre i blinde som hidtil. Vi skal sikre, at ressourcerne går til kunstnerne, ikke til bureaukraterne. Det forudsætter også de-regulering og udfordring af monopoler. Aktuelle sager om besparelser i både operaen og i DR har vist, at vi er endt i for meget systemtænkning, hvor kerneydelsen (sangen og musikken) skæres, hvor det havde været oplagt at skære mere markant på bureaukratiet. Det kan gøres bedre.

Dernæst den del af eliten, som faktisk klarer sig på markedsvilkår: Vi har i dansk arkitektur og design, i dansk kokkekunst og dansk film- og tv-produktion fornøjelsen af at være blandt de bedste på verdensplan. Intet er kommet tilfældigt – der ligger mange målrettede hjertes og hjerner bag denne status. Men kigger vi efter, er det givet, at man kan finde en samklang blandt disse tre udtryksformer: De er sjovt nok alle tre meget afhængige af – og derfor i tæt kontakt med – markedet. Markedet beskyldes nogle gange for at trække kvaliteten ned. Men her ser det faktisk ud til, at det sublime udtryk stortrives, hvor kunstarten er meget markedsafhængig. Det kan bestemt have noget i sig, at markedet alene ikke kan drive kunsten til det ypperste, men kunsten alene uden markedet skaber sjældent værker af blivende værdi.

Så den nødvendige krig på og de nødvendige tilpasninger til markedet tror jeg virker som inspirator på den store kunstner. Den totale frihed til at skabe et værk uden indblanding ser ikke ud til kunstnerisk at fungere mange steder. Hvor mange af de kunstnere, som vi har placeret på livslange ydelser, har for eksempel frembragt deres vigtigste værker, efter at de blev placeret på den permanente ydelse? Arkitektur, kokkekunst og film/tv ser ud til at trives. Ikke nok med det: Ud over i samklang og reaktion på markedet kan man også iagttage fælles inspiration og fælles stolthed over at kunne være en del af en dansk bølge: Kokken Claus Meyer har sagt, at de danske dogmefilm, der prædikede enkelhed og tilbage til rødderne, var inspiration til det manifest, som han og René Redzepi fra Noma lavede, og som skabte den nye nordiske madbevægelse.

Så tillad, at eliten bliver hyldet. Eliten er daglig inspiration for den brede befolkning og skaber stolthed. De, der tilhører eliten på deres respektive felter, inspirerer andre, der arbejder på højeste niveau, på andre områder. Eliten skaber resultater, der kan omsættes som eksportvarer og brander landet og dets værdier. Endelig er det meget værdifuldt at kunne pege på meget dygtige udøvere inden for forskellige felter som eksempler til efterfølgelse, så det bliver synligt, at hvis man kombinerer talent og hårdt arbejde, kan man nå helt til tops. Kort sagt: Længe leve den elitære tankegang.

Det var eliten. Dernæst skal vi skabe bedre rammer for vækstlaget, talenterne og det eksperimentelle. Rammer, der ikke styrer i detaljen, men sikrer vækstvilkår for talenter i en periode, til det viser sig, om talentet kan bære. For at sikre så mange midler til det som muligt ud af det budget, der er til rådighed, vil vi af med de livslange og årelange ydelser. Vi er modstandere af den form for støtte, der ikke leverer hverken kvantitativt eller kvalitativt. De kulturudbud, der samler mange mennesker, skal også i højere grad kunne stå på egne ben, end de gør i dag.

For at sikre bedre støtte til såvel elite som vækstlag vil vi derfor udfordre mainstream. Der er masser af kultur i Danmark, som kan overleve med mindre støtte eller helt uden støtte. Ligesom der er kulturudbud, der ganske enkelt må lukke, hvis der ikke er nogen efterspørgsel.

Endelig ser vi gerne flere private penge på kulturområdet. Det kan være, at initiativer skal tildeles støtte i en etableringsperiode, for herefter enten at fortsætte understøttet eller lukke.

Målet med en liberal kulturpolitik er, at kulturudbuddet bliver mere mangfoldigt, men også mere selv bærende. I alt for mange år er kulturstøtten blevet smurt ud i tyndere og tyndere lag, fordi alt skal støttes, og fordi alt betragtes som lige godt. Det har hæmmet både elite og vækstlag – til skade for et blomstrende og mangfoldigt kulturliv.

I Liberal Alliance arbejder vi i øvrigt for uafhængige medier finansieret af brugerne. Derfor går vi ind for, at licensen skal erstattes af frivillige abonnementer, og at mediestøtten skal afskaffes.

Kapitel 4

En holdbar udlændingepolitik

I min familie havde vi indtil for små 40 år siden alle leverpostejfarvet hår, som vi drilende sagde til hinanden. Familien stammer fra Vest- og Midtjylland på den ene side og Lolland og Sjælland på den anden side. Min mor er født og opvokset i Hobro, højst 25 kilometer fra, hvor mine bedsteforældre mødte hinanden. Min far voksede op på Fyn (et kompromis mellem min farmor fra Horsens og min farfar fra Sjælland).

Men allerede i min mors generation skete der noget: Min moster faldt for en nordmand – og flyttede til Norge. Min ene morbror faldt for først en hollænder, siden en græker, flyttede til Bruxelles og siden til USA, men vendte dog senere hjem. Det stopper dog ikke her: Min søster faldt for en dansker med tyske rødder, som var opvokset i Flensborg. Min ene bror faldt for en heltysker – og katolik.

Og vores børn illustrerer på bedste vis, at afstanden mellem verdensdelene måske stadig er den samme i geografisk forstand, men i praksis er blevet meget mindre: Min ældste søn er kæreste med Michelle, som kom til Danmark fra Thailand som 11-årig sammen med sin mor, der blev gift med en indfødt jyde. Min brors ældste datter har netop fået barn med sin Mathew, der godt nok er født og opvokset i Århus, men hvis familie stammer fra det sydlige Afrika. Det er ren multikulti efterhånden. Og det er godt, det er inspirerende, og det udvider og udfordrer vores vaner. Det gør os bevidste om det, vi gør godt, og forhåbentlig er vi samtidig åbne nok til, at vi tør lade os inspirere.

Udlændingepolitikken er svær og har været det i mange år. Dels har vi ikke turdet tale om problemerne, dels har vi vejet tilbage for at formulere de afgørende kriterier, som ville hjælpe os med at få lavet de helt nødvendige regelændringer. Kort sagt: Udlændingepolitikken skal være til gavn for Danmark. Vi skal på den ene side ikke være bange for at lukke dørene for dem, der ikke bidrager, og på den anden side skal vi være modige og åbne nok til at sige velkommen til dem, der vil bidrage, og som kan inspirere os. Det betyder, at vi skal være et land, der åbner døren for mennesker, der kommer til Danmark for at tage et arbejde, og lukker den for dem, der kommer for at lade sig forsørge af det offentlige. Det bør være det helt afgørende princip.

Danmark har haft regeringer, der skiftevis har forsøgt at bremse gunstig indvandring, og som har lukket op for immigranter, der ikke kunne eller ville bidrage. Ser man historisk på det, er der ingen lande, der bliver rigere – økonomisk og kulturelt –

ved at lukke grænserne. Handel, rejsende og udveksling af idéer og arbejdskraft er godt for et land. Omvendt er det klart, at et lille land som Danmark med en meget udbygget velfærdsstat ikke skal påtage sig at forsørge eller opdrage store dele af verdens befolkning her på denne lille plet, der er vores.

Den nuværende S-R-regering har med sit fokus på *“social dumping”* forsøgt at gøre livet surt for europæere, der kommer til Danmark for at tage et arbejde og for de arbejdsgivere, der ansætter dem. Arbejdsgivere, der ansætter eksempelvis østeuropæere, må derfor se sig over skulderen for at undgå repressalier fra fagbevægelsen, selv om de overholder loven. Det er dybt godnat. Østeuropæisk arbejdskraft bidrager positivt til dansk økonomi. Europæiske migranter kommer generelt ikke til Danmark for at trække på offentlige ydelser. Så velkommen til dem.

Det, vi bør lukke for, er adgangen til eksempelvis kontanthjælp, børnepenge og SU for mennesker, der er i Danmark for at arbejde i en kortere periode. Det vil fremtidssikre vores arbejdsmarkedsmodel, og det er ganske enkelt ikke rimeligt, at alle skal kunne få del i ressourcer, der er oparbejdet gennem generationer.

Det skal også være lettere for mennesker fra andre dele af verden at få opholdstilladelse i Danmark, hvis de får et arbejde. Den siddende regering har foretaget sig meget lidt på dette område, og derfor kan det stadig være bureaukratisk for virksomheder at ansætte eksempelvis en amerikansk eller en thailandsk medarbejder. Vi skal gøre op med bureaukratiet.

Til gengæld skal vi stille enkle krav til dem, der kommer til Danmark for at arbejde: De kan ikke modtage nogen former for offentlig forsørgelse de første fem år i Danmark, og de skal tegne en sundhedsforsikring. Mister de deres arbejde, må de forlade landet igen i løbet af tre måneder. Begår de kriminalitet, er det udvisning med det samme efter afsoning af straf. Mere kompliceret behøver det altså ikke at være.

Historisk mange mennesker er på flugt i verden i disse år. Danmark skal hjælpe, men det er ulogisk, at flygtninge fra eksempelvis Syrien tager igennem lande, hvor der er fred, for at søge til Danmark.

Flygtningepolitikken skal derfor omlægges, så vi primært hjælper lokalt. Vi kan tilbyde sikkerhed, lægehjælp, skoler og ordentlige forhold til mange flere, hvis vi bruger ressourcerne lokalt i stedet for at hjælpe få i Danmark. Samtidig kan vi sikre os, at vi hjælper de flygtninge, der har mest brug for hjælp. De mest ressourcestærke flygtninge kan måske nå frem til Danmark, men de mennesker, hvis situation er allersværest, har ikke nogen chance for at nå så langt. Men måske kan de nå over grænsen til et naboland, hvor vi kan have sikre, velordnede lejre med hospitaler,

mad og skolegang til børnene til en pris pr. flygtning, som er langt, langt lavere end den pris, vi betaler for at hjælpe en flygtning i Danmark. Det er også nemmere at vende hjem igen fra en lejr i nabolandet end fra Danmark, når konflikten er slut.

Det er vigtigt at erkende, at der er en øvre grænse for, hvor mange flygtninge Danmark kan tage imod. Netop fordi vi gerne vil hjælpe så mange som muligt, foreslår vi, at Danmark indleder forhandlinger for eksempel med Syriens nabolande om at finansiere og forestå oprettelse af lejre tæt ved grænserne. På den måde kan vi også gøre noget reelt for nabolandene, der er voldsomt pressede, fordi de modtager millioner af flygtninge.

Det har desværre vist sig at være svært at få flygtninge, der kommer til Danmark, i arbejde, og problemerne fortsætter i generationerne efter. Det er ikke så mærkeligt, for de kulturelle forskelle kan være store, og det danske arbejdsmarked er højt specialiseret med høj mindsteløn, tydelige faggrænser og også i et vist omfang et normbaseret fællesskab, som det kan være svært at blive en del af og forstå. Det er endnu et argument for, hvorfor det ikke er nogen god løsning, at mange flygtninge kommer til Danmark. Vi skal ikke bremse tilstrømningen ved at tilbyde kummerlige forhold for flygtninge, men ved kun at modtage flygtninge, der selv kan bevise, at de er personligt forfulgte, og ved at ændre på Flygtningenævnets status, der i dag fastlægger væsentlige dele af rammerne for asyl.

Danmark huser ekstremister, der ønsker at modarbejde demokrati, ytringsfrihed, ligestilling og de øvrige frihedsrettigheder, som vores samfund er bygget på. Det er faktum, og det er et problem, vi skal forholde os til.

Nogle er tilrejsende, mens andre utroligt nok er født og opvokset i Danmark. Det er afgørende at bekæmpe islamismen på samme måde, som vi tidligere skulle bekæmpe andre ekstreme ideologier, som førte til overgreb på uskyldige, trusler, død og terror. Det gælder for fascismen, for Rote Armée Fraktion i Tyskland og De Røde Brigader i Italien. Vi skal bekæmpe dem, overvåge dem og presse dem – både for at beskytte vores frihedsrettigheder og for at sikre, at mennesker fra forskellige lande og religioner kan leve fredeligt sammen i Danmark. Dette kan ske ved at sikre, at ekstreme miljøer ikke modtager nogen offentlige kroner overhovedet, at ekstreme miljøer overvåges, at udenlandske imamer, der prædiker vold og trusler, udvises, at ekstremister har adgangsforbud på uddannelsesinstitutioner, og ved at sikre, at skoler efterlever folkeskolelovens bogstav om opdragelse til demokrati. Trusler mod ytringsfriheden skal straffes hårdt og resolut.

Vi bør forvente, at mennesker, der kommer til Danmark, tager et arbejde og integrerer sig. Derfor skal vi også gøre op med det omfattende projektmageri på integrationsområdet, der trækker milliarder ud af de offentlige kasser hvert år. Unge

mennesker, der er født og opvokset i Danmark, skal ikke i et ”integrationsprojekt” – det giver dem blot en opfattelse af ikke at høre til. De skal ud at deltage i idræts- og foreningslivet sammen med andre unge. Vi kan ikke integrere ved at være flove over dem, vi er. Vi skal derimod glæde os over dansk kulturarv, traditioner og frihedsrettigheder og introducere nye borgere til disse.

Kapitel 5

Retspolitikken

De grundlæggende strafferetlige principper om, at enhver er uskyldig, til det modsatte er bevist, og Jyske Lovs ord om, at *“med lov skal land bygges”*, er selv i dag sunde og vigtige retsgarantier. De udgør et værn mod vilkårlighed i statens magtudøvelse over for borgerne. Samtidig står det personlige ansvar naturligvis centralt for mig, når jeg er en del af et liberalt parti.

Først og fremmest mener vi i Liberal Alliance, at der er behov for en helt ny straffelov. Vores straffelov er fra 1930, dengang Thorvald Stauning var statsminister, og passer selvfølgelig slet ikke til vores samfund i dag. Den er blevet ændret et utal af gange og er knopskudt til ukendelighed, og den er svær at arbejde med for de dygtige mennesker, der hver dag skal træffe svære afgørelser om menneskers fremtid med udgangspunkt i loven.

Generelt er Danmark et fantastisk godt og trygt samfund. Vi passer på hinanden, og på mange områder går udviklingen den rigtige vej med faldende kriminalitet. To grupper skiller sig imidlertid ud, nemlig rockere og andre bander og de islamiske fundamentalister. For begge grupper gælder det, at de med åbne øjne vælger en løbebane, der er på kollisionskurs med andre menneskers muligheder for at leve gode og trygge liv. De melder sig af egen drift ud af fællesskabet. Derfor skal vi have de redskaber, der er nødvendige for at kunne møde den trussel med handlekraft. Det skal vi sikre os uden at røkke ved retssikkerheden.

Når det drejer sig om netop de to grupper, kan det i sig selv være en god idé at sørge for, at de bliver holdt væk fra gaderne, så deres muligheder for at rekruttere nye medlemmer og tilhængere bliver dårligere. Ellers tror vi, i overensstemmelse med forskningen, generelt ikke på, at lange straffe har nogen resocialiserende effekt. Vi mener dog, at vi bør hæve straffen for vold, voldtægt, trusler og overgreb på børn. Og generelt, at de mest alvorlige forbrydelser skal have den hårdeste straf.

Vi vil gerne være med til at indføre alternative straffe for små førstegangsforsøelser. Hvis man for eksempel har begået hærværk, kan man blive sat til at pudse vinduer en gang om ugen i et halvt år. I alle de tilfælde, hvor det overhovedet er muligt, bør gerningsmanden betale erstatning til offeret. Og så skal knivloven revideres, så vi ikke længere oplever de absurde eksempler, hvor almindelige mennesker pludselig

er forbrydere, fordi de har en hobbykniv i bilen eller tager på fisketur med det nødvendige udstyr.

Et af de områder, hvor retspolitikken har fået en del opmærksomhed, er spørgsmålet om ungdomsdomstole og sænkelsen af den kriminelle lavalder. Det er også et område, hvor vores politiske modstandere ikke altid er specielt gode til at høre, hvad vi rent faktisk siger. Det, vi vil, er at sænke den kriminelle lavalder til 12 år og indføre en ny kriminalforsorg for de 12- til 17-årige, så børn ikke risikerer at sidde i fængsel sammen med voksne, hærdede kriminelle. En kriminel lavalder på 12 år vil styrke de unges retssikkerhed, fordi 12- til 14-årige i dag administrativt bliver tildelt sociale sanktioner, der minder om egentlig straf. I de ungdomsdomstole, vi gerne vil indføre, skal der sidde særligt sagkyndige, der kan medvirke til, at de unge kommer på ret køl. Og vi vil gerne forbedre både muligheden for at sanktionere med noget, der ligner straf, og redskaberne til at få de unge ind på et godt spor. Ungdomskriminaliteten er generelt faldende, og det er meget positivt. Med de ændringer, vi taler om her, får vi mulighed for på en bedre måde at håndtere den hårde kerne af ungdomskriminelle, hvor risikoen for, at de udvikler sig til voksne, hærdede kriminelle, er stor.

Vi mener, at strafrabatterne skal droppes. I dag får forbryderne strafrabat, hvis de tiltales og dømmes for flere lovovertrædelser. Det medfører, at rockere og bandemedlemmer hurtigt kommer ud igen. Det vil vi forhindre. Derfor vil vi indføre såkaldt 'absolut kumulation', altså at straffene lægges oven i hinanden. Dog med et loft på 20 år. Formålet er især at komme rocker- og bandekriminaliteten til livs.

LA var imod den nye offentlighedslov, der med rette er blevet kaldt for 'mørklægningsloven'. Vores modstand skyldtes først og fremmest, at det blev sværere at få indsigt i beslutningsgrundlaget i ministerierne. LA ønsker at gå den anden vej og åbne den offentlige forvaltning ved hjælp af mere aktindsigt og mere åbenhed om beslutningernes grundlag. Kun på den måde kan borgerne se magthaverne efter i sømmene og sikre sig, at de træffer beslutninger på et sagligt grundlag.

I det hele taget er vi bekymrede for retssikkerheden. Vi er modstandere af, at SKAT kan gå ind på din grund uden dommerkendelse, og vi er bekymret for masseovervågning. Grunden til, at vi har brev- og telefonhemmelighed, men ikke e-mailhemmelighed, er, at vi ikke sendte mails til hinanden, da Grundloven sidst blev ændret i 1953.

Vi vil styrke ytringsfriheden og afskaffe blasfemiparagraffen og begrænse racismeparagraffen. For liberale er ytringsfriheden helt central. Den er sikret i Grundlovens paragraf 77, men der er mulighed for at gøre visse ytringer strafbare. Det kan være på sin plads i forhold til trusler eller løgn, men herudover bør der ikke være

begrænsninger. Derfor ønsker LA at afskaffe blasfemiparagraffen og afskaffe eller begrænse racismeparagraffen (straffelovens paragraf 266b). Når vi har stillet forslag om at omformulere/begrænse 266b i stedet for helt at afskaffe den, skyldes det, at vi vil være sikre på, at enhver form for trussel stadig straffes. Der foregår i disse år en international kamp om ytringsfrihed, hvor især OIC (Organisationen af Islamiske stater) kæmper for at forbyde religionskritik. Det er en kamp, hvor Danmark entydigt skal være på ytringsfrihedens side.

Politiets arbejde skal prioriteres og fokuseres. Danmark er et af de lande i Europa, hvor der er flest indbrud i private hjem. Ofte kommer politiet ikke engang ud til borgerne, når der er begået kriminalitet imod dem. Det er utilfredsstillende. LA ønsker, at politiet skal fokusere på den alvorlige og borgernære kriminalitet. I dag bruges der alt for meget tid på trafikkontrol og hashkriminalitet. Her mener vi, at tiden (og dermed pengene) kan bruges bedre.

Vi vil gerne ændre narkotikapolitikken på den måde, at vi legaliserer cannabis, så vi fjerner en stor del af markedet og dermed indtægtsgrundlaget for rockere og bander og frigiver ressourcer inden for politiet. Og vi vil indføre forsøg med medicinsk cannabis og afkriminalisere øvrige stoffer til eget brug, så politiet ikke bruger tiden på at forfølge de allersvageste narkomaner, men ser dem som medborgere, der skal have hjælp.

DEL II

— *Hvor kommer pengene fra? Idérigdommen og Erhvervslivet*

Kapitel 6

Humblebien i globaliseringen

Danskernes velfærd afhænger i stadig stigende grad af, hvor konkurrencedygtige vores virksomheder er. Det kan vi blandt andet se af, at 54 procent af al den rigdom, vi genererer, er eksportbaseret. Det er dobbelt så meget som i 1973, og med stadig større adgang til forbrugsgoder, maskiner og service, der er produceret i udlandet, er vi fuldstændig afhængige af, at vores konkurrencedygtighed er i top.

Den danske model, med stor offentlig sektor, høje indkomstskatter og et fleksibelt, selvreguleret arbejdsmarked, har fungeret overraskende godt. Der er en række forskellige forklaringer på, hvorfor vi, på trods af høje skatter, klarer os så godt. Jeg skal undlade at gentage konklusionerne fra talrige rapporter, men jeg vil gerne prøve at komme med nogle bud, der går på tværs eller har en lidt anden vinkel, end de makro- og strukturelle faktorer, vi normalt taler om.

Den første *“alternative”* forklaring på vores relative succes som samfund er, at vi er godt organiseret. Medarbejdere i danske virksomheder tænker generelt i virksomhedens interesse. Vi kan godt være ambitiøse på individuelt niveau, men vi har en fin forståelse for, at alle har et specifikt job at udføre, og at vi er afhængige af, at andre også udfører deres. Denne *“holdtænkning”* er globalt set mere unik, end vi går rundt og tror, og gør vores virksomheder hurtigere, mere fleksible og mere tilpasningsberedte end mange af de store globale konkurrenter, samtidig med at vores organiseringsgrad hjælper på produktiviteten, også selv om arbejdskraften er blandt de dyreste i Europa. Arbejdsgivere og arbejdstagere har nemt ved at finde hinanden i de helt nødvendige bestræbelser på at etablere den rigtige balance, der både sikrer konkurrenceevnen og ordentlige forhold for lønmodtagerne. Afstanden er lille. Tilliden er stor.

Den effektivitet, der er knyttet til respekten for kolleger, beslutninger, regler og systemer, kommer ikke kun fra, hvordan vi opfører os på arbejdspladsen, men også generelt fra en ordentlig og meget civiliseret optræden over for hinanden i hverdagen. Vi blokerer ikke trafikken ved at parkere, hvor vi generer andre, vi respekterer at stå i kø, og vi smider ikke vores affald på offentlig vej. Vi forsøger faktisk og har langt hen ad vejen held til at opføre os sådan, at vores land med god grund gang på gang fremhæves som velorganiseret, ukorrupt og nærmest velopdraget. Dette element, den individuelle respekt for *“kontrakter”* og pagter, vi har indgået, skal vi

holde fast ved. Det har været en vigtig konkurrencefordel i de sidste 30 år, og den vil være det i de næste 10.

Men der skal være balance i tingene. Vi taler ikke om nogle hårfine balancer her, men en generel balance. Selv om vi skal holde fast i vores *“corporate spirit”* og vores *“samfundssind”*, så skal der også være langt bedre plads til individualister. Både fordi mennesker i al almindelighed skal have maksimal frihed til at realisere deres potentialer, og fordi de dygtige individualister samfundsøkonomisk ender med at gøre en kæmpe forskel. Den rigtige idé flytter bjerge i udviklingen af vores samfund. Derfor må vi aldrig blive så velopdragne, at det kammer over i jantelov og i at se skævt til dem, der stikker ud. Det kan jo tænkes, at det er lige ham eller hende, der får den gode idé. Mangfoldighed er et frugtbart udgangspunkt for vækst og konkurrenceevne, mens ensretning og normstyring aldrig har flyttet noget som helst.

Fordi den globale konkurrence i større og større grad gør det vanskeligt for os at konkurrere på *“produktivitet”*, skal vi sikre os, at der er en god tilgang af virksomheder med unikke teknologier og produkter, der kan vokse, skabe rigdom og arbejdspladser, når vores nuværende globale flagskibe som Novo, Lego, Vestas, Velux, Lundbeck, Danfoss, Grundfos, Coloplast, Chr. Hansen og NKT i fremtiden formentlig bliver udfordret af andre virksomheder og nye teknologier.

For landet er det helt afgørende, at der for hver af disse firmaers nedgang står en ung dansk virksomhed klar i kulissen til at tage over. Det her er vel at mærke ikke et argument for, at vi skal lade være med at beskæftige os med den danske produktivitet. Udviklingen her har været bekymrende i en årrække, og der er ingen vej uden om en målrettet og ihærdig indsats for at løse det problem.

Den globale konkurrence er hård, men vi ved, at det netop er konkurrencen, der fører til velstand for os alle. Samtidig er det kun rimeligt og godt, at det er de dygtigste og flittigste, der vinder. Det er forklaringen på, at Danmark er blevet et rigt land – at vi har været dygtige og flittige. Det er dyder, som det er helt afgørende at holde fast i.

At starte en vækstvirksomhed er ikke så ligetil. Først og fremmest kræver det hårdt arbejde, og hårdt arbejde kræver motivation og hårdkogthed. Begge disse kræver ambition. Ikke (nødvendigvis) ambition om at blive rig, men ambition om at bygge noget stort, noget unikt, noget, der rykker noget. Her har Danmark et problem, ikke kun i de næste 10 år, men også længere ud i fremtiden.

I modsætning til, hvad vi er tilbøjelige til at bilde os selv ind, er Danmark ikke noget stærkt iværksætterland. Jo, vi har da folk, der starter deres egen virksomhed, men meget af det, der bliver startet op, er små *“livsstils”*-virksomheder, der godt

nok skaber arbejdspladser, men som ikke har potentialet til at fremtidssikre Danmark. Vi skal have flere vækstvirksomheder – det er et område, hvor vi er bagud. Danmark har halvt så mange vækstvirksomheder som Norge, og færre end både Sverige og Finland, og i EU-sammenhæng halter vi efter rigtig mange andre lande, som jo i forhold til infrastruktur og rammebetingelser er væsentligt dårligere stillet end Danmark.

Så vi skal altså have flere af dem, og det betyder, at vi på en eller anden måde skal have nogle studerende til at tage nogle opfindelser, eller nogle teknikker, med sig ud af skolerne, de mellemlange uddannelser og universiteterne og starte virksomheder på basis af disse idéer. Mange – for mange af dem vil fejle. Sådan er det med iværksætteri.

Vi skal sikre, at der er så fri og uhindret adgang til venturekapital som muligt, og vi skal sikre, at vores uddannelser har det højeste faglige niveau, så det, unge danskere lærer, er det allermest aktuelle, og så de er tindrende dygtige, når de bliver færdige. Hvis de kommer dertil, for mange iværksættere behøver heldigvis ikke at vente på et eksamensbevis!

Kapitel 7

Iværksættere

Iværksættere er et bredt begreb – det kan være en selvstændig erhvervsdrivende med et traditionelt produkt eller en opfinder, som udvikler nye teknologier eller forretningsmetoder. Det sidstnævnte er, hvad man ofte forstår ved det engelske udtryk *“entrepreneur”*.

Etablerede og velfungerende virksomheder spiller en afgørende rolle for Danmarks udvikling som et velstående samfund, men vi er også afhængige af, at nye virksomheder kommer til. Derfor haster det med at få skabt bedre vilkår for at etablere, drive og udvikle virksomheder. Dermed introduceres nye måder at gøre tingene på, mens konkurrencen bliver mere intens, fordi de virksomheder, der er der i forvejen, bliver udfordret. Det gør virksomhederne mere produktive. Erhvervs- og Byggestyrelsen har dokumenteret, at 17 procent af væksten i produktiviteten skyldes, at nye virksomheder starter op, mens andre lukker ned.

Næsten 40 procent af nettojobskabelsen sker i nystartede virksomheder. Især de såkaldte vækstiværksættere er gode til at skabe nye job. De skaber op til fire gange så mange job som andre nye virksomheder. Over en fem-års-periode har den gennemsnitlige vækstiværksætter skabt 30 nye arbejdspladser. Den slags iværksættere bidrager i meget høj grad til vores velstand, men også til at løse både økonomiske og teknologiske problemer.

Der er altså god grund til at sikre, at vækstiværksætterne har de bedst mulige vilkår. Selv om Danmark på mange parametre er et godt land at drive virksomhed i, er der stadig plads til forbedring. Ud af 34 OECD-lande er Danmark for eksempel placeret på en skuffende 21. plads, når det kommer til iværksætterkultur og lysten til at blive selvstændig. På baggrund af tal fra OECD peger undersøgelser samtidig på, at vi har få vækstiværksættere sammenlignet med de øvrige nordiske lande. Og dem, vi har, skaber færre arbejdspladser.

Nogle af de succesfulde iværksættere bliver meget rige undervejs, og det skaber jævnligt voldsom debat og store overskrifter. Og ikke mindst forargelse. Det er fjollet, for iværksætterne gør det ikke alene. I bestræbelserne på at få succes skaber de job til mange andre, som i øvrigt betaler skat og dermed er med til at finansiere vores velfærd. Hvis man ser på, hvor meget iværksætterne bidrager til velfærden, burde venstrefløjen rejse statuer af nogle af de kapitalister, de hader mest. Uden dem var der slet ingen velfærd – ingen plejehjem, hospitaler eller folkeskoler.

Det er dog som med isbjerget: Vi ser kun toppen. Den synlige rigdom, de store biler og ikke mindst de store tal, som ryster os: Hvordan kan det være rimeligt, at nogle kan blive så enormt rige? Og sker det ikke på bekostning af alle andre? Hvis kagen kun har en bestemt størrelse og nogle får et stort stykke, så må der jo rent logisk være mindre til alle andre. Det er jo rigtigt, hvis kagen kun har en bestemt størrelse, og hvis man undlader at gå om bag tallene. Kort sagt, hvis man kun kigger på den del af isbjerget, der er over havet.

På Yale University har en økonom, William Nordhaus, taget sig tid til at kigge på tallene. Han har beregnet, at de succesfulde iværksættere gennemsnitligt kun beholder cirka fire procent af den økonomiske gevinst fra deres ideer – resten tilfalder samfundet som helhed i form af den velstandstigning vi får, når vi i vores dagligdag får glæde af opfindelserne og den udvikling, de skaber. Fra at være produkter for de få er pc, tv, telefon, fødevarer, medicin, legetøj, kvalitetstøj og alt muligt andet blevet hvermandseje. Men det krævede, at nogen fik idéen – og ja, så må vi leve med, at de skummer en (mindre, relativt set) del af fløden, mod at vi til gengæld får glæde af den afledte rigdom. At de selv kun får en andel, der svarer til 4 procent af den samlede værdi, de skaber, tror jeg vil komme bag på de fleste. Det er næsten nødvendigt at skrive det gamle ordsprog om. Fremover bør vi sige: *“Når det drypper på præsten, regner det på degnene.”*

Så masser af iværksættere er ikke kun godt for os at have, men på langt sigt er det fuldstændigt nødvendigt.

Vi skal – for at sige det lige ud – forkæle iværksættere ud over alle grænser – simpelthen fordi det er en rigtig god forretning for os alle, men også fordi et miljø med mange succesrige iværksættere skaber en sjov, hittepåsom og optimistisk kultur, der beriger os med andet end penge. Hvordan kan vi så gøre Danmark til et af verdens mest kreative iværksæternationer?

Den første indgang er ganske enkelt at lette selskabsskatten og kapitalgevinstskatten, så flere får lyst til at investere i iværksætterprojekter. Mere om det senere under kapitlet om erhvervslivets generelle vilkår.

Mere specifikt for at fremme iværksætermiljøet bør vi, inspireret af Storbritannien, indføre et livslangt fradrag, så gevinsten ved salg af virksomheder beskattes lempeligere op til et vist beløb. I Storbritannien beskattes iværksættere således ikke fuldt af gevinster op til 10 millioner pund, der kommer fra salg af en eller flere virksomheder.

Det ville være rigtig godt med en lignende ordning i Danmark, så personlige gevinster fra salg af en eller flere virksomheder op til 10 millioner kroner blot beskattes med 10 procent. Man kan kalde det et 10-10-fradrag, og det skal være

tilgængeligt for alle, men til gengæld skal det kun kunne udløses af dem, som ejer hele eller dele af virksomheden, og som samtidig har været beskæftiget fuld tid i virksomheden forud for salget.

Ordningen skal selvfølgelig ledsages af værneregler, som forhindrer misbrug. Det fulde fradrag bør gælde for fremtidige salg, mens salg af virksomheder, som er startet op inden for de seneste 5 år, bør omfattes af et lidt lavere fradrag.

Ordningen er tiltænkt de iværksættere, som ofte bygger en virksomhed op fra bunden og afstår den, når den opnår en vis størrelse, for derefter at starte en virksomhed op.

Hensigten med 10-10-fradraget for salg er altså, at der skal frigøres midler til iværksættere, så de kan investere mere. Men for mig handler det også om retfærdighed. Folk, som på eget initiativ, med hårdt arbejde og stor risiko har skabt en succes, skal have en større belønning.

Et andet område, som det er vigtigt at få set på, handler om muligheden for at fremføre underskud, så man slipper for at betale skat, før man samlet set har fået overskud af sin investering. Nogle iværksættere har underskud de første mange år. Alligevel har regeringen begrænset muligheden for at fremføre underskud oparbejdet i tidligere år. Det betyder, at særligt virksomheder, der ikke har et løbende overskud, risikerer at betale skat, før deres investering samlet set har givet overskud. Det svækker ifølge Produktivitetskommissionen tilskyndelsen til at foretage risikofyldte investeringer i innovation, ligesom den nuværende ordning tilgodeser kortsigtede investeringer og straffer de langsigtede. Derfor skal begrænsningen for at fremføre underskud helt afskaffes, så tidligere års underskud kan anvendes som et fradrag af senere overskud.

Vi bør også ophæve exitskatten for iværksætterprojekter. Der er meget færre, der vil ind i Danmark, hvis vi truer med, at de skal betale, hvis de senere vil ud igen.

Derudover skal vi lette finansieringen af iværksætterprojekter ved for eksempel at lave en lempelig lovgivning om crowd-funding, så det bliver lettere for unge virksomheder at skaffe investorer uden at skulle igennem en meget dyr og omstændelig proces.

Uddannelsessystemet kan også bidrage. Universiteter og tekniske skoler kan for eksempel lave iværksætterkollegier, der er reserveret studerende, som starter virksomhed, allerede når de studerer. Det vil gøre det ekstra attraktivt at kaste sig ud i innovation, og det vil skabe gode betingelser for gensidig inspiration iværksætterne imellem.

Uddannelsesinstitutioner kan også lave konkurrencer i at udvikle forretningsplaner, som bliver vurderet af teknologer, iværksættere og forretningsfolk, som måske påtager sig opgaven i forbindelse med, at de har lyst til at trappe ned på arbejdsmarkedet.

Vi bør lave mentor-ordninger for iværksættere på uddannelsesinstitutionerne. USA har haft meget stor succes med at lave uddannelsessteder til inkubatorer for iværksættere. Studerende fra M.I.T. har for eksempel skabt over 25.000 virksomheder, som igen førte til 3,3 millioner job og en omsætning på 2.000 milliarder dollars, dvs. omkring 12.000 milliarder kroner. Det er kort sagt vigtigt at huske, at formålet med en uddannelse ikke er at skaffe de studerende et eksamensbevis, men derimod at give dem grundlag for at leve et godt og produktivt liv i frihed. Bill Gates fik aldrig sit eksamensbevis, og Richard Branson fra Virgin blev smidt ud af sin skole, fordi han havde startet et firma.

Et helt andet interessant område er brug af innovationskonkurrencer og i det hele taget konkurrencer til løsning af samfundsmæssige problemer. Hvis det offentlige i højere grad udskriver konkurrencer, kan studerende lige fra folkeskolen til universiteter og tekniske skoler deltage i løsningen under koordination fra deres lærere. Det vil både være sjovt og udfordrende, og det vil træne de unge i konkret projektarbejde og ikke sjældent udmønte sig i start af virksomheder.

I øvrigt skal vi være opmærksomme på, at en stor del af Vestens iværksættere har erhvervs- og mellemuddannelser, og vi skal derfor prioritere dem højere i forhold til de akademiske uddannelser, der sigter imod offentlig administration. For vi har brug for flere iværksættere og mindre administration. Så enkelt er det faktisk.

Kapitel 8

Familieejede virksomheder

Det var ikke Stauning, der opfandt Legoklodsene, og det var ikke Jens Otto Krag, der opfandt de termostater, der sidder i nærmest alle danske hjem og sikrer, at energien ikke fosser unødigt ud til ugunst for regningen og miljøet. Det var derimod driftige iværksættere, der sammen med deres familier byggede store virksomheder op.

Sig navnene på virksomheder som Mærsk, Carlsberg, Grundfos og ja, Danfoss og Lego, og de fleste danskere vil ikke bare tænke på et produkt, som er kommet verden rundt, men også kunne tale med om virksomheder skabt af stærke familier, der har været med til at skabe fundamentet under vores velfærdsamfund. Bestemt ikke uden dramaer undervejs, men tilbage står, at de fleste af os netop betragter den type virksomheder som en del af det Danmark, der gør os stolte. Det hænger selvfølgelig også sammen med, at disse virksomheder typisk har en meget stærk tilknytning ikke kun til Danmark, men i høj grad også til deres lokalområder – der hvor de er startet. Mærsk forbindes stadig med Svendborg, Lego med Billund, Grundfos med Bjerringbro, Danfoss med Als og så videre.

Vi tænker imidlertid for lidt over, at den her type virksomheder eksisterer i mange størrelser og i stort antal. Desværre er mange af dem truet på muligheden for netop at føre dem videre i familien. Derfor er der behov for at ændre de nuværende regler for generationsskifte. Gang på gang bliver forsøg på at tage livtag med en helt håbløs beskatning desværre bremset af det modsatte af beundring, nemlig misundelsesretorik. I dag er familieejede virksomheder underlagt særligt høje skatter, når de skal overdrage deres virksomhed til for eksempel en søn eller datter. Det koster ikke kun den enkelte virksomhed dyrt, men rammer også landets vækst og koster arbejdspladser.

Mange virksomheder står i de kommende år over for ejerskifte. Der er et konkret behov for at afskaffe den nuværende generationsskifteskatt (også kaldet bo- og arveafgiften) for erhvervsaktiver af flere grunde:

For det første udgør familieejede virksomheder 92 procent af alle virksomheder i Danmark, og 6 ud af 10 privatansatte er i dag beskæftiget i familieejede virksomheder. Det er altså en type virksomheder, som udgør en del af rygraden i den måde, vi driver virksomhed på i Danmark.

For det andet rammer generationsskifteskatten familieejede virksomheder, der står over for et generationsskifte, hårdt. Cirka 26 procent af virksomhedens

egenkapital drænes ved et generationsskifte. Det er et kapitaldræn, der har alvorlige konsekvenser, og som kan undgås ved at fjerne generationsskifteskatten.

Kapitaldrænet rammer os på mange måder. Små og mellemstore virksomheder får akut behov for kapital i et omfang, så det kan true deres eksistens. Når kapitalen forsvinder, forringes virksomhedernes investeringsevne, fordi deres muligheder for at låne penge og dermed investere bliver meget dårligere. Derfor rammer generationsskifteskatten ikke kun virksomhederne, men også væksten og berører cirka 300.000 ansatte i familievirksomheder. Det er ikke lige det, Danmark har brug for.

Ved at fjerne generationsskifteskatten for erhvervsaktiver kan pengene blive i virksomheden, hvor de bidrager til investeringer i produktion, job og vækst. Det skal være muligt at finde en løsning, som samtidig værner mod misbrug. Successionsreglerne (pengetanksreglen) fungerer allerede i dag som et værn mod misbrug. Og fordi kun aktive virksomheder, der bidrager til vækst- og jobskabelse, bliver omfattet af afskaffelsen af generationsskifteskatten, bør risikoen for misbrug være inddæmmet. Hvis virksomhederne bliver solgt, skal de naturligvis betales aktie-avanceskat som alle andre, og hvis der trækkes penge ud af virksomhederne, skal der også betales udbytteskat.

Problemet med en række af de nuværende regler for generationsskifte er blevet mere og mere tydelige: Reglerne sikrer kun, at aktive virksomheder kan udskyde dele af skatten – det, der hedder aktieavanceskatten – til virksomheden eventuelt bliver overdraget eller solgt til personer, der ikke er successionsberettigede. På den måde er successionsreglerne en hjælp, men de ændrer ikke på, at det stadig er en alt for stor opgave at betale både udbytteskat og generationsskifteskat.

Man har prøvet at imødegå problemet med den såkaldte henstandsordning. Problemet er bare, at virksomheden/ejerens balance reelt belastes med en gældspost, som skal afsættes for at kunne betale arveafgiften plus renter over op til 15 år. Det reducerer virksomhedens/ejerens kreditværdighed og skaber økonomisk usikkerhed i lang tid.

Henstandsordningen er på den måde bare en udskydelse af det kapitaldræn, som følger med et generationsskifte. Det er nok også grunden til, at ordningen ikke bliver brugt. Det tyder i hvert fald på, at den er skruet forkert sammen.

Vi kan ikke nøjes med at glæde os over, at vi har så mange familieejede virksomheder, der har skabt mange gode og stabile arbejdspladser til danskerne årti efter årti. Vi må også handle, når det er tydeligt, at der er brug for det.

Det er også vigtigt, at familieejere forsat har mulighed for at forære en del af deres formue til samfundet gennem en fond uden at betale en høj skat. Det hjælper

dog ikke på den store udfordring, det er, at over 23.000 virksomheder står over for et generationsskifte. Det er svært at forestille sig, at de alle kan blive overtaget af fonde. Det optimale må være, at de forskellige generationsskifte- og ejerskabsformer er neutrale i forhold til skat. På den måde kan beslutningen om generationsskifteform være båret af, hvad der er bedst for virksomheden og ikke af, hvad der er skattemæssigt mest fordelagtigt.

Kapitel 9

Gør landbruget til en vækstmotor og styrk landdistrikterne

Det er landbruget, der har lagt grunden til det samfund, vi kender i dag. Og landbruget rummer en selvstændighedskultur og arbejdsomhed, som vi har behov for at genopdage i andre dele af samfundet. Vi har noget af verdens bedste landbrugsjord. Vi har nogle af verdens bedst uddannede landmænd. Og vi producerer og eksporterer nogle af verdens bedste fødevarer. 60 procent af landet er under plov, og danske landmænd og virksomheder inden for det, man kalder fødevareklyngen, står for cirka 25 procent af den samlede vareeksport. Det vil sige mere end 150 milliarder kroner om året.

Hvis vi giver landmændene lov til at producere det, de kan, og hvis vi fjerner overregulering, der alligevel ikke giver et bedre miljø, kan erhvervet ifølge regeringens eget Vækstteam for Fødevarer øge eksporten med 50 milliarder årligt og udløse 25.000 flere arbejdspladser, primært i den provins, som politikere, især i en valgkamp, har så travlt med at udvikle nye puljer og støtteordninger til. Tænk, hvis vi byggede på det, der i forvejen er!

Alligevel har skiftende regeringer, røde som blå, gennem den seneste snes år mishandlet landbruget. Ja, det lyder hårdt. Men det er landbruget, der har betalt prisen for det følelsesladede behov for at finde syndere, der findes hos den grønne bølges fortalere.

Mange miljøproblemer forsøges henført til landbrugsproduktionen, og landbruget er formentlig uden sidestykke det erhverv, der i dag bliver reguleret mest tæt og nidkært. Af populistiske grunde. Her er et eksempel:

Da den daværende VK-regering i 00'erne foreslog, at der skulle etableres 10 meter brede randzoner rundt om alle danske vandløb, skete det forud for det stort anlagte klimatopmøde i København. Nu var der behov for at signalere miljøbevidsthed, og glemt var Anders Foghs forsikring om, at ikke en fugl, ikke en fisk og ikke en frø ville tage skade, hvis vi deregulerede en smule. Og ikke nok med, at man ville tage randzonerne – i alt 50.000 hektar god landbrugsjord – ud af produktion. Man ville ikke engang yde landmændene erstatning efter ekspropriationsloven. De kunne blot få en sølle kompensation.

Bedre blev det ikke efter regeringsskiftet i 2011. Den røde regering greb straks bolden og gjorde det endnu værre. Nu skulle der også være offentlig adgang til randzonerne, og det skulle udrulles, allerede inden kortgrundlaget var i orden, ligesom ingen løftede et øje i undren over, at vandløbene i Danmark blev klassificeret på en helt anden måde end vandløbene i Tyskland.

Sagen om randzonerne vil gå over i historien som et eksempel på elendig signalgivning, der er aldeles meningsløs. Randzoner kan være et udmærket virkemiddel i nogle områder, men brugen af generelle virkemidler er usaglig og dræbende for landmændenes tillid til, at lovgivningen bygger på bare et minimum af faglighed.

I Liberal Alliance vil vi gennemføre et paradigmeskift i den måde, landbruget bliver reguleret på. Kort fortalt skal vi flytte fokus fra input- til output-regulering. Det er præcis den samme måde, som industrien reguleres på. Et eksempel:

Det betyder blandt andet, at vi ikke i detaljer skal regulere, hvordan den enkelte landmand skal gøde sin jord. Det har vi gjort i årevis, og det sørgelige resultat er, at vi i årevis har gødet for lidt, faktisk 14-18 procent for lidt, i Danmark. Jorden udpines, og vi får mindre produktion af ringere kvalitet. Nogle lande advarer i dag officielt mod at importere korn fra Danmark, fordi proteinindholdet er for lavt.

I stedet bør vi opsætte normer for udledningen og måle i vandløbene der, hvor de løber ud i fjorde og hav. Bliver der udledt for meget, skal man først finde ud af, hvem synderen er. Er der tale om byspildevand? Er det en industrivirksomhed? Eller er der andre kilder? Når synderen er fundet, skal vedkommende naturligvis holdes ansvarlig. Til gengæld må det være landmanden selv, der finder ud af, hvilke virkemidler der skal i brug for at overholde miljøkravene. Det kan være randzoner, minivådområder, særligt sædskifte eller andet. Myndighederne skal med andre ord opstille normer for udledning, men overlade det til erhvervet selv at finde de relevante virkemidler.

Hertil kommer, at der er en række lavthængende frugter, som vi politisk bør plukke øjeblikkeligt: Lad os følge EU's direktiv om gødskning, så vi undgår at gøde for lidt, og afvikle overimplementering af EU-reguleringen, så husdyrproduktionen kan øges som i vores nabolande. Arveafgifterne skal fjernes, så vi får gang i generatonskiftet. Der skal laves vandplaner på et nyt, fagligt grundlag, og støtteordningerne skal ikke favorisere det økologiske landbrug. Forbrugerne må *“stemme med fødderne”*. Og private organisationers ret til at rejse fredningssager skal begrænses, så sagsbehandlingen ikke bliver urimeligt forsinket som i dag.

Det fantastiske ved en solid landbrugspolitik, der følger ovennævnte sigtelinjer, er, at det samtidig er en virkningsfuld landdistriktspolitik. I dag taler de fleste partier om udflytning af statslige arbejdspladser og etablering af nye puljer og støtteordninger.

Men i forvejen har vi et landbrug, der skal have lov at producere flere dyr, som i vores nabolande. Gødskningsregler, der sikrer større produktion af bedre kvalitet. En skattepolitik, der begrænser virksomhedernes omkostninger, så det kan betale sig at have en svineproduktion med tilhørende arbejdspladser på slagterier, mejerier, blandt håndværkere og i fødevareindustrien.

Lad os styrke dansk landbrugsproduktion og dansk eksport og medvirke til at få oprettet cirka 25.000 nye arbejdspladser i landdistrikterne. Og lad os bygge lovgivningen på faglighed frem for følelser. Det vil gavne dansk økonomi og styrke landdistrikterne.

Kapitel 10

Turisme

Som jeg nævnte i bogens begyndelse, er jeg vokset op på Samsø, og især somrene står som højdepunkter. Årsagen er enkel: Det væltede ind med turister. På den ene side steg konkurrencen om de piger, vi bagte på om vinteren. På den anden side åbnede der sig nye spændende muligheder med alle de søde *“turistpiger”*, der gik i land i Sælvig og i Kolby Kås. Jeg kan huske, hvordan vi, der boede fast på øen, var stolte over, at vi små 4.000 indbyggere blev til 10 gange så mange i løbet af sommeren. Det var spændende og en skøn kontrast til de meget stille vintre, hvor vi i den grad havde øen for os selv.

De generationer, der voksede op i Danmark i 1960'erne til 1990'erne, vil kunne huske tilbage på et Danmark, hvor turismen voksede og voksede, og hvor vore kyster hver sommer fyldtes med især tyske, norske og svenske turister. Badebyerne blomstrede – og det samme gjorde beskæftigelsen i og omkring turistdestinationerne.

Turismen etablerede sig som et vigtigt erhverv i Danmark, og der blev investeret massivt i sommerhuse, feriecentre, forlystelsesparker og campingpladser i den skønne danske natur. Turismen blev også en vigtig del af den lokale identitet i turistbyerne, og mange af os børn, som voksede op der, lærte at tale og forstå både lidt engelsk, tysk, norsk og svensk.

I dag er turismen stadig et vigtigt erhverv i Danmark. Turisternes forbrug skaber en omsætning på 82,4 milliarder kroner og 119.400 arbejdspladser. Turismen er især en vigtig jobskaber i Udkantsdanmark, ligesom den beskæftiger en overvægt af udsatte grupper af især kortuddannede på arbejdsmarkedet, som lider under det massive jobtab i for eksempel produktionsvirksomheder.

I modsætning til andre erhverv kan turismen ikke flytte sin produktion til udlandet, og turismens betydning i Danmark uden for storbyerne kan nærmest ikke overdrives. Turismen kan som intet andet erhverv sikre en fremtid med vækst og fremdrift i Udkantsdanmark.

Men det er, som om det går helt hen over hovedet på os, der bevæger os inde på Christiansborg. Senest oplevede vi det i forbindelse med færgeforliget om Bornholmstrafikken. Et forlig, der, som så mange andre, blev indgået en mørk aften. Den aften befandt jeg mig tilfældigvis på Bornholm, hvor jeg talte for små 100 mennesker. Da de *“begejstrede”* meldinger fra forligspartierne løb ind på min telefon, havde jeg en unik mulighed for med det samme – live – at præsentere

indholdet for de 100 måbende bornholmere – og derefter med det samme bede dem om en anbefaling: Skulle LA tilslutte sig eller ej? Det blev 100 stemmer for et rungende nej. Ingen bakkede op. Det fortæller om en næsten ufattelig afstand fra virkeligheden og ind til Folketinget, hvor en flok politikere uden nogen tilknytning til og forståelse for bornholmernes udfordringer indgik en aftale, de næppe selv kunne se konsekvenserne af: En færgerute nedlagt betød færre turister. En togforbindelse, der mistede tilskud, gjorde transporten dyrere – og der var ingen løsning på den udfordring, at det i dag er billigere at flyve en uge til Mallorca end at tage nogle dage til Bornholm. Resultatet, hvis ingen gør noget, er åbenlyst.

Globalt boomer turismen og skaber millioner af nye job – men desværre går boomet både uden om Bornholm og uden om resten af Danmark. Mens turismen altså er et hastigt voksende erhverv globalt, har Danmark siden år 2000 mistet mere end 2 millioner udenlandske overnatninger, og taber således markant markedsandele i et ellers voksende marked. Sammenligner vi Danmark med Europa, er udviklingen heller ikke positiv: Siden finanskrisen begyndte, har Danmark mistet 1,8 procent af sine udenlandske overnatninger, mens Europa som helhed er gået frem med 5,4 procent.

Konsekvenserne er markante: Havde vi i perioden 2000-2010 haft samme vækst som i resten af EU, havde vi haft 6 millioner flere overnatninger, 10 milliarder højere omsætning og ikke mindst 16.000 flere job! Hvis vi omvendt ser fremad, kan der frem mod 2020 skabes 6.000 nye job, hvis det lykkes at opnå samme vækstrate som i Europa. Potentialet er stort – men det kræver politisk handling at hive gevinsterne hjem.

Årsagerne til, at Danmark går glip af væksten i turisme, findes i en stærkt svækket konkurrenceevne. Høj moms, høje skatter og høje energiafgifter skaber et prisniveau, der på 12 år er vokset fra at være 30 procent højere end gennemsnittet i EU til nu at være 42 procent højere. I internationale undersøgelser peger de udenlandske turister da også på, at Danmark bliver fravalgt på grund af et misforhold mellem pris og kvalitet. Ferien i Danmark er simpelthen for dyr i forhold til, hvad man får for pengene, og andre lande tilbyder samme eller bedre kvalitet til en langt lavere pris. For at gøre det danske turistprodukt konkurrencedygtigt igen skal der altså sættes ind i forhold til både kvaliteten og prisen.

Hvad angår prisen, er der to steder at sætte ind: skatten på arbejde og momsen. Skatten på arbejde, især skatten i bunden, behandler jeg i kapitel 11. Forslaget om at have 0-skat på de første 7.000 kroner, man tjener om måneden, vil oplagt virke stærkt netop inden for turisterhvervet, hvor mange ufaglærte finder jobmuligheder.

Vi skal også sænke momsen. Mit forslag er, at vi sænker momsen på overnatninger og restauranter fra 25 procent til 7 procent. Det er en så markant nedsættelse, at

det umiddelbart vil kunne mærkes, og dermed vil det betyde en markant forbedring af konkurrenceevnen for turisterhvervet. Den tyske regering nedsatte i 2010 hotelmomsen fra 19 procent til 7 procent, fordi man erkendte, at en styrkelse af turisterhvervets konkurrenceevne var nødvendig, for ikke at tabe markedsandele. I Norge er hotelmomsen på 8 procent, i Sverige 12 procent og i Holland 6 procent. Så nedsættelsen er nødvendig bare for at komme på omgangshøjde med vores naboer. Danmark har med sit nuværende niveau den højeste hotelmoms i Europa, og den er en vigtig del af forklaringen på det høje danske prisniveau. Det er ikke ideelt, at én sektor har en højere moms end en anden, men på hotelområdet er den danske moms nærmere en told eller konkurrenceforvridende handelshindring.

Hvad angår kvaliteten af turismen, så er det et problem, der skal løses af erhvervet. Politikere skal ikke gøre sig til smagsdommere over, hvad der er god eller dårlig kvalitet. Vi politikere skal udelukkende holde øje med, om rammerne for konkurrence er i orden. Omvendt er det selvfølgelig i det erhverv, som er tæt på turisterne, at de gode idéer og innovation i kvalitet fødes.

Men også rammerne for at kunne udbyde den efterspurgte kvalitet kan forbedres. I dag står en række regler og love desværre i vejen for, at turisterhvervet kan investere i de byggerier og projekter, som modsvarer udviklingen i konkurrerende lande. Internationale undersøgelser viser for eksempel, at en vigtig faktor i turistens valg af feriedestination er muligheden for at bo med udsigt til vandet. Den stramme danske planlov gør det stort set umuligt at opføre nye overnatningssteder i Danmark, der tilgodeser det ønske, selv om vores smukke kyster er blandt vores allerstørste attraktionsværdier!

Et andet eksempel på, at love og regler står i vejen for udvikling af kvalitet, er reglen om, at danske campinghytter ikke må overstige 35 m². Det er Europas strengeste lovgivning på området, i Norge findes den regel slet ikke, og ingen vil vel beskyldte nordmændene for ikke at passe på deres natur!

I det Danmark, jeg drømmer om, er udviklingen i dansk turisme vendt fra negativ til positiv. Badebyerne blomstrer op på ny, og turismen skaber igen job og udvikling i de dele af Danmark, der på en række områder har det svært.

DEL III

— *Rammerne*

Kapitel 11

Skatten i bunden

Det har altid undret mig, at vi skal betale skat, før vi er i stand til at forsøge os selv. Sådan er det i Danmark: Tjener du kun én krone, slipper du ikke for at betale skat – der skal altid betales 8 procent i arbejdsmarkedsbidrag. Det kan og skal vi gøre bedre. Jeg mener, det er helt urimeligt og endda også ulogisk, at de lavtlønnede skal indgå i skattesystemet, allerede inden de har fået chancen for at vise, at de kan klare sig selv. Der bør være et bundfradrag for skat, der er så højt, at det er realistisk, at man kan klare sig selv uden at skulle bede om at få nogle af sine penge tilbage fra staten. Et bud på en sådan skattefri bundgrænse er 7.000 kroner om måneden. Altså ingen skat af de første 7.000 kroners månedsløn.

I dag er vi i en situation, hvor næsten 40.000 selvstændige og deltidsbeskæftigede danskere har færre penge tilbage til sig selv efter skat, end de ville have haft, hvis de i stedet lukkede deres virksomhed eller sagde deres deltidsarbejde op og søgte om kontanthjælp. Det viser tal fra Økonomiministeriet. Hvis det alene var et resultat af deres egne valg, så ville det ikke være et problem. Men det er det ikke alene. Det er også et resultat af, at vi i Danmark beskatter folk med lave indkomster, før de har tjent penge nok til at kunne forsørge sig selv på et rimeligt niveau.

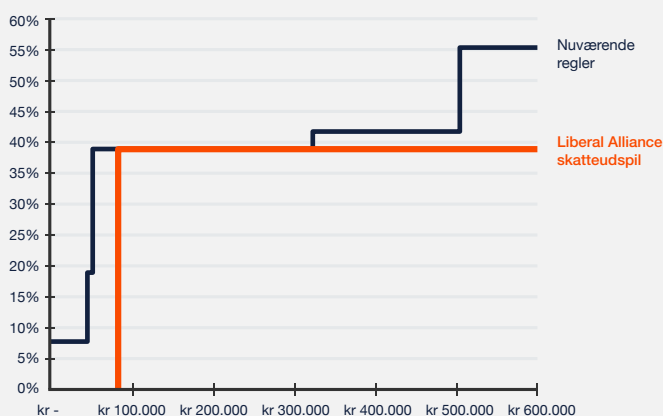
Lad mig komme med et konkret eksempel: En lønmodtager, som tjener 8.000 kroner om måneden på at arbejde 15 timer om ugen, har tjent penge nok til at klare sig selv på discount-niveau. Men så kommer skatten, og så har han eller hun under 6.000 kroner tilbage, hvilket er 1.500 kroner mindre end kontanthjælpen efter skattebetaling.

Der opkræves altså skat af folk, der arbejder, for at folk, der ikke arbejder, kan have flere penge efter skat, end de arbejdende har. Man begrænser nogens handlemuligheder for at fremme andres ved at tage penge selv fra folk, der ikke tjener meget, men som dog trods alt forsøger at tjene til livets ophold. I stedet burde vi som sagt indrette skattesystemet, så der ikke skal opkræves en krone i indkomstskat af de første 7.000 kroners månedsløn ud fra logikken: Ingen skal forsørge staten, før de er i stand til at forsørge sig selv. Det er bestemt ikke et forslag, som er billigt for statskassen, men det er nødvendigt, fordi det skal være lettere at være selvfinansierende i Danmark. I dag har vi verdensrekord i antal borgere i den arbejdsdygtige alder, som bliver forsørget af det offentlige. Det er et kæmpestort samfundsproblem – også fordi man får så utrolig meget andet end løn ud af at gå på arbejde.

Pointen med det her forslag er først og fremmest, at det også skal være muligt at forsørge sig selv for danskere, som kun er i stand til at tjene en lille løn, fordi de måske ikke er så effektive, eller fordi de ikke har kræfter til at arbejde på fuld tid, eller fordi de har løbet den risiko at starte egen virksomhed, som i perioder – og især i begyndelsen – ikke giver et stort overskud. Helt praktisk kan vi nå målet ved, at alle i arbejde får forhøjet deres almindelige bundfradrag fra de nuværende 43.400 kroner om året til 84.000 kroner om året. Og vi foreslår, at dette nye og højere bundfradrag for folk i arbejde også kommer til at omfatte arbejdsmarkedsbidraget på de 8 procent, som i dag pålægges al lønindkomst.

Resultat: Ingen indkomstskat af de første 7.000 kroner's månedsløn. Det vil lette livet for lavtlønnede, og så er der også den fordel ved forslaget, at mere af håndens arbejde vil blive udbudt og efterspurgt – til glæde for både de enkelte husholdninger og for væksten og jobskabelsen i samfundet som helhed. Hvis man i dag har en opgave, man gerne vil have udført – for eksempel at få lagt fliser rundt om sit hus – er det en dyr fornøjelse. Regnestykket her illustrerer hvorfor: Hvis en håndværker skal have 5.000 kroner til sig selv efter skat, skal du give ham 10.000, for at han kan betale skatten på arbejde. Men det stopper ikke her: Som minimum skal du også betale moms for arbejdet. Nu lyder regningen på 12.500 kroner. For at du kan betale de 12.500, skal du selv tjene det dobbelte, altså 25.000 kroner.

Marginalskat på arbejde



Er du topskatteyder, skal du tjene endnu mere. Hvis håndværkeren også betaler topskat, og der er tale om ekstraarbejde, skal han stikke dig en regning på op mod 15.000 kroner for stadig at have de 5.000 tilbage til sig selv. Nu skal du faktisk tjene cirka 35.000 for at kunne belønne ham med netto 5.000 for indsatsen. Der er ikke noget at sige til, at Silvan og andre tjener gode penge på, at vi andre leger "*gør-det-selv*"-håndværkere. Derfor er det også nødvendigt at tage et opgør med top-skatten. Vi skal altså sætte ind fra to sider: Skatten i bunden og skatten i toppen.

Det koster 44 milliarder kroner at finansiere forslaget om at lette skatten i bunden. De penge kan findes ved at gøre den offentlige sektors produktion 10 procent mere effektiv: Det vil spare 55 milliarder kroner. Men er det realistisk? Ja, hvis man skal tro regeringen.

Regeringen har nemlig nedsat en ekspertkommission, Produktivitetskommissionen, som har udregnet, hvor meget den offentlige sektors produktion kan effektiviseres, uden at det går ud over servicen. Altså ikke ved at skære ned på de ydelser, som borgerne modtager, men ved at producere klogere, bedre og billigere.

Produktivitetskommissionens svar er, at den offentlige sektor kan blive mindst 10 procent billigere, hvis blot de dygtige kommuner og institutioner danner skole for de mindre dygtige. Der kan endda spares endnu mere, hvis de dygtige kan blive endnu dygtigere, hvilket Produktivitetskommissionen også mener er muligt. Men 10 procents effektivisering er det forsigtige bud fra kommissionen.

Regeringen selv mener, at den offentlige sektor kan drives mere effektivt, men har kun sat det mål at drive den offentlige sektor godt 0,5 procent billigere. Og regeringen vil ikke bruge de sparede penge på at lette skatten, men vil i stedet bruge dem på nyt forbrug andre steder i den offentlige sektor.

Liberal Alliance har den ambition, at den offentlige sektor skal drives så effektivt som muligt. Når regeringens egne eksperter siger, at den offentlige sektor kan drives mindst 10 procent mere effektivt, så må det være en målsætning for landets politikere at få det til at ske. Og vi ønsker at bruge de sparede penge på at lette skatten i bunden af indkomstskalaen.

330.000 danskere har i dag kun en ringe økonomisk tilskyndelse til at arbejde, viser tal fra Økonomiministeriet. Når regeringens skattereform er fuldt indfasnet i år 2023, vil der stadig være 250.000 danskere, som kun har en ringe økonomisk tilskyndelse til at arbejde. Hvis vi gennemfører forslaget om, at de første 7.000 kroners månedsløn ikke beskattes, er tallet yderligere reduceret til kun 92.000 danskere.

Lad os gøre det!

Kapitel 12

Tag toppen af skatten

I Liberal Alliance bruger vi ganske vist langt flere penge på at lette skatten i bunden, men det skal ikke være – og er sikkert heller ikke – nogen hemmelighed, at vi også meget gerne vil af med topskatten.

Ved første øjekast er det måske ikke så sært, når topskatten af mange betragtes som særligt socialt retfærdig. Det er en udbredt holdning, at det da kun er fair, at de rige betaler lidt ekstra. Det er sådan, topskatten almindeligvis forstås, og jo også det, navnet antyder.

Holdningen er imidlertid fejlbehæftet på adskillige måder, selv om den er udbredt. En afskaffelse af topskatten er til gavn for hele samfundet. Også for dem, der ikke betaler topskat i dag. Topskatten er i realiteten en særskat på flid og hårdt arbejde. Den gør det mindre attraktivt at tage en længere uddannelse, tage en ekstra tørn på jobbet eller søge et vellønnet job i Danmark. Min holdning er, i modsætning til den holdning, der ligger bag topskatten, at flid og dygtighed skal belønnes og ikke beskattes ekstra.

Statskassen opkræver årligt cirka 14,1 milliarder kroner fra den halve million danskere, der betaler topskat hvert år, og som altså, for det store flertals vedkommende, ikke er mangemillionærer, men helt almindelige danskere. Hvis vi i stedet lod danskerne beholde lidt flere af deres penge selv, ville det ikke som sådan påvirke det samfundsøkonomiske regnestykke. Pengene ville bare blive hos borgerne i stedet for at havne i den store kasse hos staten. Faktisk ville det blot "koste" statskassen 7,8 milliarder kroner at afskaffe topskatten. Når vi ved en afskaffelse af topskatten lader danskerne selv disponere over de penge, de tjener, vil det til gengæld betyde en samfundsøkonomisk gevinst for danske borgere på 14,1 milliarder kroner. Altså en gevinst for borgerne, der svarer til den del, statskassen ikke længere skal opkræve.

På mindst fire andre områder vil en fjernelse af topskatten føre noget godt med sig:

- **25.000 flere vil tage en uddannelse**, ifølge Skatteministeriet.
 - **Produktiviteten vil stige**, og det vil føre til højere realløn.
 - **Vi kan holde på de højtuddannede**, i stedet for at miste dem til udlandet, hvor skatten er lavere.
 - **Arbejdsudbuddet vokser**, ifølge Finansministeriet med 9.300 fuldtids-personer.
-

Jeg skylder at nævne, at Liberal Alliance ser anderledes på konsekvenserne af topskatten – og dermed også på effekterne af at fjerne den – end regeringen gør, i hvert fald officielt. Kort fortalt tror vi, at folk vil arbejde mere, end regeringen tror, og regeringen regner slet ikke med effekten på de tre øverste områder ovenfor. Til trods for at der er udbredt enighed blandt økonomerne om netop de effekter. Og til trods for at vi helt nøgternt kan konstatere, at danskerne klumper sig sammen omkring topskattegrænsen og dermed med deres adfærd dokumenterer, at skatten begrænser lysten til at gøre en ekstra indsats.

Det er måske ikke så mærkeligt, at regeringen ikke bryder sig om tanken. Der skal mange penge i kassen, når man spænder buen så hårdt. Jagten på provenu er nådesløs. Sådan behøver det selvfølgelig ikke at være. Hvis vi ikke løbende brugte mere end det, der kommer ind, men i stedet effektiviserede i den offentlige sektor med en procent om året, som Produktivitetskommissionen har anbefalet, var der plads til at gennemføre noget af det, der virkelig ville komme danskerne til gavn. En afskaffelse af topskatten er et oplagt sted at starte.

Også fordi det simpelthen ikke er fair, at danskere, som betaler topskat, betaler 68 procent af den sidst tjente krone i form af indkomstskat, moms, afgifter, ejendoms-skatte m.m. Det svarer til, at de skal arbejde fra mandag morgen til frokostpausen torsdag for det offentlige og først fra efter torsdagens frokostpause og indtil fyraften fredag kan de få lov til at arbejde for sig selv og deres familier. Det er en både dårlig og urimelig løsning.

Kapitel 13

Selskabsskatten

Liberal Alliance bliver typisk opfattet som et erhvervsvenligt parti – nogle gange endda som et parti, der går meget langt for at gavne virksomhederne og det private erhvervsliv. Det er der nogle, der bebrejder os, men det er ikke desto mindre noget, vi er meget stolte af. Velstanden skabes i de private virksomheder, og det er en håbløst naiv og verdensfjern politik ikke at sørge for, at virksomhederne har konkurrencedygtige vilkår. Sådan har det principielt altid været, men nu er det mere nødvendigt end nogensinde. Det skyldes, at verden bliver mere og mere åben. Det er langt nemmere end tidligere for virksomhederne at flytte sig derhen, hvor vilkårene er bedst. Og det er ikke noget praktisk problem, at virksomhederne spreder deres aktiviteter over mange lande, alt efter hvor tingene økonomisk – og på en lang række andre områder – hænger bedst sammen for dem. På mange af de områder er Danmark meget attraktivt. Vi bliver generelt betragtet som et trygt og sikkert land, og på nogle områder er vores arbejdsstyrke også et aktiv. Men virksomhederne er forpligtet til at se meget på pengene, hvis de skal klare sig godt. Og der kommer vi ikke uden om selskabsskatten.

Hvad den angår, har Danmark ikke fulgt med Europa. Frem til begyndelsen af det nye årtusinde fulgte vi nogenlunde niveauet for de øvrige små og mellemstore lande i EU's indre marked, som er vores umiddelbare konkurrenter i kampen om udenlandske virksomheder og investeringer. Men siden da har vi haltet efter vores konkurrenter – især når vi tager højde for EU's udvidelse siden 2004. Selskabsskatten er på vej ned i Danmark. Med den seneste selskabsskattenedsættelse til 22 procent i 2016 nærmer vi os niveauet for eksempelvis Sverige og Storbritannien. Problemet for Danmark er, at de allerede er i gang med at nedsætte deres selskabsskat endnu mere.

Produktivitetskommissionen ser på konsekvenserne af den høje selskabsskat og skriver blandt andet:

Selskabsskatten anses ofte for at være den mest væksthæmmende af de nævnte beskatningsformer (personindkomstskat, ejendomsskat og forbrugsafgifter), fordi den svækker indenlandske og internationale virksomheders tilskyndelse til investering i indlandet, herunder investering i produktivitetsfremmende innovation.

I vores 2025-plan foreslår vi, at vi sænker selskabsskatten til 12,5 procent. Hvis vi gør det, bliver Danmark et af de lande i OECD, hvor skatten er lavest, og hvor

vi derfor også på det område vil være meget konkurrencedygtige. Det kan godt betale sig, for som Produktivitetskommissionen er inde på, er der solid dokumentation for, at den specifikke skat – og andre skatter og øvrige økonomiske faktorer – påvirker virksomhedernes beslutning om, i hvilket land de vil investere, og hvor meget de vil investere i det land, hvor de vælger at slå sig ned.

Desuden ved vi, at hvis et land har en højere formel selskabsskattesats, er virksomhederne tilbøjelige til at overføre en større del af deres skattepligtige overskud til udlandet. Det er ikke så mærkeligt, for så slipper de billigere i skat og kan dermed klare sig bedre i den ofte meget intense konkurrence. Hvis de ikke gjorde det, ville de, over tid, miste markedsandele til andre virksomheder, der var bedre til at nedbringe deres omkostninger. Vi skal huske, at den udvikling har stået på i mange århundreder og er en helt central del af forklaringen på, at landene i den vestlige verden er blevet så meget rigere i den samme periode.

Det er almindeligt at tale om selskabsskat som en skat på (store) virksomheder. På den måde bliver skatten tilsyneladende på samme tid mere spiselig og mindre vigtig for den enkelte vælger. Det er bare ikke helt rigtigt at se på skatten på den måde. Selv om det i første omgang er virksomheden, der betaler skat, er det ikke kun virksomheden, der bærer skattebyrden. Økonomer taler om skatteincidens og skattebyrde. Hvis man for eksempel vælger at øge selskabsskatten i Danmark, vil virksomheder investere færre penge i Danmark, og derved bliver der skabt mindre vækst og udvikling i Danmark. Det går også ud over lønmodtagerne, fordi deres løn bliver lavere, og de får dårligere muligheder for at få et job.

Hvis selskabsskatten er meget høj, ved vi desuden, at produktiviteten svækkes, og at en stor del af skatten dermed bliver væltet over på lønmodtagerne i form af lavere realløn. Omvendt vil en lavere selskabsskat betyde, at produktiviteten stiger i kraft af et bedre kapitalapparat, og det fører til højere realløn og at arbejdsudbudet vokser. Alt sammen til gavn for helt almindelige danskere.

Dansk Erhverv har i øvrigt foretaget en analyse, som er værd at nævne i denne sammenhæng. Analysen konkluderer, at det har været en rigtig god forretning at sænke selskabsskatten over de sidste 25 år. Statens indtægter fra skatten er nemlig fordoblet i den periode. Hvor selskabsskatterne i 1987 bidrog med 2,1 procent af den samlede danske økonomi, var andelen i 2006 steget til 4,3 procent svarende til 50,2 milliarder. I samme periode er selskabsskatten blevet halveret fra 50 procent til 25. I den forbindelse skal vi dog huske, at selskabsskatten i meget høj grad afhænger af, hvordan det går med økonomien. Fra 1993 og til 2007 var der en langstrakt højkonjunktur – forholdsvis kortvarigt afbrudt af .com-krisen lige efter årtusindskiftet – og det har stor betydning for, hvor meget selskabsskatten bringer ind til statskassen.

Samlet set er der meget stærke argumenter for, at vi bør sænke selskabsskatten mærkbart. Af de grunde, som jeg nævner ovenfor, kan det være svært at overbevise danskerne om. Mange mennesker har en fornemmelse af, at den ikke rigtig har noget med deres liv at gøre. Jeg håber, det er blevet tydeligt, at det ikke er en rigtig antagelse. Den er vigtig for os alle, og det vil være til gavn for os alle, hvis den bliver sænket!

Kapitel 14

En ny energipolitik

Skal man tro regeringen, fører Danmark verdens mest ambitiøse klimapolitik. Men forskning fra Rockwoolfonden viser, at vi kun har nedbragt vores forbrugsrelaterede CO₂-aftryk med 5 procent siden midten af 1990'erne.

Ganske vist udleder vi mindre CO₂ i Danmark, men vi har til gengæld – på grund af høje energiafgifter – skubbet produktion til andre lande, som vi så importerer varer fra. Skåltalerne kan lyde fine, men faktum er, at vores klimapolitik kun gør meget lidt for klimaet og samtidig koster arbejdspladser i Danmark. Det er uansvarligt, og vi kan gøre det meget bedre.

Energipolitikken spiller en afgørende samfundsøkonomisk rolle for vækst og udvikling i Danmark. Billig og sikker energiforsyning er derfor et vigtigt pejlemærke. Dansk energipolitik, især Energiforliget fra marts 2012, har ført til meget høje elregninger, og det er et problem for både private husholdninger og for virksomhederne.

Det skyldes primært de meget voldsomme satsninger på specielle teknologier, som ikke er konstante (især vind og sol), og som har medført meget store omkostninger, fordi vi ikke kan lagre den energi, der kommer fra netop vind og sol. Det betyder, at vi må købe strøm, når den er dyr, og sælge, når den er billig. Desuden giver vi milliard-tilskud til opførelsen af især vindmøller, der betales direkte af danske husholdninger og virksomheder via elregningen.

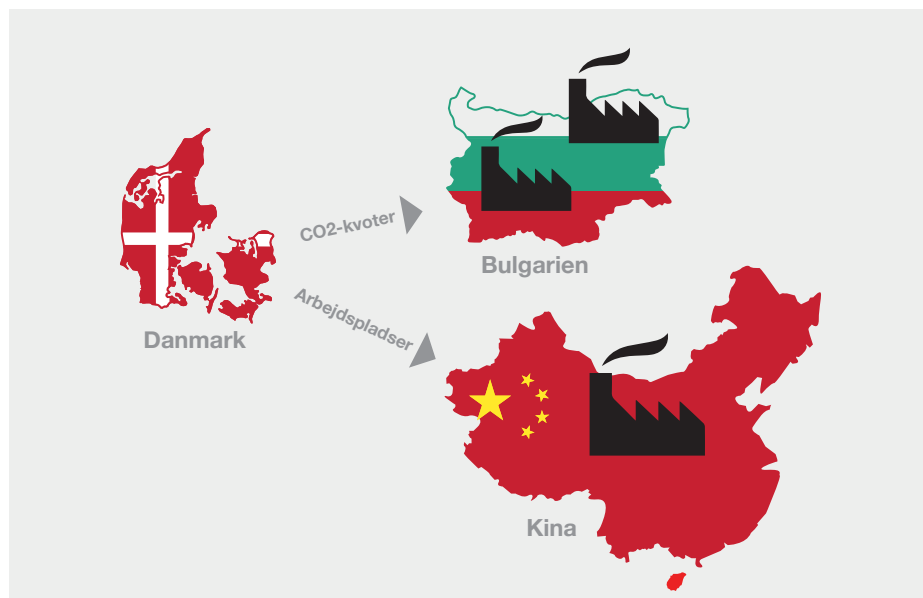
Energiforliget i 2012 kalkulerede med en samlet omkostning på i alt 3,5 milliarder kroner, men i dag kan vi se, at alene PSO-afgiften (til finansiering af primært vind) er steget til 7,7 milliarder i 2014, og hertil kommer en række andre afgifter og moms. Danske el-forbrugere betaler verdens højeste afgifter til strøm. Argumenterne for de høje afgifter knytter sig til den såkaldte grønne omstilling, som går ud på, at Danmark skal være fri af fossile brændsler inden 2050. I Danmark udgør energiafgifterne over 40 milliarder kroner hvert eneste år.

Energipolitikken er tilrettelagt som en såkaldt top/down-proces, hvor politikerne bestemmer, hvor mange megawatt der skal produceres, hvornår der skal produceres, og til hvilken pris der skal produceres. Meget mere planøkonomisk bliver det ikke, og en sådan planøkonomisk tankegang er selvfølgelig dømt til at mislykkes.

For eksempel er det slet ikke lykkedes for forligspartierne at forudsige teknologi- og prisudviklingen. Selvfølgelig ikke – det er der jo heller ingen andre, der kan. Lovgivningen for solceller har været i særlig grad kaotisk. Loven er blevet revideret et utal af gange, hver gang fordi markedet har opført sig anderledes, end forligspartierne havde troet.

Jeg mener ikke, at politikerne skal forsøge at beslutte, at en bestemt sammensætning af teknologier er den rigtige mange år frem i tiden. Det er langt mere fornuftigt at lade teknologierne konkurrere på lige vilkår. Samtidig bør staten understøtte forskning og teknologiudvikling på området, så vedvarende energi kan blive billigere og dermed udkonkurrere de fossile brændsler. Det har vist sig, at EU's topstyrede energipolitik har kostet hundredvis af milliarder kroner uden at bidrage særlig meget til reduktion af CO₂-udledningen, mens det i USA – på markedsvilkår – er lykkedes at skabe langt større reduktioner. Det har samtidig medført, at energien er langt billigere i USA, og det har været en af hovedårsagerne til, at amerikansk økonomi klarer sig rigtig godt i disse år.

Det er dybt problematisk, at dansk energipolitik i så høj grad er båret af (symboliske) ønsker om CO₂-reduktion, når sandheden er, at Danmarks energipolitik i virkeligheden er med til skubbe den energiforbrugende industri til udlandet, hvorefter CO₂-udledningen foregår et andet sted på jorden. Samtidig bliver de overskydende CO₂-kvoter fra Danmark bare vekslet til udledningsrettigheder for andre lande i EU i et såkaldt nulsumsspil. Vismændene har i adskillige rapporter kaldt en sådan energipolitik for meningsløs.



Vedvarende energi er i dag ikke konkurrencedygtigt på markedet. Og slet ikke efter de massive fald i oliepriserne. Vi kan støtte dyre prestigeprojekter for skattekroner i Danmark, men resten af verden følger ikke med, før vedvarende energi kan vinde på markedet. Selv hvis det skulle lykkes at gøre Danmark fossilfrit i 2050, vil det kun udskyde den globale opvarmning med meget få dage i år 2100. Derfor skal vi have resten af verden med, og det får vi kun ved at fokusere på forskning og udvikling af eksisterende vedvarende energi samt nye energityper. Først når vi skaber konkurrencedygtige rene energikilder, kan vi for alvor bekæmpe klimaforandringer.

Statens rolle i energipolitikken skal altså være at støtte forskning og udvikling af grøn energi. I Liberal Alliances 2025-plan har vi sat 800 millioner kroner ekstra af om året til den frie forskning. En sådan tilgang vil sikre større langsigtede CO₂-reduktioner, og samtidig vil vi spare både penge og ressourcer på en langtidsholdbar måde, som ikke er knyttet til afgifts- og tilskudssystemet.

Det er ikke rimeligt, at el-forbrugerne skal belastes af afgifter på over 40 milliarder kroner årligt uden nogen nævneværdig effekt. Derfor skal PSO-afgiften fjernes, og indtil det sker, burde det fremgå af den almindelige finanslovsprioritering, hvad det koster af for eksempel manglende varme hænder i den offentlige sektor, når man ønsker at bruge dyr og ineffektiv vedvarende energi.

Der bliver ofte talt om, at Danmark bør være et grønt eksempel for verden, men det bliver vi aldrig ved at kaste skattekroner efter ineffektive teknologier. Vi kan derimod blive et eksempel for verden ved at være med til at udvikle effektive, grønne energikilder. Det er vejen frem.

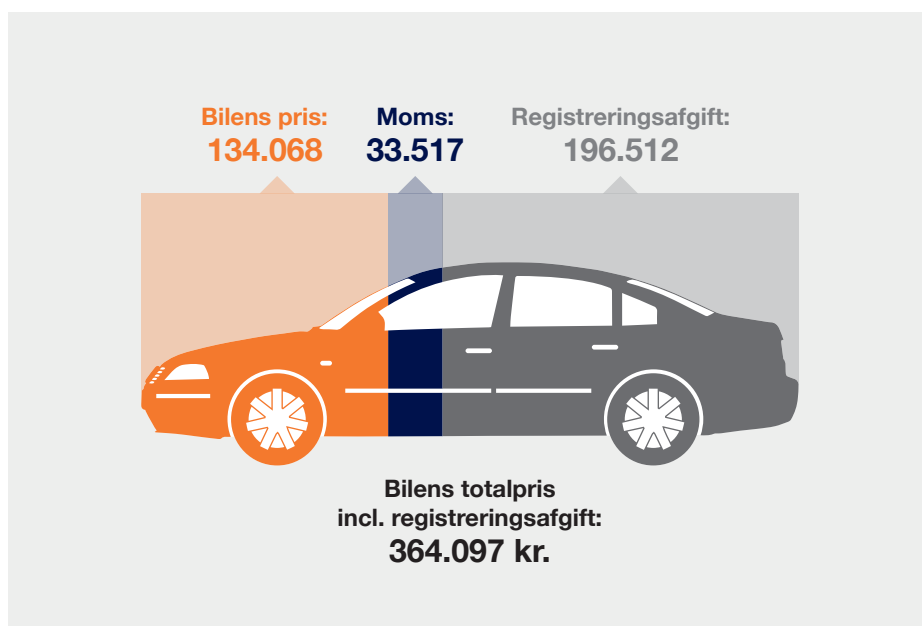
Kapitel 15

Registreringsafgiften

Man skal ikke rejse meget rundt i verden for at konstatere, at den danske bilpark langtfra er imponerende. Tidligere grinede vi ad polakker og andre østeuropæere, når vi sang med på Niels Hausgaards muntre sange om Skoda-biler. Nu er det ved at være omvendt: De griner ad os! Og tager man en tur østpå, kan man konstatere, at deres bilparker er i anderledes god form i dag. Sådan har det i øvrigt længe været i Norge og ikke mindst Sverige, hvor registreringsafgift er et fremmedord.

Biler i Danmark er ekstremt dyre, fordi skatten på biler er ekstremt høj. Der er ikke kun skat på brugen af bilen: Der er grøn ejerafgift, afgifter på benzin og diesel og afgift på bilforsikringer. Biler i Danmark er også pålagt en meget høj registreringsafgift ved køb. Den samlede beskatning af biler i Danmark er cirka to gange så høj som udgifterne til at vedligeholde vejene og anlægge nye.

Derfor kører danskerne i mindre, mere usikre og simplere biler end befolkningerne i andre lande.



Den mest solgte bil i Danmark er for eksempel minibilen VW Up!, mens den mest solgte bil i Sverige er en rigtig familiebil, en Volvo V70. Minibiler kan være mere eller mindre sikre at køre i, men hvis vi sammenligner dem med større biler, er de langt mindre sikre. Og avancerede hybridbiler, som kan køre langt på literen, og som ikke forurener luften i byerne, har så godt som ingen danskere råd til at købe. Der er ikke meget velfærd for danskerne i, at de er tvunget til at køre i biler, som er mindre, mere usikre og mindre avancerede end de biler, man køber i andre lande.

Mobilitet er vigtig i et moderne samfund som det danske. Mennesker skal kunne flytte sig for at komme på arbejde, for at transportere deres børn, for at besøge deres gamle forældre og for at gøre mange andre ting. Det skal være muligt for os at tage imod et nyt arbejde, hvor vi kan gøre større nytte, selv om det betyder, at vi skal transportere os længere fra hjemmet til arbejdspladsen hver dag. Det skal være muligt for unge mennesker at flytte fra en lille provinsby til en større by for at uddanne sig og etablere en karriere, uden at kontakten til forældrene af den grund må ophøre, fordi man ikke orker motorvejsturen fra København til Thisted i en minibil, der er designet til kun at køre i byerne. Det skal være muligt at få både to, tre og fire børn uden at blive ruineret, fordi man skal bruge en formue på en bil, hvor hele familien kan sidde trygt og godt.

Heldigvis er det meget billigere at fjerne registreringsafgiften, end mange tror. Ifølge Skatteministeriet går statskassen glip af 8,2 milliarder kroner, hvis registreringsafgiften afskaffes fuldstændigt. Det svarer til under 0,7 procent af de samlede offentlige udgifter. Faktisk kan registreringsafgiften afskaffes uden at skulle spare én krone, hvis blot Folketinget holder lidt igen med væksten i det offentlige forbrug. Regeringen planlægger at bruge 20 milliarder kroner mere i den offentlige sektor i 2020 end i 2014. Hvis forbrugsvæksten blot begrænses til 13 milliarder kroner, så er der penge til at afskaffe registreringsafgiften helt. Det vil sige, at vi ikke engang har sparet noget – vi har bare ikke brugt så mange ekstra penge, som regeringen planlægger at bruge.

Regeringen og dens embedsmænd er meget opmærksomme på den danske statskasse. Den skal helst være så stor som mulig. Men mange skatter skader hele Danmarks økonomi meget mere, end de gavner statskassen. Registreringsafgiften er en af de skatter.

Skatteministeriet har regnet på det, og budskabet fra ministeriet er, at det danske samfund som et hele bliver mange milliarder kroner fattigere, fordi vi har en registreringsafgift. Registreringsafgiften giver ganske vist penge i statskassen, men mange af de penge ville komme alligevel, hvis danskerne ikke skulle betale dem i registreringsafgift. Så ville danskerne i stedet bruge pengene på andre varer, som

også er belagt med moms og afgifter, og nogle danskere ville arbejde mere, hvis de kunne se, at den ekstra arbejdsindsats gjorde det muligt for dem at få den bil, de altid havde gået og drømt om. Skatteministeriets tal fortæller os faktisk, at danskerne ville have været 16,2 milliarder kroner rigere, hvis Danmark ikke havde en registreringsafgift. Men afgiften bidrager altså kun med 6,7 milliarder kroner ekstra til statskassen. Danskerne går altså glip af 16,2 milliarder, fordi statskassen skal have 6,7 milliarder. Forskellen på de to beløb udgør et velstands- og velfærdstab for det danske samfund.

Problemet er, at vi udelukkende fokuserer på at få flest mulige skattekrone i statskassen i stedet for at fokusere på samfundets samlede velstand og velfærd. Det skal vi have gjort op med. Et godt sted at begynde er at få registreringsafgiften afskaffet.

Kapitel 16

Det digitale Danmark

Når vi taler om digitalisering, bliver det for alvor tydeligt, at vi ikke kan nøjes med at bevare det Danmark, vi kender. Her er for alvor tale om det Danmark, vi drømmer om: Fremtidens Danmark og de muligheder, der i dag ligger og venter på at blive udnyttet.

Da jeg gik i gymnasiet og var med til at redigere vores skoleblad, var det vildeste, man kunne få fat i, en elektrisk skrivemaskine, der kunne huske to linjer bagud. Da jeg skrev speciale på statskundskab, var vi nået så langt, at jeg kunne bruge en af universitetets otte fælles pc'er – der var udstyret med en meget tidlig udgave af Word Perfect. På mit første job konkluderede vores lokale it-ekspert, at det der med hjemmesider aldrig ville blive til noget – til gengæld blev jeg udstyret med en *“mobiltelefon”*, der lå i en mindre kuffert. Det gav en stærk følelse af at være med på noderne, når jeg slæbte rundt på den. I dag kan jeg sidde og se mine børn trylle med elementer på deres Mac på en måde, så jeg føler mig håbløst sat af. Den kommende generation tager teknologien til sig i en sådan hast, at det er svært at fatte. Men historien om børnene i en første klasse, der får øje på en elektrisk skrivemaskine på skolens depot, er god til at illustrere, hvor stærkt det går: Børnene vil se, hvad den kan. Læreren får sat strøm til, propper et stykke papir i og begynder at skrive. Hvorefter en af drengene med stor begejstring i stemmen råber: *“Hold da kæft, hvor er den smart! Den printer med det samme. Sådan en vil jeg ha’!”*

Med dén udvikling i tankerne er det rent ud sagt forbløffende, at digitalisering ikke vægtes højere på den politiske dagsorden. For der er ingen tvivl om, at her er et område, hvor vi ikke må tøve. Her er rigtig meget at vinde. Infrastruktur er helt afgørende for mobilitet og frihed. Men fremtidens infrastruktur er ikke bare togskiner og vejnet. Den er i den grad digital.

Det haster kort sagt med at få digitaliseret vores samfund. God infrastruktur understøtter økonomisk vækst, og det er veldokumenteret, at øget digitalisering skaber flere job, øget vækst og mere produktivitet. McKinsey konkluderede i 2011, at virksomhedernes brug af blandt andet internettet har skabt op mod 10 procent af væksten i BNP i udvalgte udviklede lande i de seneste 15 år, og hele 21 procent af væksten inden for de seneste 5 år. For hvert job, der skabes i den digitale økonomi, skabes der yderligere 2,6 nye job på grund af nye vækst- og forretningsmuligheder. Det er derfor et problem, at Danmark ikke længere fører en aktiv politik på

Ét job skabt i den digitale økonomi giver yderligere **2,6 nye job**



området. Vi er som konsekvens raslet ned på den internationale rangliste over it-parathed, det såkaldte Network Readiness Index, fra en 1. plads i perioden 2007-09 til en 13. plads i dag.

Samme billede ser vi, når det drejer sig om investeringer i teleteknologi, der er på det laveste niveau i 10 år. De lave teleinvesteringer står i modsætning til danskerne høje it-parathed. Danskerne er, ifølge Danmarks Statistik 2014, førende i EU med anvendelsen af offentlige hjemmesider. Virksomhederne er også parate og efterspørger bedre adgang til mobilt bredbånd og højhastighedsbredbånd for at kunne øge digitaliseringen. Den efterspørgsel skal vi kunne imødekomme.

Vi skal tænke fremad og være offensive. Det offentlige skal udnytte mulighederne for at digitalisere velfærdsløsningerne yderligere, så der stilles flere løsninger som telemedicin, fjernundervisning og digitalt iværksætteri til rådighed for danskerne – løsninger, der imødekommer borgerens individuelle behov.

Allerede i dag efterspørger danskerne flere digitale løsninger fra det offentlige. Ifølge Digitaliseringsstyrelsens rapport fra 2013 er det kun 6 procent af danskerne, der ikke ville bruge digitale velfærdsløsninger, hvis de havde muligheden. Vi skal være

med til at udvikle teknologibaserede hjælpemidler, og vi skal gøre vores velfærd endnu bedre med digitale løsninger, der både kan imødekomme demografiske udfordringer og være med til at øge effektiviteten af vores velfærd.

Og perspektiverne er store. Vi ved i dag, at det digitale område er præget af voldsom innovation, men at infrastrukturen udgør en begrænsning. Danmark bør tage ved lære af giganter som Google, der satser på gigabit-forbindelser i udvalgte byer blot for at se, hvad der sker, når båndbredde ikke er en begrænsning. I stedet for at diskutere, hvorvidt vi kan nøjes med lave hastigheder, skal vi tænke ambitiøst.

Ifølge Cisco, der er en af verdens største leverandører af netværks- og kommunikationsteknologi, vil der komme fire milliarder flere internetbrugere i 2018, der sammen kobler 21 milliarder flere ting på internettet. Den årlige internettrafik vil stige til 1,6 trillioner gigabytes. Det er svimlende tal.

Fremtiden byder på smarte byer, hvor vejbelysning, borgersikkerhed, turisme, trafik og meget andet er koblet på et fælles net eller et såkaldt grid. Det er selvfølgelig svært at forudsige udviklingen, men vi ved, at det kommer til at gå stærkt. Teknologierne udvikler sig eksponentielt, og der bliver forsket endnu mere intenst i nye digitale løsninger end nogensinde tidligere. Vi står over for en anderledes verden, hvor digitale teknologier kommer til at spille en endnu mere fremtrædende rolle, end de gør i dag – selv om det kan være svært at forestille sig. Det er en positiv historie, for potentialet for reelle forbedringer af vores velstand og velfærd er meget stort. Derfor er det så afgørende, at Danmark følger med udviklingen og helst ligger langt fremme sammenlignet med andre progressive og ambitiøse nationer.

Hvis vi er på forkant på det digitale område, indebærer det ikke bare store perspektiver for vækst, produktivitet og konkurrenceevne for samfundet. Det handler også om borgerinddragelse, for de nye teknologier giver mulighed for større ansvar og øget selvstyre. På den måde kan de digitale fremtidsvisioner gøres til virkelighed, uden at vi sætter menneskeligheden i systemet over styr. Derfor skal vi arbejde målrettet på at etablere rammerne, så vi kan gøre mulighederne til virkelighed.

Kapitel 17

Bedre forhold for erhvervslivet

Danmark har brug for virksomheder, selvstændige og iværksættere, der kan skabe arbejdspladser og dermed grundlaget for vækst, velstand og – i sidste ende – den velfærd, vi alle nyder godt af. Det er der bred enighed om. Men vi er ikke enige om, hvad vi kan gøre konkret for at ændre rammerne.

Det er politikernes opgave at sikre gode rammer for virksomhederne – ikke at udpege morgendagens succes eller favorisere udvalgte brancher. Her er nogle konkrete bud på, hvad vi kan gøre:

Skatteforhold er vigtige for hele erhvervslivet, fordi skatten er med til at bestemme, hvor attraktivt det er at starte for sig selv. Det kan vi blandt andet se i en iværksætterundersøgelse fra 2014 foretaget af Dansk Iværksætterforening, hvor iværksætterne selv peger på skatte- og momsspørgsmål som den største udfordring. Samtidig er skatten afgørende for, hvor attraktivt det er at investere i en virksomhed. Når skatten på investeringer er høj som i Danmark, betyder det færre investeringer, lavere produktivitet i virksomhederne og lavere lønninger til virksomhedens ansatte. Kort fortalt får man mindre af det, man beskatter. Så vi skal sænke skatten på investeringer.

Danmark er det land i Norden, hvor skatten på aktieindkomst er højest, og ifølge revisionsvirksomheden Ernst & Young har Danmark verdens højeste kombinerede selskabs- og aktieavancebeskatning. Vi spænder kort sagt ben for os selv. Det har skadelige konsekvenser for investeringsniveauet inden for blandt andet teknologi, maskiner og forskning. Samtidig har Produktivitetskommissionen slået fast, at selskabsindkomst i Danmark dobbeltbeskattes som følge af kombinationen af selskabsskatten og den personlige skat på aktieindkomst. Det betyder reelt, at iværksættere, der driver virksomhed i aktieselskabsform, rent faktisk beskattes hårdere end lønmodtagere med samme arbejds- og formueindkomst. Det er selvfølgelig uholdbart. Det skal være lettere for iværksættere og virksomheder at tiltrække kapital, fordi det har afgørende betydning for mange virksomheders succes – navnlig de virksomheder, hvor vækstpotentialet er størst. Derfor bør skatten på investeringer som sagt også sænkes. Den højeste sats på avanceskatten og udbytteskatten på personlige aktieudbytter bør fremover sænkes fra 42 procent til 30 procent, så vi kommer på niveau med vores nabolande.

Ligesom store og veletablerede virksomheder er mindre og nystartede virksomheder afhængige af gode medarbejdere for at kunne skabe vækst og overskud. Men en rundspørge, som DI i 2014 har foretaget blandt iværksættere, viser, at en del mindre virksomheder og iværksættere har svært ved at konkurrere med større virksomheder på lønnen. Virksomheder skal derfor igen kunne udstede medarbejderaktier til udvalgte medarbejdere, uden at det udløser indkomstskat med det samme. Først når aktien sælges, skal der betales skat af den. Til gengæld kan virksomheden selvfølgelig ikke fratrække udgiften som løn, men skal behandle det som udbytte.

De følgende linjer er lidt tekniske, men ikke desto mindre vigtige. Med skattereformen fra 2012 blev iværksætterskatten på avancer, men udbytter (overskud, der udloddes til aktionærene) bliver stadig beskattet. Det betyder, at virksomheder, som er aktionærer med en noteret aktiebeholdning på under 10 procent, bliver beskattet hårdere, end hvis aktieandelen er over 10 procent. Samtidig ansporer den nuværende beskatningsform ligefrem til skattetænkning, hvor udbytter konverteres til avancer. Det er ikke klogt, og vores nabolande har ikke nogen udbytteskat på unoterede aktier i selskabseje. Skatten er ganske enkelt skadelig for investeringer i mindre vækstvirksomheder, som er blandt de bedste til at skabe nye job. Derfor skal den sidste rest af iværksætterskatten væk, og udbytter af unoterede porteføljeaktier skal gøres skattefri, præcis som med avancer efter skattereformen 2012.

Den såkaldte multimedieskat er desværre ikke afskaffet helt, men blot omdøbt til en skat på arbejdsgiverbetalte telefoner, som rammer hundredtusinder af danskere. Der er altså tale om en ekstra skat til dem, der udviser fleksibilitet og står til rådighed for deres arbejdsgiver, og det kan betyde ekstra omkostninger for virksomhederne, som må kompensere deres medarbejdere. Danmark har brug for et moderne og fleksibelt arbejdsmarked, og derfor skal skatten på fri telefon fjernes. Medarbejdere skal ikke straffes for at være fleksible.

Mange virksomheder producerer skrald, som de mod betaling får fjernet gennem de kommunale affaldsordninger. Det er helt rimeligt. Til gengæld skal ingen virksomheder, som ikke producerer skrald, tvinges til at betale et affaldsgebyr eller administrationsgebyr til en skraldeordning. Det burde være indlysende. Sådan er det desværre ikke i dag, hvor en virksomhed enten skal opfylde nogle bestemte kriterier eller søge om fritagelse hos kommunen for at undgå gebyret. Ifølge en undersøgelse fra de selvstændiges organisation Ase betyder det, at 7 ud af 10 virksomheder betaler affaldsgebyr, selv om det blot er en ud af fem selvstændige, der har nævneværdig affaldsproduktion. Samtidig har 80 procent af dem, som har søgt om fritagelse, fået afslag. Og der er endda eksempler på virksomheder, som skal betale administrationsgebyrer til en affaldsordning, selv om de er blevet frit-

get fra selve gebyret på affald. Det duer ikke at opkræve et kommunalt gebyr for en service, der ikke bruges. Derfor skal de kommunale affaldsordninger omdannes til tilvalgsordninger. Det vil sikre, at det er forurenere, der betaler, og at små virksomheder, hvis eneste affald for eksempel er resterne fra en madpakke, ikke skal bruge tid på at dokumentere, at de ikke har skrald eller – endnu værre – tvinges til at betale affalds- eller administrationsgebyrer.

Tid er penge, særligt for iværksættere. Derfor er det vigtigt, at iværksættere og nystartede virksomheder ikke skal spille tid på bureaukrati, administration og tomt arbejde skabt af staten og kommunerne. Og det er lige så vigtigt, at virksomhederne – nye som gamle – oplever de offentlige myndigheder som en hjælp, ikke som en forhindring. Selvfølgelig skal love og regler overholdes, men myndighederne skal fungere som en medspiller, og dårlig offentlig service, bureaukrati og snørklede regler må ikke være skyld i, at iværksættere mister modet. Vi må væk fra et system, der er så indviklet, at selv de medarbejdere, der skal hjælpe iværksætterne, kan have svært ved at finde rundt i det.

Danske lønmodtagere tvinges til at betale ind til FerieKonto, og hvert år går tusindvis af lønmodtagere samlet set glip af millioner af deres egne penge, fordi de ikke får hævet deres penge i tide. I stedet for at lade staten administrere folks egne penge bør vi nedlægge FerieKonto. Det giver frihed til at råde over egne penge, og det sparer både lønmodtagere og arbejdsgivere for unødvendigt tidsspilde og unødvendigt bureaukrati.

Ifølge DI bruger danske virksomheder hvert år tid svarende til 29,1 milliarder kroner på at efterleve erhvervsrettet lovgivning. Det betyder, at mange virksomheder spilder værdifulde ressourcer på at leve op til unødvendige krav og administrativt bøvvl fra det offentlige. Regler og love, der pålægger virksomheder administrative byrder, skal have en specifik udløbsdato – det, man kalder en solnedgangsklausul – som sikrer, at de efter en fastsat dato mister deres retskraft, hvis de ikke bliver forlænget. På den måde sikrer vi, at regler og love automatisk bliver genovervejet og evalueret. Samtidig skal vi indføre et proportionalitetsprincip ved regulering og bureaukrati, så der altid skal tungtvejende grunde til, før der kan indføres besværlig lovgivning, som forværrer danske virksomheders konkurrenceevne.

DEL IV

— *Ny og bedre velfærd*

Kapitel 18

Den offentlige sektor skal være mindre

Liberal Alliance har, som jeg nævnte tidligere, en samlet økonomisk plan for Danmark, der frem til 2025 vil få langt flere danskere i arbejde end i dag, øge væksten og gøre os til et meget rigere samfund. Planen er blevet regnet igennem af Finansministeriet, så vi nu har Bjarne Corydons ord for, at regnestykkerne holder.

En del af den plan går ud på, at der skal være 92.000 færre ansatte i den offentlige sektor. Det lyder umiddelbart paradoksalt, at den samlede beskæftigelse kan vokse dramatisk, samtidig med at der skal være markant færre offentligt ansatte, men sagen er den, at den offentlige sektor lige nu, fordi den er så stor, udgør en barriere for vækst og beskæftigelse i Danmark. Liberal Alliances plan resulterer i, at den offentlige sektor bliver lidt mindre, mens den private sektor bliver meget større.

Det udbredte spørgsmål, når man taler om færre offentligt ansatte, lyder: Hvor mange skolelærere og sygeplejersker vil I så fyre? Det korte svar lyder i al enkelhed: ingen.

For det første bliver der ikke tale om fyringer, for reduktionen foregår alene ved naturlig afgang. Hver gang 20 offentligt ansatte forlader den offentlige sektor, bliver der ansat 17. På den måde når vi over en periode på 10 år ned på en størrelse, som er meget bedre for Danmarks økonomi.

For det andet vil vi styrke kernetropperne i velfærdsstaten, altså dem, der beskæftiger sig med den egentlige velfærd. Når socialrådgiveren rådgiver, når læreren underviser, når sygeplejersken behandler, når politiet efterforsker og opklarer forbrydelser og sosu-assistenten tager sig af de ældre, så er det kernevelfærd. Det er selve meningen med den offentlige sektor. Vi ved imidlertid, at der fra 2001 til 2011 blev ansat 118 procent flere DJØF'ere i kommunerne. De evaluerer og monitorerer kernevelfærden, men de leverer ikke mere af den. Opgaven handler derfor om at forandre den offentlige sektor på en række områder. Når det lykkes, kan vi med 90.000 færre offentligt ansatte levere bedre velfærd til danskerne, og ingen af de 90.000 behøver mangle et job, fordi den private beskæftigelse vokser med 247.000 ifølge Liberal Alliances 2025-plan.

Vores plan for, hvordan den offentlige sektor skal forandres, læner sig op ad anbefalingerne fra Produktivitetskommissionen, som regeringen nedsatte i 2012, og som

afsluttede sit arbejde i foråret 2014. Rapporterne fra kommissionen indeholder blandt meget andet gode ideer til, hvordan vi kan gøre den offentlige sektor mere produktiv, så den kan blive mindre og billigere og samtidig levere endnu bedre velfærd.

Der er nogle, der mener, at det ikke kan lade sig gøre, og det er ikke mærkeligt, hvis man får det indtryk. Medierne flyder jo over af historier om, hvor hårdt pressede de offentligt ansatte er. Og det er de ganske rigtigt ofte, men sagen er, at de er pressede, fordi vi har fået konstrueret et system, der er optaget af de forkerte ting. Når der skal kontrolleres og afrapporteres og reguleres, bliver der løbet stærkt, uden at det er til gavn for velfærden. Der er imidlertid et endnu stærkere argument for, at det godt kan lade sig gøre: Det foregår allerede! Selv med det nuværende system og det dertilhørende omsiggribende kontrolregime er de bedste kommuner så produktive, som vi efterspørger. Det samme gælder på institutionsniveau, så når vi for eksempel ser på de mest produktive sygehuse, kan vi se, at de allerede har løst opgaven. Hvis resten af kommunerne var lige så produktive som de bedste, var problemet løst. Liberal Alliances plan vil føre til, at de bedste kommuner bliver endnu bedre, mens de dårligste bliver langt, langt bedre, så vi kan frigøre flere ressourcer til gavn for vækst og velstand i Danmark.

Her er nogle af de forandringer, der skal gennemføres, for at den offentlige sektor på samme tid kan blive mindre, billigere og bedre:

- **Vi skal udlicitere mere.** I Danmark gør vi os hele tiden flere erfaringer med udlicitering, og den samlede konklusion er, at der er penge at spare, mens vi samtidig forbedrer kvaliteten. Der er forbehold, og vellykket udlicitering forudsætter kompetente købere (altså den offentlige sektor) og smidigere regler og krav end i dag, men samlet set er der store gevinster at hente.
- **Vi skal i højere grad styre efter resultater.** I den offentlige sektor måler man i mange tilfælde på de forkerte ting. Mere undervisning er ikke et resultat, dygtigere elever er et resultat. Offentlige ledere skal på alle niveauer være ansvarlige for, at man når de aftalte resultater.
- **Vi skal være bedre til at lære af hinanden.** Som nævnt: De dygtigste gør det allerede. Vi har en tendens til en *"not invented here"*-kultur i den offentlige sektor. Hvis vi ikke selv har fundet på det, er det nok ikke noget for os. Den kultur skal erstattes af en *"proudly stolen elsewhere"*-kultur.
- **Vi skal have færre og enklere regler,** og vi skal løbende afskaffe overflødige regler. Vi skal give ansvaret til de mennesker, der er tættest på opgaverne, og vi skal lade magten følge ansvaret.
- **Politikerne skal være mere modige** og ikke falde for fristelsen til at udstede flere regler, når der sker fejl.

- **Vi skal have meget mere fleksible overenskomster.** Nogle overenskomster indeholder specifikke regler for tidsforbruget, som står i vejen for at arbejde så smart som muligt. Det skal vi gøre op med, ligesom overenskomsternes opdelinger i faggrupper også tit gør det svært at planlægge arbejdsopgaverne på en smart måde.
- **Vi skal have ryddet op i fordelingen af de offentlige udgifter,** så forskellige instanser ikke sparer penge på at vælge løsninger, der ikke er optimale for borgerne.

Danmark er et af de lande i verden, hvor den største andel af befolkningen er offentligt ansat, og mange danskere er på overførselsindkomst. Derfor bliver mange bekymrede for, hvad der mon sker, hvis vi forandrer den offentlige sektor. Hvis vi er lidt mindre bange, kan vi imidlertid både sikre velfærden og løfte Danmark til et nyt velstandsniveau. Det er min og Liberal Alliances anbefaling.

Kapitel 19

Giv skolen tilbage til folket

Folkeskolen er folkets skole, hedder det sig. Sådan bør det være, men sådan er det ikke mere. Folkeskolen er både detailstyret i alle ender og kanter, og den er ikke indrettet med tanke på de børn, der skal gå i den eller deres forældre. Det er jo noget af et paradoks, når man tænker på alle de velmenende politikere i Folketinget, der den ene gang efter den anden har reformeret folkeskolen – ikke for at gøre den ringere, men selvfølgelig for at gøre den bedre. Det er ikke den gode vilje, der mangler, heller ikke på skoleområdet.

Problemet er, at alle vi politikere har gået i skole, og at vi kombinerer de oplevelser med politiske idealer. Og at vi lader de politiske idealer vinde over en selvindlysende logik, nemlig at ensretning fører til en død og u-inspirerende skole. Det kan lyde som en selvmodsigelse, at det, at man har prøvet noget selv, kan ende med at gøre en dårligere til at træffe beslutninger. Men det er sådan, det er endt her. Alle har vi vores personlige oplevelser af en god eller dårlig lærer, en skole, der var rar at gå i, eller en skole, hvor den dårlige stemning drev ned ad væggene. I stedet for at erkende, at det må betyde, at det er rammerne, vi bør fokusere på, ender vi i Folketinget hver gang med at detailstyre mere og mere. Målet er at sikre imod de dårlige oplevelser, vi selv har haft – og fremme de gode oplevelser. Men vi opnår det modsatte. I jagten på at være helt, helt sikker på, at alt går rigtigt for sig, ender vi med – igen – at detailstyre og dermed dræne skolen, lærerne, eleverne og forældrene for energi, velvilje, opfindsomhed og gåpåmod. Det har også vist sig at blive resultatet af den seneste skolereform:

Sygefraværet stiger, brugen af vikarer stiger, og pædagoger indsættes bag katederet til selvstændigt at varetage undervisning. Folkeskolen har feber, og forældrene stemmer med fødderne. De vælger skoler med nærvær, ledelse, engagerede lærere, fokus på faglighed, ro i klassen og frivilligt fællesskab. Det er egentlig ikke så underligt. Den danske folkeskole tynges af en lang række reformer af både denne og den foregående regering, der tvinger lærerne til at fokusere på alt muligt andet end det væsentligste: den gode undervisning.

Folkeskolelærerne har lige nu rigtig travlt. De skal sikre, at alle elever får rørt sig 45 minutter om dagen, de skal tilbyde oplevelser, de skal på virksomhedsbesøg, de skal lave samarbejdsaftaler med lokale foreninger og inkludere børn med særlige

behov. På nogle skoler skal man også tilbyde undervisning i et eller flere modersmål parallelt med den undervisning, der foregår på dansk. Der er nok at se til. Derfor bliver der også fileet på andre ting, eksempelvis de skriftlige opgaver. Det er der simpelthen mindre tid til. Folkeskolereformen er fyldt med gode hensigter, men ser man på børnenes behov for at blive dygtige, bør man i stedet give skolerne friheden til at fokusere på det væsentligste: fagligheden.

Danske forældre ved godt, hvad der er bedst for deres børn, og de agerer derefter. Derfor er der mange forældre, der i disse år vælger en skole, der ikke er detailstyret af politikere, men som har friheden til at bedrive skole. Det er helt forståeligt. Men hvordan ender det spor for folkeskolen? Det ender skidt. Rigtig skidt. Det burde alle kunne se nu. Det er det, der er konsekvensen af, at så mange politikere ønsker at indrette en folkeskole efter deres politiske idealer i stedet for at indrette den sådan, som de måtte ønske skolen for deres egne børn. Derfor skal folkeskolerne også have mere af den frihed, der er de frie skoler forundt. Helt konkret mener jeg, at den enkelte folkeskole skal have mulighed for at vælge dele af eller hele folkeskolereformen fra. De skal kunne lave elevplanerne mundtligt, lærerne skal have mere fleksibilitet i deres arbejdstid, og skolelederne skal have ret til at ansætte og afskedige. Skoler, der ønsker at blive selvejende, skal have mulighed for det. Lad skolen få frihed.

Den nuværende skolemodel sigter i et vist omfang efter ensliggørelse af børn, men børn er ikke ens. Vi fødes som originaler – det skal politikere med deres folkeskolereformer ikke ødelægge. Heller ikke her er det nogen god idé at lave originaler om til kopier. Præcis som Thyra Frank har påpeget på ældreområdet. Lad dog forskelligheden blomstre. Derfor skal skolerne heller ikke være kopier af hinanden.

Nogle familier foretrækker tid sammen eller tid brugt på sport eller musik, og de skal kunne vælge en skole med høj faglighed og en kort skoledag. Børn skal kunne gå i en god skole, men børnelivet skal også være andet end skolegang. Det fantastiske ved det danske frie foreningsliv er blandt andet, at man kan finde sammen med andre børn, der deler ens interesse, og man kan få venner uden for skolen. Det styrker det enkelte barn mod ensomhed og mobning og giver nye udfordringer og kvalifikationer.

Ser man på international forskning, er lærernes faglige niveau et af de parametre, der gør den største forskel for, hvor dygtige børn bliver. Derfor skal vi ændre læreruddannelsen, så den bliver universitetsbaseret og fortsat har en tæt forankring til praksis. Undervisere i grundskolen bør have et højt fagligt niveau, og undervisere, der ikke er læreruddannede, bør have et tilsvarende fagligt niveau. Lærerne skal have mere frihed i deres arbejde, og lærere, der laver fremragende undervisning, skal have mulighed for at blive belønnet og få mere ansvar.

Forældre bør have et helt frit skolevalg, hvor skoler, der tilbyder en god undervisning, får mulighed for at udvide. Forældre, der har børn med specielle behov, skal også have frit skolevalg, og de skal også kunne tage de afsatte ressourcer med til en fri- eller privatskole, hvis de ønsker det. På den enkelte skole skal forældrebestyrelsen være med til at ansætte skolelederen. Forældre, der vælger en fri- eller privatskole skal kunne tage 80 procent af beløbet med sig mod i dag 71 procent. Det øgede tilskud skal modsvares af en øgning af antallet af fripladser.

Går vi væk fra detailstyringen, og satser vi i stedet på friheden og fagligheden kombineret med, at vi lader pengene følge barnet, ja, så kommer vores fælles folkeskole til at blomstre igen. Det er det, jeg drømmer om.

Kapitel 20

Sundhed for pengene

Ulykkelige historier i medierne om ofre for fejl sundhedsvæsenet og politikere, der ikke har uendelige ressourcer, og samtidig skal virke handlekraftige, er en dårlig cocktail. Konsekvensen bliver ofte, at vi politikere falder for de nemme løsninger: Mere kontrol, der i langt de fleste tilfælde ikke retter op på meget, men til gengæld helt sikkert fører til endnu flere fejl. Tilliden erstattes af overvågning, blanketter og endnu mere ressourcespild.

Men ingen slipper uden om at forholde sig til vores sundhedssystem – det er dyrt, det er nødvendigt, og det er helt afgørende, at det virker, når det skal virke – altså når vi helt konkret møder det, fordi vi bliver syge eller rammes af en ulykke. Sundhedsvæsenet skal virke. Det forventer vi – ikke mindst fordi vi betaler en meget høj pris for det i form af skatter.

Danmarks sundhedsvæsen har trods utallige løfter igennem de sidste knap 20 år kun ligget som nummer 29-31 i verden målt ved middellevetiden (1994-2012), mens vi i 1970 var nummer 4. Rationeringen af sundhedsvæsenets ressourcer siden midten af 1970'erne bragte os på 20 år ned på en 29. plads, og selv om der er tilført ressourcer, har andre lande også gjort det samme.

Hvis danskerne havde boet i Sverige eller i Frankrig, var alene i 1980-99 132.355/95.500 danskere ikke døde for tidligt, men for eksempel danskernes kræftsygdomme ligesom mange andre sygdomme diagnosticeres for sent og behandles for dårligt. Det er man ved at råde bod på, men det er kun begyndelsen. Der er også problemer med efterbehandling af for eksempel hjertepatienter og diabetespatienter. De nedlagte senge på hospitalerne medfører overbelægning, og det medfører flere fejl og en overdødelighed på 9 procent, som en dansk undersøgelse har vist.

Første punkt i at få rettet op er at få rullet det enorme sundhedsbureaukrati tilbage, som især politikernes forelskelse i New Public Management har medført, så sygeplejersker og læger kan bruge deres tid hos patienterne i stedet på overflødige skema-udfyldninger. Alene på Rigshospitalet har dannelsen af 'centre' udviklet sig til et ekstra bureaukratisk lag, som beslaglægger 38 millioner kroner i 2013 – plus uanede mængder af bureaukratisk arbejde for de kliniske og diagnostiske afdelinger – varme hænder erstattet af kolde.

Det næste er at få stoppet nedlæggelsen af regionernes medicinske sengepladser, før der er etableret nye kommunale sengepladser til de gamle borgere, der bliver syge. For nylig har vi set, hvordan syge måtte ligge på gangene på Region Hovedstadens sygehuse.

Tredje punkt er at genindføre 1-måneders-behandlingsgaranti foruden den nu indførte 1-måneders-udredningsgaranti (diagnosegaranti) for alle sygdomme. Hvis regionernes sygehuse ikke kan klare efterspørgslen, skal patienterne henvises til private sygehuse. Alt andet er helt urimeligt.

Fjerde punkt er at øge konkurrencen i sundhedsvæsenet gennem frit valg. Det kan vi helt konkret gøre ved at sikre, at man altid vælger de behandlinger, der er bedst og billigst, hvad enten det er på regionens sygehuse eller på private sygehuse. Vi skal derfor arbejde for, at patienterne helt frit kan vælge, hvilket sygehus de vil behandles på.

Endelig skal vi stoppe den planøkonomiske styring af de praktiserende læger og de praktiserende speciallæger, så der kommer fri etableringsret. Det vil sikre, at ventetiden på konsultation forsvinder. Det 'skrå indtægtsloft', hvor der med sygesikringen aftales, hvor mange konsultationer hver speciallæge må lave om året, skal fjernes. I dag virker det sådan, at hvis lægen laver flere (hvilket jo er til gavn for patienterne og ugunst for ventelisterne), bliver han eller hun trukket tilsvarende i løn, da honoraret så bliver lavere (rationering). Undtaget fra denne regels tåbeligheder er kun forsikrings-selskabsbetalte patienter – og dermed har vi forklaringen på, at der er langt over en million af dem. Folk stemmer med fødderne, når systemet ikke virker.

Vi bliver flere og flere ældre – og det bliver vores sundhedssystem nødt til at tage højde for. Også derfor bør vi have større fokus på forbedret genoptræning af patienter, blandt andet ved fysioterapi straks efter udskrivning efter behandling på sygehus.

Med ovenstående tiltag og ved større investeringer i forbedret teknik vil vi kunne opnå en årlig forbedring af effektiviteten på tre procent. At det ikke er en illusion, kan man forvisse sig om ved for eksempel at besøge Vejle Sygehus, som i 2014 for 8. gang blev kåret som landets bedste mellemstore sygehus. Ledende overlæge Ejler Ejlersen lægger ikke skjul på, at kombinationen af nytænkning og tillid til de ansatte har givet resultater – og besparelser – som han knap selv troede muligt. År efter år har medarbejderne formået spare to, fire og helt op til seks procent – samtidig med at det stressede arbejdsmiljø er blevet forbedret mærkbart. Jeg har flere gange været på besøg på Vejle Sygehus, og hver gang bliver jeg lige imponeret over resultaterne. Det er værd at bemærke, at alle sygehuse i Danmark kunne levere de samme resultater – og det gør det meget svært at tage alvorligt,

når vores politiske modstandere hævder, at det slet, slet ikke kan lade sig gøre at finde besparelser i den offentlige sektor.

Et særligt problem er psykiatrien, som har været politisk skamredet i en længere årrække, og hvor ikke-faglige ideologier har fået indflydelse. Det har medført, at et alt for stort antal sengepladser er blevet nedlagt, og at der er en stor mangel på psykiatriske speciallæger, da specialet er blevet ikke-attraktivt for yngre læger på grund af arbejdsforholdene. De nødvendige psykiatriske sengepladser skal derfor genoprettes, og arbejdsforholdene for personalet igen gøres attraktive, og den politisk-ideologiske indblanding bør stoppes, så fagligt bedste og evidensbase-rede principper igen kommer i centrum. Tvang i psykiatrien er desværre kortvarigt nødvendig, når det drejer sig om patienter, som helt har mistet realitetssansen og er farlige for sig selv og andre. Men tvang bør kun ske på lægelige indikationer og bør understøttes af beroligende medicin og faglig kyndig og venlig overvågning, så tvangen hurtigst muligt kan ophøre, og fortsat behandling med medicin og andet kan gennemføres under indlæggelse og senere ambulant.

Tvangen kan omfatte frihedsberøvelse, tvangsmedicinering, bæltefiksering eller anvendelse af fysisk magt. Forskellige tiltag kan nedbringe brugen af og behovet for tvangsforanstaltninger, herunder tidligere forebyggelse i hjemmet og i ambulatorierne og tilstrækkelig normering af og plads på de psykiatriske afdelinger. Jeg er ikke i tvivl om, at de her initiativer og andre, der beviseligt kan føre til mindre tvang i psykiatrien, i langt højere grad, end det sker i dag, bør rulles ud i det psykiatriske sundhedsvæsen.

Og så er der regionerne. De skal nedlægges. Hellere i dag end i morgen. De har udviklet sig til bureaukratiske kolosser med lange og langsomme beslutningsveje og et enormt og umættet centraliseringsbehov i hver region. Konkurrence er ikkeeksisterende og ikke vellidt, og alt skal ensrettes. I bund og grund er der tale om ren planøkonomi. Derfor bør regionerne nedlægges og erstattes af et system med offentlige hospitaler som selvejende institutioner med bestyrelser, hvor såvel fagprofessionelle som lokale politikere og patientforeninger er repræsenteret og med en mere udbygget privat hospitalssektor som konkurrent.

Konkurrence betyder også, at ydelser af samme kvalitet kan udføres på forskellige måder og dermed konkurrerer på både pris og tekniske fremskridt, hvilket jo overalt i samfundet erfaringsmæssigt medfører en stadig forbedret kvalitet og produktivitet. Den koordinerende institution skal være Sundhedsstyrelsen, som også skal have tilsynsmyndighed, ikke mindst hvad angår kvaliteten af ydelserne. Mere bureaukratisk er det ikke nødvendigt at gøre det i et land med en relativt beskeden størrelse og befolkning.

Kapitel 21

Det bedste til de mindste

Som liberal tror man på, at mennesker trives bedst i frihed, at mennesker har brug for albuenum og plads til at sætte sit eget præg på tilværelsen. Derfor skal vi sikre en mangfoldighed af tilbud – og frihed til at vælge imellem dem. Sådan er det ikke på daginstitutionsområdet i dag. Kommunerne har en særstilling, som gør, at de kan lægge hindringer i vejen for selvejende og private institutioner og forældres valgfrihed. Derfor udgør private daginstitutioner og puljeinstitutioner i dag kun seks procent og selvejende institutioner kun 18 procent af et marked på cirka 20 milliarder kroner.

Vi skal derfor styrke valgfriheden med en udvidet fritvalgsordning på daginstitutionsområdet for dermed at tage et opgør med kommunernes monopolstatus. Sat på spidsen handler det om at flytte indflydelse fra det offentlige til forældrene. Og at skabe rammerne for, at forældre og civilsamfund i samarbejde med det pædagogiske personale tager et større ansvar for børnene og institutionen.

I fremtidens Danmark bør alle forældre derfor have et fritvalgsbevis og fuld gennemsigthed på pasningsområdet, så forældre frit kan vælge vuggestue, børnehave eller dagpleje efter behov.

Vi vil gøre op med den centralistiske pladsanvisning og gøre det lettere at oprette private institutioner og pasningsordninger. Kommunerne skal forpligtiges til at stille informationer om alle institutioner og dagplejere i kommunen til rådighed for borgerne, og alle pasningsordninger og institutioner skal oplyse om pædagogik og relevante nøgletal for borgerne, så det bliver let at sammenligne og træffe et valg. Samtidig skal vi sørge for, at alle kommuner lader en del af pengene følge barnet, så forældre kan passe deres børn hjemme, hvis de ønsker det. På denne måde giver vi magten tilbage til dem, der kender allermost til børnenes behov: forældrene.

Kommunerne har i dag en særstilling på dagsinstitutionsområdet. De kan derfor i vid udstrækning kontrollere udviklingen på dagpasningsområdet og lægge private daginstitutioner hindringer i vejen. Det er grunden til, at private daginstitutioner og puljeinstitutioner i dag kun udgør seks procent og selvejende institutioner kun 18 procent af markedet. Andelen af ikke-kommunale daginstitutioner er faldet siden 2005, selv om man i 2005 netop ændrede lovgivningen med henblik på at styrke privates mulighed for at etablere daginstitutioner og dermed give forældre et frit valg mellem private og offentlige dagtilbud.

Derfor skal vi fjerne barrierer for selvejende og private aktører. Kommunerne optræder i dag både som godkendelsesmyndighed, konkurrent, tilsynsmyndighed og løbende samarbejdspartner. Det betyder for eksempel, at kommunen kontrollerer sine konkurrenter. Det er ikke smart. Det er det heller ikke, at forældre nærmest pr. automatik – når sundhedsplejersken første gang kommer på besøg – anbefales at skrive barnet op i kommunens pladsanvisning og dermed ikke præsenteres for de private tilbud. Kommuner har ikke pligt til at oplyse forældre om muligheden for at vælge en privat institution. De fleste kommuner oplyser om muligheden på deres hjemmeside, men informationen er ofte ikke særlig detaljeret. Selvejende institutioner har ikke fri etableringsret, men kan kun blive oprettet, hvis kommunen ønsker at indgå en driftsoverenskomst. Desuden oplyser de private institutioner, at driftsgarantien, som de, modsat de kommunale og selvejende daginstitutioner er forpligtet til at stille, den tilhørende låneudgift og det bygningstilskud, de modtager, skaber ulige konkurrencevilkår og udgør en barriere for etablering og drift af private institutioner. Kommunen bør give slip på at styre udbuddet af pladser.

Konkret bør kommunerne fremover stille en hjemmeside til rådighed for borgerne med oversigt over alle pasningstilbud i kommunen – både offentlige og private. Kommunerne bør godkende pasningstilbud løbende efter enkle kriterier – og ikke en gang om året – og endelig må de private og selvejende institutioner ikke pålægges andre og skrappe krav ved etablering end de kommunale institutioner/dagplejere. På den måde kan vi sikre, at udbuddet af pladser drives af forældrenes efterspørgsel – ikke af kommunen.

Og hvordan sikrer vi så kvaliteten? Her kan vi lære af, hvordan vi gør i forhold til de frie skoler: De frie skoler står selv for at føre tilsyn. Inspireret af den model, som er delt mellem skolerne selv og myndighedstilsynet, skal daginstitutioner også selv føre tilsyn. Tilsynet skal sikre, at tilbuddet lever op til de fastsatte kvalitetsstandarder, og det skal være et krav, at alle ledere af dagtilbud er faguddannede eller har kvalifikationer, der svarer til eller er bedre end en uddannet pædagog.

Kapitel 22

Respekt for de ældste

I det Danmark, vi kender, frygter mere end 60 procent at blive gamle. Jeg er vokset op med en mor, der tog sig af de gamle i familien. Først blev min bedstefar og siden min bedstemor passet og plejet hjemme, til de døde. Derefter tog hun sig af sin nye mands mor, til hun døde. Da min mors egen sidste mand også blev svag, gammel og senil som de andre, ja, så tog min mor igen over og passede og plejede. Lige nu er det min svoger, der dagligt holder øje med – og hvis nødvendigt – giver en hjælpende hånd hos min fars sidste elskede.

Jeg ved godt, at det ikke længere er normalt på den måde at tage det helt nære ansvar så bogstaveligt som både min mor, min svoger og også Thyra Frank gjorde med sin mor. Og jeg tror heller ikke, det er praktisk muligt for mange i en verden som den, vi lever i nu til dags. Men netop derfor bliver det helt, helt afgørende, at de tilbud, vi får i de sidste år, er kendetegnet ved højt nærvær, stor omsorg og respekt for dem vi er. Når mere end 60 procent er bange for at blive gamle, er det helt sikkert, fordi vi fornemmer, at det ikke er sådan, det er i dag.

Alt for ofte bliver debatten om ældrepolitik kogt ned til en debat om økonomi, ældrebyrde og, ja, man fristes til at sige en sølle indstilling til de ældre, som går ud på, at de da vist nærmest kun er til besvær. I stedet for et ensidigt fokus på økonomi og besvær handler en velfungerende ældrepolitik i høj grad om holdninger og værdier hos de ledere og medarbejdere, der tager sig af vores ældre.

Da jeg nogle måneder i slutningen af min studietid i Århus var afløser på ældreområdet, slog det mig, hvor ufleksibelt og på mange måder umenneskeligt området allerede var. En af de ældre, jeg skulle besøge, var en sød dame godt oppe i halvfemserne. Formelt skulle jeg støvsuge og gøre rent i køkkenet. Reelt var det, hun ønskede, at jeg havde tid til at sætte mig ned og drikke en kop te. Vi fandt ud af det, ved at jeg løb lidt rundt med støvsugeren – og så gik snakken ellers. Men var vi blevet kontrolleret for vores "så-lovligt-som-muligt-løsning", havde vi begge været ilde stedt. Hos en anden endte jeg med at bruge det meste af de afsatte to ugentlige timer med at skam-stege frikadeller – den ældre dame var panisk angst for salmonella. Det gjorde hende tryk, at jeg stod ved komfuret, mens hun pulsede løs på en cigar. Vi kunne knap se hinanden gennem tågerne fra frikadeller og cigar. I dag ville det sikkert være blevet forhindret med henvisning til, at så

sorte frikadeller stegt i så meget margarine var usundt for hende – og cigarrøgen mindst lige så farlig for mig.

Selv om jeg altså samlet har nogle måneders erfaring fra ældreplejen, skal ingen være i tvivl om, at især Thyra Frank er min inspirator på det her område. Thyras 36 års erfaringer og med god grund højtbesungne succes med plejehjemmet Lotte er til stadighed en kilde til glæde og inspiration og håb for mange i hele landet. Det helt, helt afgørende i fremtidens ældrepolitik er, at de ældre skal kunne leve et liv, der i størst muligt omfang minder om det, de valgte at leve, da de ikke havde brug for hjælp. Det gælder både i deres eget hjem, med hjælp udefra og på plejehjem. ”Vi fødes som originaler, så hvorfor skal vi absolut dø som kopier,” som Thyra siger.

I mange år har ældrepolitikken handlet om mursten og kvadratmeter, men det er ikke afgørende for det gode ældreliv. Det, vi i fællesskab putter inden for murstenene, er derimod afgørende. Det er således på høje tid at prioritere anderledes på ældreområdet.

Det er nødvendigt med ledere, som går foran og viser vejen i hverdagen, som er socialt kompetente og rummelige i mødet med andre og formår at skabe gode relationer mellem beboere, pårørende og medarbejdere. Og så er der brug for handlekraft. Det er ikke nok at sidde bag computeren og skrive om tingene. Der skal handles og sættes hurtigt ind, når der opstår problemer. Personalet omkring beboerne skal kende beboernes livshistorie og formå at sætte egne værdier til side for at sætte sig i den enkelte ældres sted. Kort sagt: at kunne tage sine egne sko af, tage den ældres på og mærke, hvor de trykker. Ikke mindst på ældreområdet er det vigtigt, at de ansatte ikke kun har uddannelse, men også dannelse. Pengene skal også her følge borgerne, så borgeren dermed har indflydelse på valg af såvel plejehjem som personlig hjælper. At have indflydelse på sin hverdag, selv med de få ressourcer nogle ældre har, er vigtigt for selvværdet og følelsen af at være tilfreds med livet.

Også på ældreområdet er der et ufatteligt bureaukrati, som skal bekæmpes. De nedskæringer, vi ønsker i den offentlige sektor, skal findes på de talrige kontorer i kommunerne og regionerne og ikke blandt kernemedarbejderne på gulvet, i hjemmene og på plejehjem og hospitaler. Plejepersonalet skal have indflydelse på deres eget arbejde og ikke tvinges til unødvendige og tåbelige dokumentationskrav. Det handler om samvær, nærvær, respekt, tillid og værdighed – alt det, der med ét ord kaldes medmenneskelighed.

Medarbejdernes arbejdstid skal indrettes efter beboernes behov og ikke omvendt. Det betyder blandt andet, at det er vigtigt med en god aften- og weekendbemanding og mere personale på helligdage og i højtider. Vi skal prioritere det gode

måltid langt højere, og alle plejehjem skal have eget køkken. Beboerne skal have mulighed for at nyde duften af nylavet mad og også gerne deltage i planlægningen af menuen og tilberedningen af madet. Det skal helst være hyggeligt at spise, og medarbejderne bør spise med.

De ældre skal have lov at komme udenfor året rundt, og det bør være en selvfølge, at man får lov at komme på toilettet, når man skal og ikke bare bliver udstyret med en ble. En ble er et glimrende hjælpemiddel, men må aldrig blive en erstatning for et toiletbesøg. Plejehjemmene bør være åbne og fyldes med liv, og de pårørende skal være en naturlig del af hverdagen og også meget gerne en skattet ressource. Frivillige skal inddrages overalt, hvor det er muligt, og hvor folk rækker hånden frem.

Velfærdsteknologi og rehabilitering er det sidste skud på stammen i ældreplejen. Begge dele er godt, men med den tilføjelse, at det skal være frivilligt, om folk ønsker det. Det er også vigtigt at understrege, at teknologien ikke kan erstatte den menneskelige kontakt, men kun være et supplement til den.

Ved livets afslutning skal den enkelte beboers ønske altid opfyldes. Det bør være en selvfølge, at ingen skal dø i angst og smerter eller uønsket alene. Det er også vigtigt, at man, sammen med beboere og pårørende, får aftalt, om man ønsker livsforlængende behandling. Som udgangspunkt skal sygdom behandles, men der er situationer, hvor en behandling vil medføre mere lidelse. Al unødig hospitalsindlæggelse i de sidste dage og timer bør undgås, så beboeren kan dø i rolige og trygge omgivelser. Endelig bør vi indføre fast tilknyttede læger til plejehjemmene, så de læger, der kommer, kender beboerne og deres historie.

Vi skal gå efter de her fire ting: Mere frit valg, så pengene følger de gamle, ordentlig mad, synlig ledelse og frihed til at være sig selv. Vi fødes som originaler, og vi skal have lov til at dø som originaler.

Kapitel 23

Danmark har brug for en ny socialpolitik

De sidste fire år inden jeg kom i Folketinget, arbejdede jeg med døve og hørehandicappede. Det var dybt inspirerende år – og mange af de værdier, jeg bygger mit politiske arbejde på, trækker på de erfaringer, jeg fik med fra Castberggaard – højskole og kursuscenter for døve og hørehandicappede.

Det, jeg så, var først og fremmest, hvor forskellige vi er som mennesker – og så alligevel, at vi deler et stort ønske, nemlig at blive set, respekteret og værdsat for det, vi kan bidrage med. Mere kompliceret er det sådan set ikke. Samtidig så jeg, at rigtig mange gerne vil række hånden ud for at give plads og være rummelige. Det gælder ikke mindst på vores arbejdspladser og i vores virksomheder. Folk vil enormt gerne give plads, men det kræver omvendt, at de har muligheden. Kort sagt er det betydeligt nemmere, når det går godt, end når man er i krise og trængt i defensiven.

Desværre lader Danmarks social- og arbejds politik meget tilbage at ønske. En ny socialpolitik bør koncentrere sig om kerneydelserne og skruer markant ned for bureaukratiet og bør levere intelligent og empatisk omsorg for svage og udsatte grupper. Socialrådgiverne brugte i 2012 kun 14 procent (handicapområdet), 18. procent (børn, unge og familier) og 20 procent (jobcentre) af arbejdstiden på dialog med de mennesker, som hele indsatsen handler om. Mellem 48 og 56 procent af arbejdstiden går med ren administration. Det er en skævvridning af det socialfaglige personales tid, som er ødelæggende for det gode samarbejde med borgeren. Det skal der gøres noget ved.

Vi skal ganske enkelt kende kvaliteten af et velfærdssamfund på, hvordan det behandler de svageste, og der er mange steder, hvor vi kan gøre det meget bedre. Det første, vi bør tage fat på, er at rydde op i de kostbare og komplekse systemer, der er etableret for at overvåge og detailstyre det arbejde, som de varme hænder udfører. Vi skal gøre op med formynderiet mod de svageste og anerkende den enkeltes ret til indflydelse på eget liv og individuelle ønsker og præferencer.

Den største udfordring, vi kommer til at stå over for – og det har jeg set gang på gang – er et opgør med utidssvarende, dogmatisk politik, der baserer sig på fasttømrede – men forkerte – forestillinger. At forlade *"gamle vaner"* og i stedet se med

åbne øjne på virkeligheden og lytte til de mest indsigtsfulde er langt, langt sværere, end det lyder. Men lad mig prøve at konkretisere, med udgangspunkt i vores mest udsatte medborgere.

UDSATTE BØRN

Børn har behov for tid sammen med deres forældre og for omsorg. Børn kan ikke sikre deres egne behov og rettigheder. Derfor må myndigheder og stat gribe resolut ind, hvis forældrene svigter.

Hvis børn bliver udsat for overgreb, skal det stoppes øjeblikkeligt – uanset hvilken begrundelse der bruges fra forældrenes side. Børn, der ikke kan bo hos deres far og mor, har brug for en ny familie, der har valgt dem til.

Intet er vigtigere for børn, end at der er nogen, der elsker dem og bruger tid sammen med dem. Derfor skal der skabes bedre muligheder for, at børn kan bruge tid sammen med deres forældre.

Alle børn, uanset baggrund, har brug for at blive taget alvorligt og at lære noget i skolen – kundskaber er det bedste grundlag for at kunne leve et liv som voksen på egne præmisser.

En mindre gruppe børn lever i familier, hvor deres behov konsekvent sættes sidst. Hvis myndighederne konstaterer, at det er tilfældet, og hvis forældrene modtager overførsels- indkomst, skal vi sikre børnene ved, at der afsættes en andel af overførselsindkomsterne direkte til barnet til for eksempel skolemad, tøj, udflugter og sport. Det kan vi kalde en børnegaranti. Deres behov kommer før de voksnes. Det skal vi turde sige – og ikke mindst handle efter.

Børn i familier med svage forældre skal derudover have tilknyttet en fast voksenstøtte gennem hele barndommen. Voksenstøtten skal ikke være familiens socialrådgiver, men fornuftige og ansvarlige voksne i lokalmiljøet, som bidrager med en frivillig og ulønnet indsats for barnet, indtil barnet er myndigt. Myndighedernes rolle skal i denne sammenhæng bestå i at systematisere, støtte og styrke den eksisterende frivillige indsats.

Selv hvis vi sikrer både børnegarantien og voksenstøtten, må vi erkende, at der lever børn i familier, hvor der er sket alvorlige svigt og overgreb, eller hvor myndighederne vurderer, at forældrene ikke formår at påtage sig forældreansvaret. De børn skal have mulighed for at blive adopteret i stedet for at tilbringe barndommen på institutioner og i plejefamilier. På den måde sikrer vi, at børnene vokser op hos en familie, der har valgt dem til, og som også er der, når børnene er fyldt 18 år.

Endelig skal børn, der udsættes for overgreb, straks beskyttes. Kommuner, der svigter eller sylter sager, skal straffes økonomisk, og de ansvarlige stilles til ansvar.

HANDICAPPEDE

Det, jeg lærte og så på Castberggaard, var, at handicappolitik altid skal basere sig på det princip, at mennesker med en funktionsnedsættelse, uanset hvilken, skal

betrages som ligeværdige samfundsborgere: Alle har både pligt og ret til at være en del af samfundet og fællesskabet.

Desværre er udviklingen på handicapområdet i de senere år gået i den forkerte retning. Vi bruger færre penge på hjælp og service og flere på bureaukrati og administration. Den udvikling skal vendes.

Retssikkerheden for handicappede skal forbedres. I dag har en klage over en afgørelse ikke opsættende virkning. Det forhold, kombineret med en meget lang sagsbehandlingstid på 12-18 måneder, hvor den handicappede står i et vadested, skaber store problemer. En række handicap udvikler sig hurtigt, og behovet kan derfor have ændret sig markant, inden sagsbehandlingen er færdig – og så kan man begynde forfra. Sagsbehandlingstiderne skal derfor forkortes markant.

Visitationen til hjælp skal foregå i statsligt eller kommunalt regi, alt efter hvor der er mest faglighed. Al hjælp bør principielt vurderes i én udmåling for både børn og voksne.

Lad mig komme med et konkret eksempel på, hvor absurd det fungerer i dag: En voksen handicappet, der har hjælperordning og et arbejde, hvortil man kan få sekretærhjælp, får henholdsvis hjælperordning og sekretærhjælp efter to forskellige lovgivninger, den ene under Socialministeriet og den anden under Beskæftigelsesministeriet. Derfor skal den handicappede have to hjælpere med på arbejde. For handicaphjælperen må ikke hjælpe med sekretærarbejdet, mens sekretæren ikke må hjælpe med ledsagelse, toiletbesøg mv. Det er både dyrt og tåbeligt, at den samme hjælper ikke må tage sig af det hele.

Det skal være muligt for alle handicappede at tage en eller flere hjælpere med på for eksempel ferier. Med den nuværende lovgivning må mange handicappede rundtom i kommunerne give afkald på rejser og oplevelser. Det er en urimelig praksis, som skal ændres.

Der er mange steder, hvor bureaukratiet helt meningsløst stiller sig i vejen for hurtigt og helt sikkert også billige og bedre løsninger. Afgrænsningscirkulæret er et eksempel på, hvordan bureaukratiet står i vejen for den sunde fornuft. I cirkulæret forsøger man at definere, hvornår et hjælpemiddel skal betales af sygehuset (når der er tale om et behandlingsredskab) eller af kommunen (når der er tale om et hjælpemiddel). Det fører til endeløse diskussioner om, hvorvidt et gangstativ for eksempel skal anvendes til at blive bedre til at gå (så er det et behandlingsmiddel, der skal betales af regionen), eller om det blot skal være en støtte til at gå (så er det et hjælpemiddel, der skal betales af kommunen). Ofte opstår der i dag konflikter mellem kommune og region, hvor begge parter bruger arbejdskraft og tid på at sende regningen til modparten.

Løsningen ligger faktisk lige for: Betalingsforpligtelsen skal ligge ét sted, nemlig hos kommunen. På den måde sikres det også, at borgeren kan anke: En kommunal afgørelse, men ikke en sygehusafgørelse kan ikke.

Flere institutioner for handicappede skal være lands- eller landsdelsdækkende og skal have større frihed og bedre ledelse. Vi skal have tillid til fagligheden hos

ledelsen og medarbejderne og ikke forsøge at regulere og kontrollere alle detaljer. Det vil gøre tilbuddene bedre, sikre, at hjælpen bliver ydet til rette tid og på rette sted, og bidrage til et godt arbejdsmiljø.

Det væsentlige er, at fagligheden er tæt på, mens det er mindre vigtigt, at sagsbehandleren er tæt på. Der skal være én dør til hjælpen.

Det er en udbredt misforståelse, at bedre service altid er dyrere. Derfor bør der indføres større fleksibilitet i tildelingen af hjælp og hjælpemidler.

For eksempel kan man forestille sig, at en handicappet borger gerne vil have en til at komme og lave mad i stedet for at modtage kommunal frysemad dag ud og dag ind – mod til gengæld at acceptere en billigere løsning på andre behov i tilværelsen, for eksempel en mindre kostbar boligændring eller færre hjælpertimer. En sådan fleksibilitet vil ikke være dyrere for samfundet, men give den handicappede større livskvalitet og et frit valg til at prioritere. Mennesker med handicap er naturligvis lige så forskellige som alle andre.

SOCIALT UDSATTE

Det er selvfølgelig en utopi at forestille sig et samfund, hvor ingen falder igennem. Når det sker, skyldes det ofte tidlige svigt, psykiske lidelser og/eller øvrige svære sociale forhold uden for den enkeltes kontrol. Derfor skal der være en særlig social indsats over for de allermest udsatte i vores samfund, som tager afsæt i deres egen formåen og egne ønsker med henblik på så vidt muligt at gøre den enkelte i stand til at tage hånd om sit eget liv. Ønsket om netop dét findes også blandt de mest udsatte. Indsatsen skal opleves som nyttig og konstruktiv af de udsatte, være fagligt velfunderet og ikke-fastholdende. De udsatte skal mødes med positive forventninger og vores reelle ønske om, at de bliver inkluderet. Det forudsætter en pragmatisk tilgang og nytænkning.

Indsatsen over for socialt udsatte skal tænkes forfra, og målene skal redefineres. Vi skal i langt højere grad måle på funktionsniveau, oplevet livskvalitet, og dertil helt almindelige mål som graden af selvforsørgelse, hvor mange der kommer i gang med en beskæftigelsesfremmende uddannelse, om man bliver i stand til at varetage omsorgen for og derfor får sine anbragte børn hjem mv.

Det er muligt at opnå en bedre og mere målrettet støtte til nogle af de mest udsatte grupper, som først og fremmest vil bringe dem tættere på arbejdsmarkedet. Det kræver nogle tiltag, der er tilstrækkeligt attraktive til, at de kan tiltrække en gruppe, som i dag er ekskluderet. Mennesker, som vi i vid udstrækning har opgivet at gøre til en del af det etablerede, ofte på grund af det etableredes ringe og udstødende behandling af dem. I mange tilfælde fra tidligste færd.

SOCIALT FRIKORT

Alle har et behov for føle sig værdsat og være i stand til at bidrage. De allersværest udfordrede skal derfor kunne tilbydes et særligt socialt frikort, hvor det bliver

muligt, inden for en afgrænset periode, at tilbyde sin arbejdskraft skattefrit på en helt ubureaukratisk måde.

Det skal give mulighed for at søge kort beskæftigelse, eksempelvis på dagsbasis, mod kontant betaling. En form for beskæftigelse, som giver plads til, at der er dage, hvor man, invalideret af angst, udmattet af træthed eller som følge af voldsomme smerter ikke magter at påtage sig normalt arbejde.

Et socialt frikort til de mest udsatte vil reelt udvide arbejdsmarkedet, så de svært udsatte, som i dag er langt fra arbejdsmarkedet, vil turde nærme sig igen på en for dem overskuelig måde.

UDSATTE STOFBRUGERE

I et demokratisk og liberalt samfund skal der være gode grunde til at begrænse borgernes adgang til at vælge frit, når det gælder egne forhold. På narkotikaområdet er lovgivningen i dag meget restriktiv og præget af en moraliserende, formynderisk indstilling over for borgerne, gennemført og opretholdt på baggrund af efterhånden ganske gamle FN-konventioner.

Brug af rusmidler, der eskalerer til misbrug, er ikke harmløst. De alvorlige skader og risici, der knytter sig til misbrug af rusmidler, er velkendte. Den eksisterende politik har imidlertid slået fejl. Et halvt århundredes kriminalisering har ikke ført til en reduktion i hverken udbud af eller efterspørgsel efter illegale stoffer. Snarere tværtimod. Samtidig har forbuddet øget risikoen for at blive udsat for farlige rusmidler, tilsat diverse skadelige komponenter, og har forhindret en mere fokuseret indsats for at reducere skaderne.

I dag er behandlingsområdet under tre forskellige ministerier: Social-, Sundheds- og Justitsministeriet (behandlingsindsatsen i Kriminalforsorgens institutioner). Hertil kommer samarbejdet med og mellem kommuner og regioner. Fraværet af koordination og overordnet styring fører til uigennemskuelige og ofte endda modsatrettede indsatser og stort ressourcespild. Det hele bør fremover samles i Sundhedsministeriet, så indsatsen kan koordineres og effektiviseres.

I dag stresser vi narko-brugere unødigt, fordi vi har gjort det ulovligt at have stof på sig – også til eget brug. De personlige frihedsrettigheder må ikke kunne tilsidettes med en generel henvisning til mulige ulovlige forhold. Jeg mener, vi bør afkriminalisere besiddelse af stof til eget brug. Vi bør lytte til WHO's anbefalinger og holdningen hos stadig flere eksperter, der anbefaler, at der sker en afkriminalisering af stoffer til eget brug.

De behandlingstilbud, som stofbrugere tilbydes af det offentlige, skal være sagligt og fagligt velfunderede og basere sig på en saglig og løsningsorienteret tilgang, der også omfatter de sociale eller psykiske problemer, der kan ligge til grund for støtte- og behandlingsbehovet.

Ligesom den øvrige sundhedssektor skal behandlingstilbud også være attraktive for denne gruppe. I dag er under halvdelen af de intravenøse stofbrugere kendte

i systemet. Det skyldes, at de udsatte holder sig på afstand af de traditionelle systemer. Det er overordentligt dyrt – både menneskeligt og samfundsøkonomisk. Kan en canadisk økonomisk analyse overføres til danske forhold, har vi i dag i værste fald en årlig ukontrollerbar udgift på cirka to milliarder kroner som følge af disse stofbrugeres vægning mod kontakt med behandlingssystemet.

Vejen frem er, at stofbrugere – som andre i sundhedssystemet – har ret til frit at vælge det bedst egnede behandlingstilbud, herunder medicinske tilbud som substitutionsbehandling.

Mange af de mest udsatte stofbrugere kan i dag ikke bruge de behandlingstilbud, som det offentlige stiller til rådighed. Det skyldes, at mange behandlingsinstitutioner ikke vil tage imod stofbrugere med flere diagnoser, og at de psykiatriske afdelinger slet ikke vil indlægge og behandle aktive stofbrugere. Det er en praksis, som ikke sætter mennesket i centrum, og som forfølger en for ambitiøs målsætning om, at stofbrugeren skal være helt *"clean"*. Den tankegang skal vi også tage et opgør med. For udsatte stofbrugere med behandlingsbehov er det afgørende, at behandling kan startes hurtigt. Derfor skal det være nemmere at blive indskrevet, og substitutionsbehandling med for eksempel metadon skal kunne påbegyndes inden for tre dage.

Der skal oprettes særlige akuttilbud til hjemløse/funktionelt hjemløse stofbrugere (ofte mennesker på flugt fra kriminelle) med henblik på øjeblikkelig medicinsk stabilisering, så de kan komme væk fra det illegale stofmarked. Mange af os tror, at så svært belastede mennesker kan tage på skadestuen og opnå behandling dér. Det kan de ikke – de afvises blankt. Etablering af sådanne akuttilbud kunne billigt ske ved etablering af medicinske stabiliseringspladser på de eksisterende herberg og forsorgshjem. Der skal være så lidt kontrol som muligt, og kontrollen skal tilpasses, så behandling ikke bliver en forhindring for at kunne påtage sig beskæftigelse eller uddannelse sideløbende med behandlingen.

Alle indsatser på udsatte-området, også hos politiet, skal have fokus på at reducere skader. Også efter et regeringsskifte er det for eksempel vigtigt at bevare fixerum. Der skal også sikres let adgang til sterilt injektionsudstyr til forebyggelse af hepatitis- og hiv-smitte. De hårdest ramte misbrugere pådrager sig ofte alvorlige skader i forsøget på at injicere i dybtliggende årer og ødelagt væv. I de tilfælde bør sundhedsfagligt personale endda kunne hjælpe misbrugerne med at lægge kanylen.

Generelt skal indsatsen over for de socialt udsatte først og fremmest være pragmatisk, så vi kan sikre, at den er smidig og relevant, efterhånden som stofbrug og brugergrupper ændrer sig, og behovet dermed ligeså.

Kapitel 24

Udviklingsbistand

Vores udviklingsbistand skal prioriteres til områder, hvor pengene gør mest gavn. Det kan lyde som sund fornuft, men vi efterlever det ikke altid i dag. Debatten i Danmark går mest af alt på, hvor stor en andel af vores BNP der går til udviklingsbistand, men vi burde i stedet fokusere meget mere på, hvor vi gør mest godt for pengene. Hvis vi laver fornuftige prioriteringer af udviklingsbistanden, kan vi gøre langt mere gavn for pengene.

Et af de områder, hvor udviklingslandene får allermest afkast for pengene, er øget frihandel.

Hvis den globale frihandelsaftale, Doha-runden, bliver gennemført, vil det formentlig kunne hive 160 millioner mennesker ud af fattigdom – en fjerdedel af alle dem, der vil være fattige i 2030. Det er et helt fantastisk perspektiv. Men kan det være rigtigt, vil mange sikkert tænke. Ja, er svaret – og at det ikke bare er teori, er Kina det bedste nyere eksempel på: Kina har ikke mindst takket være øget frihandel allerede hevet 680 millioner mennesker ud af fattigdom.

Et andet område, hvor vi ved, at udviklingsbistanden kan gøre stor gavn, er underernæring. Der er solide beviser for, at korrekt ernæring til små børn fører til store fordele resten af livet – bedre udvikling af hjernen, forbedret præstation i skolen og i sidste ende højere produktivitet som voksne.

Derimod går en alt for stor del af vores udviklingsbistand til at hjælpe udviklingslandene med at skære i deres CO₂-udledning ved at opstille eksempelvis vindmøller og solceller. Det giver dyr og upålidelig energi til den tredje verden. Bruges pengene på for eksempel at give den tredje verden elektricitet ved hjælp af gas, er det mere end 4 gange så effektivt. Vi kunne altså hjælpe 4 gange så mange mennesker ud af mørke og fattigdom for de samme penge.

Copenhagen Consensus Center har, i forbindelse med forhandlingerne om FN's nye udviklingsmål for 2016-2030, analyseret hvilke mål og prioriteter der giver størst social, miljømæssig og økonomisk gavn for pengene. Som rapporteret i *The Economist* er der stor forskel på, hvor meget gavn udviklingslandene får af forskellige indsatser. Her bør vi naturligvis bruge vores midler der, hvor vi gør mest godt:

I stedet for at snakke om, hvorvidt vi skal ændre vores ulandsbistand med 0,01 procent mere eller mindre af BNI, burde vi meget hellere snakke om, hvordan vi kan gøre 2-3-4, 10 eller 100 gange mere godt for de mere end 16 milliarder kroner,

Danmark allerede bruger hvert år. Det er en tilgang, hvor Copenhagen Consensus virkelig kan hjælpe Danmark til at gøre mest muligt godt for ulandene for hver krone brugt.

Konklusion

— *Danmark i et større perspektiv*

Kapitel 25

Her er det Danmark jeg drømmer om

Det er et trygt land med højt til loftet. Et land uden korruption og med en fri presse. Et land, hvor der kan debatteres, uden at det undertrykkes af politisk korrekthed. Og hvor politikerne forstår, at de ikke skal detailregulere borgernes adfærd, men bare skabe rammerne for en ordentlig sameksistens mennesker imellem. Jeg drømmer om et samfund, hvor alle kan få en god uddannelse, der modsvarer deres evner, og hvor vi passer godt på dem, der trænger, de ældre, handicappede og syge – og gør det meget bedre end i dag. For det Danmark, vi kender, halter på de områder. Men også et samfund, hvor der bliver stillet krav, og hvor det altid kan betale sig at arbejde. Spørgsmålet er, hvordan vi kan gå fra at drømme og til at skabe forandringerne?

Vi skal slanke den offentlige sektor, men der skal være mindst lige så mange varme hænder som i dag. Fra erhvervslivet ved vi, at lavere omkostninger næsten altid er lig højere kvalitet – hvis det bliver gjort rigtigt. *"Hovedkontors-funktioner"* skal slankes – det være sig funktioner i stat, regioner og kommuner, der regulerer i detaljer, stiller spørgsmål blot til kontrol og statistik, der *"vejleder"* eller *"kloger"* sig på de direkte *"kundefunktioners"* gøren og laden – men aldrig selv leverer kundeservice eller har kundekontakt. Regionerne bør nedlægges.

Og de *"varme hænder"*, der yder sygepleje, hjemmehjælp og tilsvarende funktioner, skal styrkes og øges og kun måles på få og enkle succeskriterier, hvor fokus er mest mulig tid i direkte kontakt med borgerne. Øget frihed og mindre bureaukrati giver kreativitet og virkelyst. Der skal fokus på god ledelse i det offentlige.

Vi skal have sat en stopper for konstant lovgivning med detailregulering – den form for lovgivning kræver altid bunker af administration med yderligere omkostninger til følge – omkostninger, som med et uændret indtægtsgrundlag kun kan tages fra de *"kunderettede"* funktioner.

Dele af lovgivningen bør have en udløbsdato, når de bliver vedtaget, så Folketinget bliver tvunget til at overveje behovet for regulering efter en tid. I dag lægges der lovgivningsmæssigt lag på lag – og kompleksiteten er ufattelig høj.

Vi skal undgå et offentligt system, der mener sig i stand til at detailregulere om,

hvad der er god selskabsledelse i privatejede virksomheder. Det er og må være ejernes ret og pligt.

Vi skal undgå at gå forrest på alle områder – for eksempel på miljøområdet, med hidsig implementering af alle EU-direktiver eller med energiafgifter, der rammer konkurrenceevnen og sender arbejdspladser til lande med færre afgifter – og ofte med dårligere miljøforhold.

Vi skal undgå personskatter, der gør det mindre attraktivt at arbejde og fremmer sort arbejde. Derfor skal vi sænke skatten i bunden, men også marginals-katten skal ned. Vi skal sikre et større rådighedsbeløb for både *"almindelige"* lønindkomster og for veluddannede med gode indkomster. Skatten på arbejde bør først sætte ind efter de første 7.000 kroner pr. måned, og den bør aldrig overstige 40 procent.

Registreringsafgiften på biler skal væk. Det vil bidrage til både mindre forurening og bedre både passiv og aktiv sikkerhed. Transport er godt. Sikker transport er endnu bedre.

Ligesom folketinget skal bremses i vores lovgivningsiver, skal EU bremses i deres lovgivningsiver. Det er blevet til et monster med en indre inerti og med en dagsorden løsrevet fra det oprindelige formål og fra befolkningens ønsker. Der er opstået ideologiske dagsordener, både hos en uhomogen gruppe af politikere og en hastigt voksende skare af privilegerede embedsmænd. Det oprindelige formål skal stå tydeligere, og vi skal kæmpe for, at nærhedsprincippet overholdes. Sker det ikke, vil fremtiden for EU være usikker, med god grund.

Vi skal værne om vores mulighed for at definere vores egne skæbne. Derfor skal vi holde os ude af bankunionen. Vi kommer til at deltage i en stor kollektiv hæftelse, tilmed forvaltet af EU-embedsmænd, for banker, hvis aktivmasse i stor udstrækning består af lokale statstilgodehavender fra lande, der totalt mangler at gennemføre nødvendige reformer, og som er belastet af stor statsgæld og pensionsbyrder.

Politiet bør få mulighed for at genvinde respekten i store dele af befolkningen. Den er mistet i stor udstrækning på grund af forkert prioritering af politiets ressourcer. For eksempel flere fartkontroller på steder og på tidspunkter, der intet har med trafik-sikkerhed at gøre. Det skaber ikke respekt om politiets indsats. Den tryghedsskabende indsats, hvor man også prioriterer at komme ud til folk, der har haft indbrud, mangler.

Vi skal sikre en fornuftig indvandring af begavede og arbejdsduelige personer, der kan klare at forsørge sig selv og bidrager til at skabe velfærd, til forskel fra i dag, hvor hovedparten af indvanderne lander på varig forsørgelse.

Vi skal tilskynde unge studerende til at tage et semester i udlandet – vi skal

gøre det mindre bureaukratisk at få meritoverførsel, og vi skal være parat til at lade nogle af uddannelsesomkostningerne følge den enkelte, så det bliver økonomisk nemmere for flere.

"Dagens vindere er morgendagens tabere." Det er en gammel sandhed, men den sandhed gælder endnu. Det ser vi for personer, for virksomheder og for lande. Bevægelsernes længde er forskellig, men resultatet er det samme. Man mister sin position grundet selvtilstrækkelighed og manglende sult. Bureaukrati, centralisering og selvtilfredshed koster dyrt. Derfor går imperier altid til grunde. Det skal vi tage ved lære af, hvis vi skal undgå at blive morgendagens tabere.

Imens vi taler os selv i søvn, vågner den tredje verden. En verden, som er sulten, som er flittig, og som har et hurtigt voksende uddannelsesniveau. Vi er udfordret. Det skal vi ikke være kede af. Tværtimod. Hvis vi er bevidste om det, kan det lige netop være det, der forhindrer, at vi ender som morgendagens tabere – og i stedet ender som morgendagens vindere. Det er det Danmark, jeg drømmer om. Og det er **Danmark i et større perspektiv.**

Liberal Alliances 2025-plan

- Vi tegner og fortæller

Liberal Alliances har fremlagt en 2025-plan og bedt Finansministeriet gennemregne planen. Det har de gjort, og effekterne er markante.

Den samlede beskæftigelse stiger med 124.000 personer. Velstanden vokser med 108 mia. kr.

- En almindelig lønmodtager får 20.000 kr. mere til sig selv om året
- Finansministeriet har samtidig konkluderet, at Liberal Alliances 2025-plan er fuldt finansieret
- Faktisk er der et overskud i planen på 2,5 mia. kr.

Planen indeholder en lang række konkrete politiske tiltag. Du kan se nogle af de vigtigste her.

Hvad vil Liberal Alliance?	Hvad er provenutabet?	Hvordan finansieres det?	Hvad er provenugevinsten?
Afskaffe topskatten	7,8 mia. kr.	Nulvækst i det offentlige forbrug til 2025	50,7 mia. kr.
Afskaffe registreringsafgiften	8,2 mia. kr.	1 pct. effektivisering om året i 10 år	55,5 mia. kr.
Sænke selskabsskatten til 12,5 pct.	13,5 mia. kr.	Forhøjelse af pensionsalder og afskaffelse af efterløn	17,1 mia. kr.
Fastfryse grundskylden	7,8 mia. kr.		
Arveafgiften afskaffes	3,4 mia. kr.		
Sænke grænsehandelsfølsomme varer til tysk niveau	4,5 mia. kr.		
PSO-afgiften afskaffes	4,1 mia. kr.		
Nyt bundfradrag – Ingen skal betale skat af de første 7.000 kr. de tjener hver måned	44,1 mia. kr.		
Demografisk træk	26,2 mia. kr.		
I alt	119,6 mia. kr.	I alt	123,3 mia. kr.

I den her tabel kan du se forskellen på at gennemføre Liberal Alliances plan og på situationen i dag.

I dag	LA2025 reform
Marginalskat: 56%	Marginalskat: 40%
Skat allerede af førsttjente krone	Ingen skat af de første 84.000 kr. om året
Selskabsskat: 23,5%	Selskabsskat: 12,5%
Registreringsafgift: 180%	Registreringsafgift: 0%
Arveafgift	Ingen arveafgift

Det er blot nogle af resultaterne ved planen, og det viser, at ingen i arbejde skal betale skat af de første 84.000 kr. de tjener om året og maksimalt betale 40 pct. af resten.

DET KRITISERES VI FOR:

Der er selvfølgelig kritik af Liberal Alliances politik. Det lægger vi ikke skjul på. Tværtimod lægger vi det åbent frem. Sådan mener vi, man bør gøre.

Kritik: Den offentlige sektor bliver for lille

Svar: Den offentlige sektor bliver mindre..

Liberal Alliances plan vil mindske størrelsen på den offentlige sektor med 92.000 personer. Til gengæld bliver den private sektor meget større. Faktisk øger vi størrelsen på den private sektor med 247.000 personer. Nettoresultatet er, at beskæftigelsen øges med 124.000 personer, og det er godt for væksten.

Kritik: Liberal Alliance vil fyre offentligt ansatte

Svar: Nej. Vi vil mindske størrelsen på den offentlige sektor ved naturlig afgang, det vil sige, at folk går på pension eller finder beskæftigelse i den private sektor. Der er ca. 60.000 personer, der forlader den offentlige sektor hvert år på den måde. Med Liberal Alliances plan skal der ansættes 51.000 personer for hver gang 60.000 personer forlader den offentlige sektor ved naturlig afgang.

I øvrigt vil Danmark med Liberal Alliances 2025-plan have verdens 3. største offentlige sektor målt i antallet af offentligt ansatte.

Land	Antal ansatte pr. 1.000 indbyggere
Norge	162,6
Danmark	153,8
Sverige	137,2
Danmark ved Liberal Alliances forslag	126,3
Finland	114,0
Frankrig	93,6
Canada	88,7
Luxembourg	81,0
Ungarn	79,7
Slovenien	79,6
Belgien	76,1
Holland	76,1

Kritik: Det kan ikke lade sig gøre at fastholde serviceniveauet i den offentlige sektor

Svar: Jo, det kan det faktisk godt. Formanden for regeringens produktivitetskommission, Peter Birch Sørensen, har sagt følgende:

“(....) Alene ved at udbrede bedste praksis, vil der formentlig være et potentiale for produktivetsforbedring på mindst 10 pct. På langt sigt er potentialet endnu højere (...)

Kritik: Den offentlige sektor bliver for lille

Svar: Det mener vi ikke. Faktisk vil Liberal Alliances plan betyde, at Danmark går fra at have verdens største offentlige sektor målt i offentlige udgifter til at have verdens 5. største offentlige sektor. Sverige er nummer 6.

Placering	Land	Offentlige udgifter i pct. af BNP 2012
1	Danmark	59,4
2	Frankrig	56,6
3	Finland	56,6
4	Belgien	55,0
5	Grækenland	53,6
	Danmark ved Liberal Alliances forslag	53,3
6	Sverige	52,0
7	Østrig	51,7
8	Italien	50,6
9	Holland	50,4
10	Ungarn	48,7
11	Slovenien	48,1
12	Storbritannien	47,8
13	Spanien	47,8

Kritik: Uligheden kommer jo til at eksplodere.

Svar: Uligheden kommer til at stige, men ikke ret meget. I dag er Danmark verdens 4. mest lige samfund. Med Liberal Alliances 2025-plan vil Danmark være verdens 8. mest lige samfund. Sverige er nummer 9.

Placering	Land	GINI
1	Slovenien	0,245
2	Norge	0,250
3	Island	0,251
4	Danmark	0,253
5	Tjekkiet	0,256
6	Slovakiet	0,261
7	Belgien	0,264
8	Finland	0,265
	Danmark ved Liberal Alliances forslag	0,268
9	Sverige	0,273
10	Luxembourg	0,276
11	Holland	0,278
12	Østrig	0,282
13	Schweiz	0,289

Kritik: Men skatten bliver jo for lav

Svar: Ja, skatten bliver lavere. Selvfølgelig! Danmark går fra at have verdens højeste skattetryk til at have verdens 4. højeste skattetryk. Sverige er nummer 5.

Skatte-top 5 i dag	Skatte-top 5 LA politik
Danmark: 48,6% af BNP	Frankrig: 45,0% af BNP
Frankrig: 45,0% af BNP	Belgien: 44,6% af BNP
Belgien: 44,6% af BNP	Finland: 44,0% af BNP
Finland: 44,0% af BNP	Danmark: 42,9% af BNP
Sverige: 42,8% af BNP	Sverige: 42,8% af BNP

